

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ»

ΚΕΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ – ΦΩΤΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ, ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.	
1.1. Ιστορική Αναδρομή.....	3
1.2. Δομή και Οργανωτική Διάρθρωση της Τράπεζας της Ελλάδος.....	5
1.3. Στόχοι και αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.....	10
1.3.1. Οι στόχοι της Τράπεζας της Ελλάδος.....	10
1.3.2. Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.	
2.1 Η έννοια της τράπεζας.....	12
2.2 Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα.....	12
2.3 Οι κεντρικές τράπεζες.....	16
2.4 Οι εμπορικές τράπεζες.....	16
2.4.1. Έννοια και εργασίες εμπορικών τραπεζών.....	16
2.4.2. Η διάκριση των τραπεζών.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.	
3.1. Η έννοια της εποπτείας, και τα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα	24
3.2. Οι αρχές, ο στόχος και ο σκοπός της εποπτείας.....	25
3.3. Η ασκούμενη επί πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τη σύστασή τους, την εγκατάστασή τους, και την παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση εποπτεία.....	28
3.3.1. Η κατά τη σύστασή εποπτεία.....	28
A. Περί της άδειας γενικά.....	28
B. Οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας.....	28

Γ. Η χορήγηση της άδειας.....	29
3.3.2. Η κατά την εγκατάσταση εποπτεία.....	30
Α . Πραγματική έδρα πιστωτικών ιδρυμάτων.....	30
Β. Εγκατάσταση με ίδρυση υποκαταστημάτων.....	30
Γ. Εγκατάσταση με πρακτορείο.....	31
Δ. Εγκατάσταση με ίδρυση θυγατρικής.....	31
Ε. Εγκατάσταση με άνοιγμα γραφείου αντιπροσωπείας.....	32
3.3.3. Η κατά την παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση εποπτείας.....	33
3.4 Η ασκούμενη κατά τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων εποπτεία.....	33
3.4.1. Απαγόρευση άσκησης «εμπορίου ή βιομηχανίας»	34
3.4.2. Φερεγγυότητα.....	35
3.4.3. Ρευστότητα.....	36
3.4.3.1. Οι βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας	37
3.4.4. Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων	39
3.4.5. Κεφαλαιακή επάρκεια.....	39
3.4.6. Ο έλεγχος της πίστωσης	40
3.4.7. Νομισματική πολιτική	41
3.4.8. Συναλλαγματική πολιτική.....	47
3.4.9. Κίνηση κεφαλαίων.....	47
3.4.10. Συστήματα πληρωμών.....	48
3.4.11. Σύστημα εγγύησης καταθέσεων.....	49
3.4.12. Περισσότερες επεμβάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων.....	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.

4.1. Γενικά.....	53
4.2. Κίνδυνοι από πιστοδοτήσεις.....	53
4.3. Κίνδυνοι από συναλλαγές εκτός ισολογισμού.....	54
4.4. Κίνδυνοι από μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.....	55
4.5. Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται μια τράπεζα.....	56
4.6. Κίνδυνοι από μεταβολές των επιτοκίων.....	56

4.6.1. Βασικές αρχές και κριτήρια αξιολόγησης της οργανωτικής δομής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.....	58
4.7. Συναλλαγματικοί κίνδυνοι.....	60
4.8. Κίνδυνοι από μεταβολές στις συνθήκες τις αγοράς.....	61
4.9. Κίνδυνοι από εκποιήσεις στοιχείων του ενεργητικού που πραγματοποιούνται κάτω από πίεση.....	61
4.10. Κίνδυνοι από κάθε μορφής διακανονισμούς.....	62
4.11. Κίνδυνοι ρευστότητας.....	62
4.12. Κίνδυνοι από διοικητική ανεπάρκεια.....	63
4.13. Κίνδυνοι από νέα προϊόντα.....	63
4.14. Κίνδυνοι από δραστηριοποίηση σε νέες αγορές	63
4.15. Κίνδυνοι από μη ισόρροπη αντιμετώπιση τραπεζικών κινδύνων.....	64
4.16. Κίνδυνοι από τον ανταγωνισμό	64
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	66
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	70

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρόταση για τη δημιουργία κεντρικής τράπεζας έγινε από την Κοινωνία των Εθνών προκειμένου να στηριχθούν οι προσπάθειες της ελληνικής Κυβέρνησης να ξεπεραστούν τα σοβαρά οικονομικά και δημοσιονομικά προβλήματα της εποχής. Την εποχή που ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος, η οικονομία αντιμετώπιζε σοβαρότατα προβλήματα και δυσχέρειες που είχαν προκύψει από έκτακτους παράγοντες.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική εκδοτική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927, βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου, λίγα χρόνια μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή, και άρχισε να λειτουργεί το Μάιο του 1928. Στα 75 χρόνια της ιστορίας της γνώρισε 18 Διοικητές και 28 Υποδιοικητές. Εκτός από το κεντρικό της κατάστημα στην Αθήνα, λειτουργούν και 27 υποκαταστήματα σε όλη την επικράτεια. Την 1η Ιανουαρίου 2002 απασχολούσε συνολικά 3.086 υπαλλήλους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), στο οποίο ανήκουν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των 14 υπόλοιπων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την 1η Ιανουαρίου 2001 η Τράπεζα της Ελλάδος ανήκει στο Ευρωσύστημα, το οποίο περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις υπόλοιπες 11 εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών που ανήκουν στην ζώνη του ευρώ.

Το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος έχει προσαρμοστεί ώστε να καλύπτει τις απαιτήσεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών αποτελεί τον πρωταρχικό σκοπό της Τράπεζας της Ελλάδος. Έχει θεσμοθετηθεί η ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής.

Επίσης, από τις σημαντικότερες λειτουργίες της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι η εποπτεία των τραπεζών. Η δραστηριότητα αυτή προκύπτει από το καταστατικό της και θεσμοθετείται με το νόμο 2076/92.

Στο πλαίσιο των αλλαγών αυτών έχει συσταθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής. Από την 1/1/2001 η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει ως αναπόσπαστο μέρος του ΕΣΚΤ στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης που χαράσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καθώς και της συναλλαγματικής πολιτικής.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιάσει την ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον τρόπο λειτουργίας της καθώς και τον τρόπο άσκησης εποπτείας προς τις εμπορικές τράπεζες.

Το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορία, την δομή, τους στόχους και τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναλύσουμε το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και τις κεντρικές τράπεζες όπου λειτουργούν στην χώρα μας. Επίσης θα αναφερθούμε στις εμπορικές τράπεζες .

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται η έννοια της εποπτείας καθώς επίσης και ο τρόπος άσκησης εποπτείας στα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, θα αναφερθούμε στις αρχές, τον στόχο και τον σκοπό της εποπτείας. Θα μελετήσουμε την αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος να προβαίνει σε ρυθμίσεις, να κάνει ελέγχους και να επιβάλλει κυρώσεις επί παραβάσεων, αναφορικά με θέματα σύστασης, οργάνωσης, λειτουργίας, εγκατάστασης και άσκησης εργασιών των πιστωτικών ιδρυμάτων, των χρηματοδοτικών και των λοιπών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στους τραπεζικούς κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσει

εί ένα πιστωτικό ίδρυμα κατά την λειτουργία του και θα εξετάσουμε τα μέσα αντιμετώπισης και πρόληψης τους για τον κάθε κίνδυνο ξεχωριστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

1.1. Ιστορική Αναδρομή

Μετά το τέλος του πολέμου, η οικονομία και ιδιαίτερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα βρίσκονταν σε έντονα αποδιοργανωμένη κατάσταση. Η Ελλάδα εκείνη την εποχή ήταν χώρα γεωργική που είχε πρόσφατα περάσει στο στάδιο της εκβιομηχάνισης η τότε διάρθρωση της παραγωγής είχε για επακόλουθο μεγάλη εξάρτηση της οικονομίας από το εξωτερικό, όχι μόνο για εφοδιασμό της χώρας σε μηχανικό εξοπλισμό, αλλά και για την κάλυψη των αναγκών σε πρώτες ύλες, καύσιμα και τρόφιμα. Στην αγορά εργασίας η οικονομική καθυστέρηση εκδηλώνονταν με τη μεγάλη έκταση υποαπασχόλησης και της ανεργίας. Το 1945 το κόστος ζωής εικοσαπλασιάστηκε ενώ η βιομηχανική παραγωγή βρισκόταν στο ένα τρίτο του προπολεμικού της επιπέδου και οι τραπεζικές καταθέσεις στο ένα τριακοστό του επιπέδου που καταγραφόταν το 1939. Η κατάσταση αυτή, υπό τις συνθήκες κρίσης της εποχής, κρίθηκε ότι απαιτούσε στενή συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και των Κυβερνήσεων. Τη συνεργασία αυτή θεσμοποίησε η δημιουργία, το 1946, της Νομισματικής Επιτροπής.

Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, οι λειτουργίες κεντρικής τράπεζας ασκούσαν από την βασική εμπορική τράπεζα της χώρας, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία είχε ιδρυθεί το 1841 και βαθμιαία είχε αποκτήσει μονοπώλιο επί του εκδοτικού προνομίου.

Η πρώτη έκδοση τραπεζογραμματίων του Ελληνικού κράτους, αξίας 3 εκατομμυρίων φοινίκων¹ έγινε το 1831 από την Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα. Η κυκλοφορία του έγινε αναγκαστική από το 1832. Το 1833 η Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα διαλύθηκε, ο φοίνικας αποσύρθηκε από την κυκλοφορία και με διάταγμα της 8^{ης} Φεβρουαρίου 1833 καθιερώθηκε νέο νόμισμα, η δραχμή. Όταν με το νόμο της 30^{ης} Μαρτίου 1841 ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, το προνόμιο εκδόσεως τραπεζογραμματίων δόθηκε σε αυτή.

Σύμφωνα με την Κοινωνία των Εθνών, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος υπήρχε ασυμβίβαστο για την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως η έκδοση του χαρτονομίσματος, παράλληλα με τη δραστηριότητα εμπορικής τράπεζας.

¹ Ο φοίνιξ ήταν η πρώτη νομισματική μονάδα του Ελληνικού κράτους. Κυκλοφόρησε την 1^η Οκτωβρίου 1829 και αποσύρθηκε το 1833.

Η Νομισματική Επιτροπή ήταν το κυβερνητικό όργανο στο οποίο ανατέθηκαν οι αρμοδιότητες του ελέγχου της έκδοσης νέου χρήματος και της διατήρησης της συναλλαγματικής σταθερότητας. Σταδιακά οι εξουσίες της διευρύνθηκαν καθώς κατέστη αρμόδια και για την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής, ενώ ενισχύθηκε και ο εποπτικός της ρόλος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η Νομισματική Επιτροπή περιλάμβανε τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ως πρόεδρο, τέσσερις άλλους Υπουργούς και το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος ήταν σημαντική, καθώς η Τράπεζα είχε την ευθύνη σχεδιασμού και πρότασης μέτρων πολιτικής που, κατά κανόνα, υιοθετούνταν από την Επιτροπή. Το 1982 η Νομισματική Επιτροπή καταργήθηκε και οι περισσότερες των αρμοδιοτήτων της μετεβιβασθήκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Νόμος 1266/1982).

Τον αυτόνομο ρόλο της ως νομισματική αρχή, ανέκτησε η Τράπεζα της Ελλάδος σταδιακά από τις αρχές της δεκαετίας του '80 στο πλαίσιο της διαδικασίας απελευθέρωσης του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος που σε μεγάλο βαθμό επέβαλε η ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ. το 1981.

Ο ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος άλλαξε και πάλι στα τέλη της δεκαετίας του '80, με τις κινήσεις ελευθέρωσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Κατά τη διάρκεια της εβδομηκονταπενταετίας 1928-2003 η εικόνα της Ελλάδος άλλαξε δραματικά, από χώρα ουσιαστικά υπονάπτυκτη, σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Ανάλογη ήταν και η πορεία του εθνικού νομίσματος, της δραχμής, η οποία αντικαταστάθηκε στις αρχές του 2002 από το ευρώ. Από οικονομική σκοπιά, η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από πέντε σημαντικά γεγονότα:

- Το 1928, μαζί με την έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος και την ανάληψη της Διοίκησης από τον Αλέξανδρο Διομήδη, αποφασίζεται μια τολμηρή νομισματική μεταρρύθμιση με στόχο την καταπολέμηση της οικονομικής καθυστέρησης που ήταν εξαιτίας στις αλλεπάλληλες πολεμικές συρράξεις των αρχών του αιώνα.
- Το 1946, ιδρύθηκε η Νομισματική Επιτροπή με κύριο στόχο τη ρύθμιση της έκδοσης του χαρτονομίσματος και τη χάραξη της νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής,
- Το 1953, η υποτίμηση (και, ένα χρόνο αργότερα, η «κατάργηση των μηδενικών» και η εισαγωγή νέας νομισματικής μονάδας) εισάγει τη χώρα στην περίοδο της ανοικοδόμησης, μετά τα τραγικά γεγονότα της προηγούμενης δεκαεπενταετίας.

- Το 1979, όταν Διοικητής είναι και πάλι ο Ξενοφών Ζολώτας, υπογράφεται στην Αθήνα από δέκα αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων η ένταξη της Ελλάδος στην (τότε) Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, η οποία και πραγματοποιείται την 1η Ιανουαρίου 1981, είκοσι χρόνια μετά την πρώτη αίτηση σύνδεσης της χώρας με την ΕΟΚ.
- Το 2001, όταν Διοικητής της Τράπεζας είναι ο Λουκάς Παπαδήμος, η Ελλάδα εντάσσεται στις χώρες που υιοθετούν το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα με αποτέλεσμα, το 2002, να κυκλοφορήσουν και στη χώρα μας τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ.

1.2. Οργανωτική διάρθρωση της Τράπεζας της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει συσταθεί με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρίας. Ως έδρα της ορίζεται από το Καταστατικό της η Αθηνά². Το κεφαλαίο της ανέρχεται στο πόσο των 16.686.504.800 δραχμές και διαιρείται δε σε 2.979 733 μετοχές ονομαστικής αξίας 5.600δρχ η καθεμία³. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές⁴. Η συμμετοχή του δημοσίου και των δημόσιων επιχειρήσεων στο μετοχικό κεφαλαίο της δεν είναι δυνατόν να ξεπερνά (ως σύνολο) το ένα δέκατο του ονομαστικού της κεφαλαίου. Το κεφαλαίο της τράπεζας είναι δυνατόν να αυξηθεί μετά από απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της, την οποία εγκρίνει η κυβέρνηση.⁵

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού της (Άρθρα 11-37) την οργανωτική διάρθρωση της Τράπεζας της Ελλάδος συνθέτουν:

- Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το Γενικό Συμβούλιο.
- Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές.
- Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής (Σ.Ν.Π.).
- Η Εκτελεστική Επιτροπή.
- Το Συμβούλιο της Διευθύνσεως.

² Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος Άρθρο 1

³ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος Άρθρο 8. Το μετοχικό της κεφαλαίο κατά την ίδρυση της σε 400 εκατ. Δραχμές.

⁴ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος Άρθρο 8

⁵ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος. Άρθρο 9

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας στο οποίο εκπροσωπείται το σύνολο των μετοχών⁶. Μεταξύ των μετόχων μπορεί να είναι και το ελληνικό δημόσιο και ελληνικές δημόσιες επιχειρήσεις, εφόσον όμως η άμεση ή έμμεση συμμετοχή τους δεν υπερβαίνει στο σύνολο τους το 35% του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται μια φορά το χρόνο και είναι αποκλειστικά αρμόδια να λαμβάνει αποφάσεις, μεταξύ άλλων για τα ακόλουθα θέματα⁷.

- την έγκριση της ετήσιας έκθεσης και του ισολογισμού της Τράπεζας
- την εκλογή ή την ανάκληση των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών
- τις προτάσεις τροποποίησης του Καταστατικού της Τράπεζας οι οποίες υποβάλλονται από την κυβέρνηση για κύρωση στη Βουλή.

Το Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι συμβούλους οι οποίοι εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για τρία χρόνια⁸. Την προεδρία των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου ασκεί ο Διοικητής της Τράπεζας. Το Γενικό Συμβούλιο ασκεί τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της τράπεζας και παράλληλα λαμβάνει κάθε απόφαση και ασκεί κάθε εξουσία, μέσα στα όρια του καταστατικού, που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης, του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής ή του Διοικητή της τράπεζας⁹.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές της Τράπεζας της Ελλάδος διορίζονται για μια εξαετία, με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.¹⁰ Μπορεί δε να παυθούν από τα καθήκοντα τους, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, μόνο αν καταστούν οριστικά ανίκανοι ή υποπέσουν σε βαρύ παράπτωμα¹¹.

⁶ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 11

⁷ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 19

⁸ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 21

⁹ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 20

¹⁰ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 29

¹¹ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 24

Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος είναι αρμόδιος να ασκεί εξ' ονόματος του Γενικού Συμβουλίου διαρκή έλεγχο πάνω στη διαχείριση του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τράπεζας και λαμβάνει αποφάσεις για όλα τα θέματα τα οποία δεν επαφλάσσονται ειδικά στο Γενικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ή δεν διέπονται από κανονισμούς που εκδίδονται από τα Συμβούλια αυτά¹². Επιπλέον ο Διοικητής προεδρεύει, όπως προαναφέρθηκε, του Γενικού Συμβουλίου¹³.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής (Σ.Ν.Π.)

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αποτελείται από το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, τους δυο Υποδιοικητές και τρία ακόμα μέλη τα οποία επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και διορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από απόφαση του Διοικητή για θητεία διάρκειας έξι ετών. Την προεδρία του οργάνου ασκεί ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Το ΣΝΠ είναι αρμόδιο να αποφασίζει για τη χάραξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής καθώς και για θέματα που αφορούν την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής, τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμματίων. Για την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων το ΣΝΠ εκδίδει πράξεις.

Η Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Διοικητή, ένα εκ των Υποδιοικητών της Τράπεζας και δυο άλλα μέλη του Γενικού Συμβουλίου. Μόνη αρμοδιότητα της είναι να λαμβάνει επείγουσες αποφάσεις για θέματα των αρμοδιοτήτων του Γενικού Συμβουλίου στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του.

Το Συμβούλιο της Διευθύνσεως.

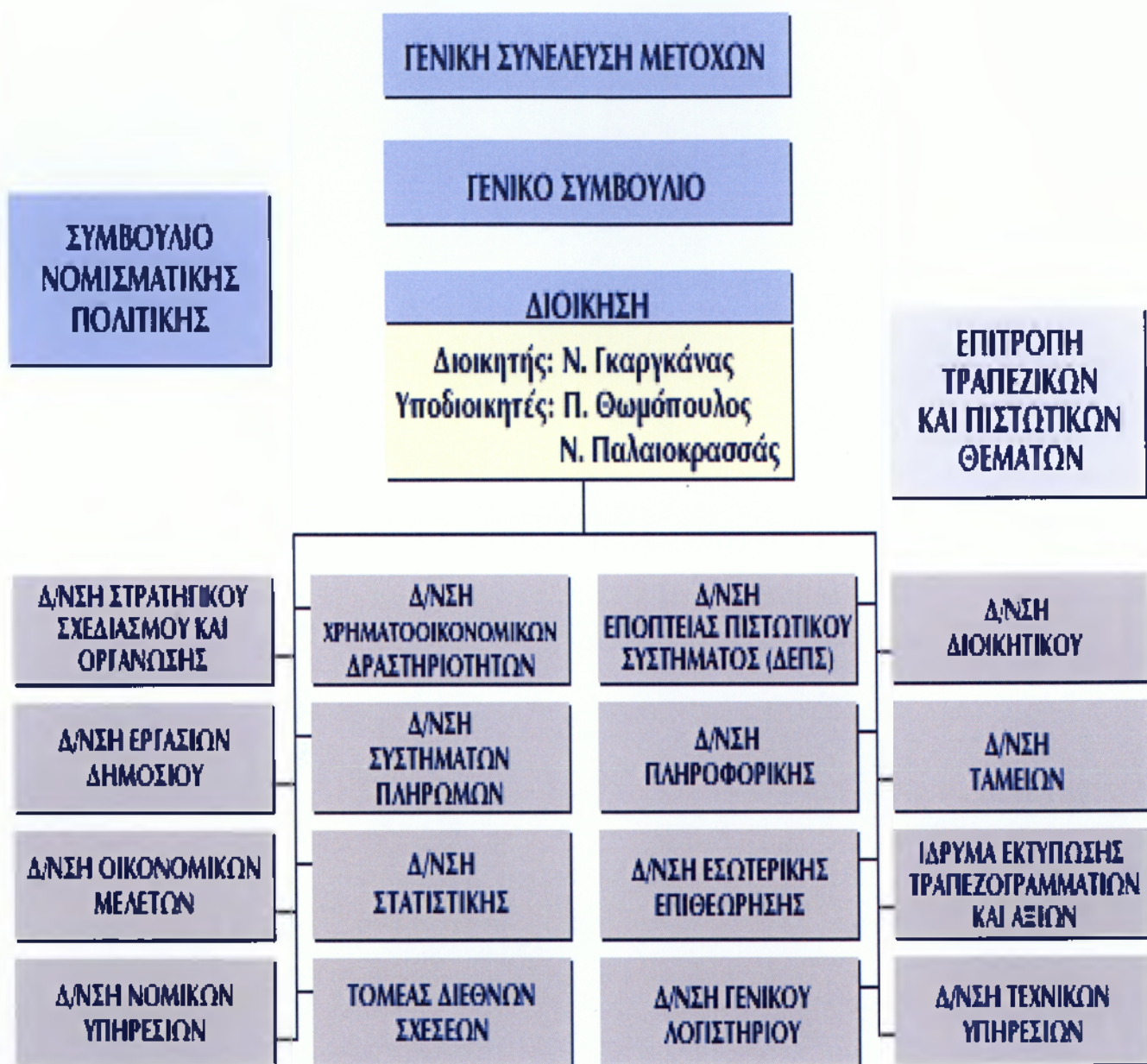
Το Συμβούλιο της Διευθύνσεως αποτελείται από τον Διοικητή, τους Υποδιοικητές και τους Διευθυντές της Τράπεζας. Ο ρόλος της περιορίζεται στην εξασφάλιση ενιαίας κατευθύνσεως και μεθόδου λειτουργίας των διαφόρων τμημάτων της Τράπεζας.

¹² Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 31

¹³ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Άρθρο 30

Το Συμβούλιο της Διευθύνσεως υποβάλλει μηνιαίως στο Γενικό Συμβούλιο λεπτομερή έκθεση των εργασιών και της κατάστασης της Τράπεζας της Ελλάδος, όσον αφορά τις προεξοφλήσεις και τις πιστώσεις και εκφέρει γνώμη για όλα τα θέματα που παραπέμπονται στο Γενικό Συμβούλιο.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1.3. Ο κεντρικός στόχος της Τράπεζας της Ελλάδος

1.3.1. Οι στόχοι της Τράπεζας της Ελλάδος

Σύμφωνα με τη διάταξη του Άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος έχει ως πρωταρχικό σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Συμπληρωματικά ,και χωρίς να θίγεται ο πρωταρχικός της στόχος, η Τράπεζα της Ελλάδος στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης.

1.3.2. Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

Οι κυρίες αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος απαριθμούνται στο Άρθρο 2 του Καταστατικού της σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου η Τράπεζα της Ελλάδος.:

- α) Χαράσσει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στην έννοια της οποίας περιλαμβάνεται και η πιστωτική πολιτική.
- β) Ασκει την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας σε ευρώ έναντι άλλων νομισμάτων σύμφωνα με το πλαίσιο της συναλλαγματικής πολιτικής που προκρίνει η κυβέρνηση ύστερα από διαβουλεύσεις με την Τράπεζα της Ελλάδος.
- γ) Κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας και ενεργεί πράξεις σε συνάλλαγμα.
- δ) Ασκει εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα και σε άλλες επιχειρήσεις και οργανισμούς (εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, εταιρίες αμοιβαίων εγγυήσεων, ταμεία αντεγγυήσης, ανταλλακτήρια συναλλάγματος, εταιρίες διαμεσολαβητές στις διατραπεζικές αγορές). Η αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος, για την άσκηση προληπτικής εποπτείας στα πιστωτικά ιδρύματα εκτείνεται:
 - i. στα πιστωτικά ιδρύματα με καταστατική έδρα στην Ελλάδα
 - ii. στα ελληνικά υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα σε κράτη που δεν είναι μέλη της Ε.Ε. Επιπλέον σύμφωνα με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμοδίων εθνικών αρχών των κρατών μελών της Ε.Ε., η Τράπεζα της Ελλάδος είναι καταρχήν αρμόδια για την άσκηση προληπτικής εποπτείας και στα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα στην Ελλάδα τα οποία λειτουργούν σε κράτη μέλη της Ε.Ε. Η ευθύνη της Τράπεζας της Ελλάδος, για την άσκηση εποπτείας στα ελληνικά υποκαταστήματα

κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων περιορίζεται στην εποπτεία της ρευστότητας τους και στην εφαρμογή μέτρων νομισματικής πολιτικής.

ε) Προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών καθώς και συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστηριακών συναλλαγών σε τίτλους και λοιπά χρηματοπιστωτικά μέσα.

στ) Έχει το αποκλειστικό προνόμιο της έκδοσης τραπεζικών γραμματίων τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα σε όλη την επικράτεια.

ζ) Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου. Ειδικότερα σύμφωνα με τη ρύθμιση του Άρθρου 45 του Καταστατικού της η Τράπεζα της Ελλάδος διεξάγει τραπεζικές συναλλαγές που τις αναθέτει το δημόσιο. Είναι δυνατόν να τηρεί λογαριασμούς του δημοσίου και των δημόσιων επιχειρήσεων σε ευρώ, τηρεί τους λογαριασμούς και τα διαθέσιμα του δημοσίου σε συνάλλαγμα, ενεργεί για λογαριασμό του δημοσίου εισπράξεις και πληρωμές, εκδίδει και εξυπηρετεί όλα τα εσωτερικά δημόσια δάνεια.

Επιπλέον, υπάρχουν και οι εξής αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος:

α) χορηγεί άδεια λειτουργίας στα πιστωτικά ιδρύματα με καταστατική έδρα στην Ελλάδα καθώς και στα ελληνικά υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτη μη μέλη της Ε.Ε.,

β) έχει την εξουσία παρέμβασης στη λειτουργία των ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φερεγγυότητας. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει τη δυνατότητα να υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φερεγγυότητας να λάβουν μέτρα αναδιοργάνωσης καθώς και να ανακαλεί την άδεια ενός πιστωτικού ιδρύματος,

γ) ασκεί τη λειτουργία του τελικού αναχρηματοδοτικού δανειστή για τα φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας,

δ) συμμετέχει μαζί με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας στην διοίκηση του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

2.1. Η έννοια της τράπεζας

Η έννοια της τράπεζας δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια στην ελληνική νομοθεσία. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 ν.5076/31 και ν. 1665/1951 1§2 προκύπτει ότι ως τράπεζα θεωρείται γενικά η ανώνυμη εταιρεία που έχει σκοπό την διενέργεια τραπεζικών εργασιών.

Ο ορισμός, ωστόσο, που δίνεται στην §1 του άρθρου 10 ν. 5076/31, ότι « τράπεζα, είναι οι επιχειρήσεις, αίτηνες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών», αποδίδει την αντίληψη και το ενδιαφέρον ενός ευρύτερου (αποταμιευτικού) κοινού για τις τράπεζες, στις οποίες εμπιστεύεται τη φύλαξη χρημάτων ή κινητών αξιών του, και εκφράζει την προσπάθεια του νομοθέτη να προστατεύσει κυρίως τα συμφέροντα τους.

Η τράπεζα ή αλλιώς το πιστωτικό ίδρυμα αποτελούν την καρδιά του χρηματοδοτικού συστήματος μιας χώρας.

Η κυριότερη λειτουργία της τράπεζας είναι ο έντοκος δανεισμός. Δανείζει κεφάλαια τα οποία της ανήκουν ή προερχόμενα από καταθέσεις πελατών.

Οι τράπεζες αποτελούν σημαντικό παράγοντα στην οικονομική και εμπορική ζωή ενός τόπου. Δέχονται καταθέσεις με τόκο, προεξοφλούν τις συναλλαγματικές, δανείζουν με ενέχυρους τίτλους και εμπορεύματα ή με υποθήκη, χρηματοδοτούν μεγάλες επιχειρήσεις, χορηγούν κρατικά δάνεια και άλλες τραπεζικές εργασίες.

Έτσι, τα πιστωτικά ιδρύματα, επιδρούν στην αναπτυξιακή διαδικασία μιας χώρας, ενώ αποτελούν και τα μέσα με τα οποία ασκείται η νομισματική πολιτική.

2.2 Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα αποτελείται:

α) από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας, που είναι η Τράπεζα της Ελλάδος,

β) από 19 ελληνικές εμπορικές τράπεζες, οι οποίες είναι:

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
2. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
3. ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
4. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.
6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.
7. MARFIN BANK Α.Τ.Ε.
8. ΤΡΑΠΕΖΑ Ε.Φ.Γ. EUROBANK - ERGASIAS Α.Ε.
9. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
10. ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
11. ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε.
12. ASPIS BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.
13. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
14. ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΒΑΒΑΝΚ Α.Ε.
15. ΜΕΓΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
16. ΤΡΑΠΕΖΑ ΡΟΒΑΝΚ Α.Ε.
17. FBV ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
18. ΠΡΟΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
19. AEGEAN BALTIC BANK Α.Ε.
20. ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

γ) από 19 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία είναι:

1. A.B.N.-AM.RO BANK N.V.
2. BNP PARIBAS. Λ.
3. HSBC BANK plc
4. THE ROYAL BANK OF SCOTLAND
5. BAYERISCHE HYPO UND VEREINSBANK A.G.
6. SAN PAOLO - I. M. I SPA.
7. F.C.E. BANK. plc
8. GMAC BANK GmbH.
9. BNP PARIBAS SECURITIES SERVICES.
10. FIDIS BANK GmbH
11. CETELEM.
12. CITIBANK International plc.
13. UNION DE CREDITOS INMOBILIARIOS S.A.
14. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ
15. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ
16. EUROHYPO AG.
17. VOLKSWAGEN BANK GmbH.Λ.
18. FORTIS BANK SA/NV.
19. SOCIETE GENERALE BANK AND TRUST.

δ) από 3 ειδικούς πιστωτικούς οργανισμούς.

Οι ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί είναι πιστωτικά ιδρύματα που δημιουργήθηκαν για ένα συγκεκριμένο σκοπό. Πρώτα από όλα, η άσκηση της αγροτικής πίστης είχε ανατεθεί στην Αγροτική Τράπεζα, και όλα τα προγράμματα για την άσκηση της εθνικής αγροτικής οικονομίας περνούσαν μέσα από αυτή. Στον τομέα της στεγαστικής πίστης υπήρχαν 3 τράπεζες (Κτηματική και Στεγαστική σαν κρατικές και η Ασπας σαν ιδιωτική) όπου χορηγούσαν δάνεια στεγαστικά σε ιδιώτες και σε άλλα πρόσωπα ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου. Μαζί με το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων είχαν το μονοπώλιο στις χορηγήσεις δανείων.

Υπήρχαν ακόμα και οι επενδυτικές τράπεζες(ΕΤΒΑ,ΕΤΕΒΑ, Τράπεζα Επενδύσεων) που αυτές είχαν κατά κύριο λόγο επενδυτικά προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης.

Με την απελευθέρωση της τραπεζικής αγοράς και μέσα από συγχωνεύσεις μόνο η Αγροτική και η Ασπις παρέμειναν σαν εμπορικές τράπεζες και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σαν αυτόνομοι οργανισμοί.

ε) και από 17 πιστωτικά ιδρύματα με τη μορφή συνεταιρισμού. Η αλλαγή των αστικών και αγροτικών συνεταιρισμών σε πιστωτικά ιδρύματα, άρχισε στην Ελλάδα το 1900 με το « Πιστωτικό Συνεταιρισμό Λαμίας» και ακόμα λειτουργεί με έδρα την Λαμία μέχρι και σήμερα.

Στην Ελλάδα λειτουργούν σήμερα 14 συνεταιριστικές τράπεζες και μια εξ' αυτών η « Παγκρήτια» με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης.

Τα πιστωτικά ιδρύματα με τη μορφή συνεταιρισμού είναι:

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.,
2. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ
3.. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ "Ο ΣΤΟΧΟΣ" ΣΥΝ.Π.Ε.
4.. ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.
5. ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.
6. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε.
7. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ . ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΒΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
29. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε.
10. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
11. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΒΟΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
12. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
13. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΕΡΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
14. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ .ΔΡΑΜΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
15. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ - ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
16. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
17. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΕΡΡΩΝ ΣΥΝ.

2.3. Οι κεντρικές τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα μιας χώρας, είναι το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που συντονίζει τις εγχώριες τράπεζες μιας χώρας ως προς την γενική πολιτική τους. Σε κάθε χώρα λειτουργεί μόνο μια κεντρική τράπεζα.

Έχει το αποκλειστικό προνόμιο να εκδίδει χαρτονομίσματα και να μεριμνά για την παρακολούθηση της συνολικής κυκλοφορίας του χρήματος, ώστε αυτή να συμβαδίζει με τους οικονομικούς στόχους που έχουν τεθεί από τις εθνικές αρχές.

Η Κεντρική Τράπεζα επεμβαίνει μέσα στις αγορές συναλλάγματος όταν παρατηρούνται κρούσματα κερδοσκοπίας σε βάρος του εθνικού νομίσματος ή όταν η ισοτιμία του μεταβάλλεται αισθητά σε σχέση με μια δέσμη νομισμάτων. Η παρέμβαση αυτή γίνεται για λογαριασμό του κράτους.

Άλλη βασική αποστολή της Κεντρικής Τράπεζας είναι η διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων του κράτους και η σύναψη δανείων για λογαριασμό του.

2.4. Οι Εμπορικές Τράπεζες

2.4.1. Έννοια και εργασίες των Εμπορικών Τραπεζών.

Εμπορικές Τράπεζες είναι τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία έχουν στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών τους. Ασχολούνται με τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση της εθνικής οικονομίας αλλά και των εταιριών που εδρεύουν στο εξωτερικό. Οι Εμπορικές Τράπεζες αντλούν μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τους από τις καταθέσεις που πραγματοποιούν σ' αυτές φυσικά πρόσωπα και εταιρίες.

Η διατύπωση αυτού του χαρακτηρισμού για τις εμπορικές τράπεζες διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τις συνθήκες. Μια άλλη διατύπωση θέλει τις εμπορικές Τράπεζες να ασχολούνται με το 'εμπόριο χρήματος', δηλαδή με την εξασφάλιση κερδών από τη διαφορά μεταξύ του τόκου που καταβάλουν στους καταθέτες, και του τόκου που εξασφαλίζουν οι εμπορικές τράπεζες από τον αναδανεισμό του ιδίου κεφαλαίου σε επιχειρήσεις. Όμως και αυτός ο ορισμός παρουσιάζει αρκετές ατέλειες, γιατί οι τράπεζες αντλούν κέρδη και από άλλες πηγές εκτός από το εμπόριο χρήματος (παραδείγματος χάριν από τις αγοραπωλησίες μετοχών στο χρηματιστήριο, από την εξόφληση λογαριασμών πελατών, τη διαχείριση των περιουσιών πελατών κ.τ.λ.)

Μέχρι πρόσφατα η δραστηριότητα των εμπορικών τραπεζών σχετικά με το είδος και το μέγεθος των χορηγήσεων προσδιοριζόταν με βάση λεπτομερείς κανόνες που έχει θέσει η Τράπεζα της Ελλάδος. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς χορηγήσεις των εμπορικών

τραπεζών γίνονται κυρίως προς το δευτερογενή τομέα για κυκλοφοριακά κεφάλαια, επενδύσεις και εξαγωγές. Με την βαθμιαία όμως απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος που έχει ήδη αρχίσει και την εξάλειψη πολλών από τους κανόνες αυτούς, έγιναν δυνατές οι χορηγήσεις προς όλους τους κλάδους και μάλιστα με όρους που προσδιορίζονται από τις ίδιες τις τράπεζες. Με την αύξηση δε των καταθέσεων του κοινού στις εμπορικές τράπεζες τα τελευταία χρόνια έχει περιοριστεί σημαντικά η μεγάλη εξάρτηση τους από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία υπήρχε για αρκετά χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Οι τραπεζικές εργασίες συνίστανται γενικά στη διευκόλυνση των πληρωμών, στην κυκλοφορία του χρήματος είτε με τη μορφή πιστώσεων, είτε επενδύσεων και στη φύλαξη και διαχείριση πολύτιμων αντικειμένων και ειδικά αξιόγραφων.

Οι εργασίες των εμπορικών τραπεζών είναι οι εξής:¹⁴

- Η αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων. Ως καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια εννοούνται, αφενός μεν οι καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών, και αφετέρου δε η λήψη (άλλων επιστρεπτέων) κεφαλαίων με τη μορφή δανείων κάθε μορφής προς εξυπηρέτηση του ίδιου σκοπού με την υποχρέωση ασφαλώς επιστροφής των κεφαλαίων στο δανειοδότη.
- Η χορήγηση πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Ως χορήγηση πιστώσεως εννοείται η σύμβαση, με την οποία η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενισχύσει προσωρινά την αγοραστική δύναμη του αντισυμβαλλόμενου πελάτη της. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την καταβολή χρηματικού ποσού (άμεση πίστωση), είτε με ανάληψη μόνο ευθύνης εκ μέρους του πιστοδότη (έμμεση πίστωση).
- Η χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing, από τον αγγλικό όρο lease=εκμισθώνω). Είναι η σύμβαση που καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ μιας ανώνυμης εταιρίας αποκλειστικού σκοπού ως εκμισθώτριας και μιας επιχείρησης ή ενός απλού επαγγελματία ως μισθωτή, με την οποία η εκμισθώτρια αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρεί στον μισθωτή έναντι μισθώματος τη χρήση κινητού ή ακίνητου πράγματος, το οποίο προορίζεται για την επιχείρηση ή το επάγγελμα του μισθωτή, με ορισμένη διάρκεια.

¹⁴ Τραπεζικό Δικαίο, Ψυχομάνης Δ. Σπύρος.

Διακρίνεται σε: α) απλή (financial leasing), όταν ο μισθωτής διαπραγματεύεται ο ίδιος την αγορά του αντικειμένου, που στη συνέχεια θα του εκμισθώσει, αναλαμβάνοντας τα βάρη του,

β) μεικτή (operating leasing), όταν ο εκμισθωτής (η εταιρεία leasing), αναλαμβάνει τη γενική υποχρέωση να διατηρεί το μίσθιο κατάλληλο για τη συμφωνηθείσα χρήση (όπως συντήρηση) και

γ) αντιστροφή (lease-back leasing), όταν η επιχείρηση πωλεί και μεταβιβάζει κατά κυριότητα σε εταιρεία leasing πράγματα όπου η οποία ακολούθως του τα εκμισθώνει.

- Οι πράξεις διενέργειας πληρωμών και μεταφοράς κεφαλαίων. Η τραπεζική αυτή δραστηριότητα έχει ως αντικείμενο τη διενέργεια πληρωμών για λογαριασμό των πελατών των τραπεζών και την εκτέλεση εντολών μεταφοράς κεφαλαίων από λογαριασμό σε λογαριασμό.
- Η έκδοση και η διαχείριση μέσων πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών). Σε αυτή τη δραστηριότητα ανήκει κάθε διευκόλυνση πληρωμών με (εκτός χρήματος) πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες (πλαστικό χρήμα), αλλά και με τραπεζικές ή ταξιδιωτικές επιταγές.
- Οι εγγυήσεις και οι αναλήψεις υποχρεώσεων. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν:
 - Η εγγυητική επιστολή, όπου είναι μια σύμβαση, με την οποία μια τράπεζα -κατ'εντολή πελάτη της- έναντι αμοιβής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει ορισμένο ποσό σε πρώτη ζήτηση του αντισυμβαλλομένου της (δέκτης της επιστολής) για εξασφάλιση του από τους κινδύνους της συναλλακτικής του σχέσης με τον πελάτη, χωρίς δικαίωμα ενστάσεως τόσο από τη σχέση αυτή, όσο και από την σχέση τράπεζας και εντολέα.
 - Οι τραπεζικές εγγυήσεις, που αφορούν την παροχή κοινής εγγύησης από τράπεζα σε τρίτο (δανειστή) περί πληρωμής της οφειλής κατόπιν συνήθως της εντολής του πελάτη και έναντι βεβαίως αμοιβής.
 - Η ενέγγυα πίστωση πραγματοποιείται όταν η τράπεζα, αναλαμβάνει την υποχρέωση απέναντι στο πελάτη της (εντολέα της και αγοραστή εμπορευμάτων) έναντι αμοιβής, να ανοίξει πίστωση υπέρ του πώληση των εμπορευμάτων με τη μορφή της εγγραφής υποσχέσεως προς αυτόν για την καταβολή ορισμένου ποσού, όταν της παραδοθούν τα συμφωνημένα φορτωτικά έγγραφα. Το καταβαλλόμενο ποσό θα εισπράξει με την σειρά της η τράπεζα από τον πελάτη της (οφειλέτη), που θα παραλάβει τα έγγραφα.

- Η πίστωση με αποδοχή συναλλάγματος, όπου η τράπεζα δέχεται συναλλαγματικές εκδόσεις του πελάτη της, τις οποίες ο πελάτης της χρησιμοποιεί για χρηματοδότηση του από την ίδια ή άλλη τράπεζα που τις προεξοφλεί.
 - Οι συναλλαγές για λογαριασμό του ίδιου του ιδρύματος ή της πελατείας του, διακρίνονται:
 - σε μέσα χρηματαγοράς. Ως μέσα χρηματαγοράς εννοούνται τα διάφορα αξιόγραφα, τα οποία μια τράπεζα μπορεί να εκδίδει (παραδείγματος χάριν πιστοποιητικά καταθέσεων), να πληρώνει (παραδείγματος χάριν επιταγές), να προεξοφλεί (παραδείγματος χάριν συναλλαγματικές),
 - σε συνάλλαγμα. Πρόκειται για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, αλλά και για πράξεις αγοράς και πώλησης συναλλάγματος που διεκπεραιώνονται με κίνηση λογαριασμών. Το συνάλλαγμα αποτελεί λογιστικό χρήμα, ενώ τα τραπεζογραμμάτια αποτελούν νόμισμα.
 - σε κινητές αξίες. Οι συναλλαγές σε κινητές αξίες, όπως μετοχές, ομολογίες, έντοκα γραμμάτια δημοσίου, μπορούν να συνίστανται στην επιχείρηση οποιασδήποτε πράξεως επ' αυτών από τις τράπεζες (αγορά ή πώληση) είτε μετά από εντολή των πελατών τους, είτε για δικό τους λογαριασμό.
 - σε χρυσό. Ως χρυσό εννοούνται οι χρυσές λίρες, τα χρυσά νομίσματα και οι τυποποιημένες ράβδοι πλάκες χρυσού.
- Η παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική και συναφή θέματα και συμβούλων, καθώς και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς επιχειρήσεων. Η συμβουλευτική καθοδήγηση επιχειρήσεων σε διάφορα θέματα, όπως της διάρθρωσης του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική, την συγχώνευση, την εξαγορά, τη διάσπαση, προϋποθέτει σύμβαση μεταξύ τράπεζας και επιχείρησης, με την οποία η τράπεζα έναντι αμοιβής αναλαμβάνει υποχρέωση προς παροχή συμβουλής.
- Η μεσολάβηση στις διατραπεζικές αγορές, έγκειται στη μεσιτική, παραγγελιοδοχική, ή άλλη διαμεσολάβηση σε διατραπεζικές συναλλαγές, ιδίως στις διατραπεζικές αγορές συνναλλάγματος και χρήματος.
- Η διαχείριση χαρτοφυλακίου ή η παροχή συμβούλων για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου. Ως χαρτοφυλάκιο μπορεί να χαρακτηριστεί το σύνολο των

επενδύσεων σε μετοχές, ομολογίες και άλλους τίτλους(έγγραφα) της κεφαλαιαγοράς .

- Η φύλαξη και η διαχείριση κινητών αξιών. Η συμφωνία για φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών αποτελεί μεικτή σύμβαση, με εξουσιοδότηση της τράπεζας για άσκηση όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις κινητές αξίες, όπως των δικαιωμάτων ψήφου, και των εισπράξεων τοκομεριδίων.
- Η παροχή εμπορικών πληροφοριών, περιλαμβανομένων και των υπηρεσιών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας πελατών. Παροχή πληροφορίας ή συμβουλής συνιστά κατά τις περιστάσεις και η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας πελατών των επιχειρήσεων που τη ζητούν.
- Η συμμετοχή μιας τράπεζας σε εκδόσεις τίτλων μιας επιχείρησης , συνίσταται συνήθως σε αναδοχή εκδόσεως μεγάλου αριθμών τίτλων, ιδίως ομολογιών, ομολογιακού δανείου και μετοχών ανώνυμων εταιριών. Η αναδοχή λαμβάνει τις εξής μορφές:
 - η τράπεζα διαμεσολαβεί στη διάθεση μετοχών ή ομολογιών ομολογιακού δανείου στο κοινό σε περίπτωση δημόσιας εγγραφής,
 - η τράπεζα, αναλαμβάνει επιπλέον και την υποχρέωση να καλύψει η ίδια τις μετοχές ή ομολογίες που δεν μπόρεσαν να διατεθούν στο κοινό με τη δημόσια εγγραφή,
 - η τράπεζα μπορεί να αναλάβει εξ αρχής τις μετοχές ή τις ομολογίες και να διαθέσει μεταγενέστερα σε τρίτους, και
 - για την επιτυχία της αναδοχής, η τράπεζα συνεργάζεται και με άλλες τράπεζες , που σχηματίζουν consortium. Το consortium χαρακτηρίζεται ως αστική εταιρεία.
- Η εκμίσθωση θυρίδων. Η δραστηριότητα αυτή έγκειται στην έναντι αμοιβής παραχώρηση της χρήσεως θυρίδας θησαυροφυλακίου τράπεζας σε πελάτες της ασφαλισμένης με ιδιαίτερες προδιαγραφές ασφαλείας κατά πυρός και κλοπής και με δυνατότητα ανοίγματος της κατά κανόνα μόνον από κοινού, με τη βοήθεια δυο διαφορετικών κλειδιών.

Ορισμένες από τις εμπορικές τράπεζες έχουν ιδρύσει τράπεζες επενδύσεων (η Εθνική την ΕΤΕΒΑ και η Εμπορική την Τράπεζα Επενδύσεων), με σκοπό τη χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων ή τη συμμετοχή σε νέες επιχειρήσεις ή σε επιχειρήσεις που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξεως.

2.4.2. Διάκριση Τραπεζών

Οι τράπεζες που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, μπορούν να διακριθούν σε εκείνες που επιτελούν κάποια δημόσια λειτουργία (δημόσιες τράπεζες), και στις αμιγώς εμπορικές τράπεζες.

Α)στις δημόσιες τράπεζες υπάγονται η Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ενώ κάποια ιδιαιτερότητα παρουσιάζει η Αγροτική Τράπεζα ως φορέας κυρίως, εποπτείας των αγροτικών συνεταιρισμών.

Αναλυτικότερα :

- i. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική εκδοτική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927 βάση ενός παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15^{ης} Σεπτεμβρίου. Η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί μεν ως ανώνυμη εταιρεία, με τα χαρακτηριστικά, όμως ανεξάρτητης διοικητής αρχής, με το καθήκον της διασφάλισης της σταθερότητας του γενικού επιπέδου τιμών, στηρίζοντας, κατά τα λοιπά, τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης.
- ii. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων έχει συσταθεί από το 1926, και λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Σκοπός του είναι η υποστήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης, η φύλαξη και η διαχείριση παρακαταθηκών, η χορήγηση δανείων στους δημοσίους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, και η εκτέλεση τραπεζικών εργασιών με την αποδοχή καταθέσεων, η διάθεση τίτλων του δημοσίου και τέλος η εκμίσθωση θυρίδων.¹⁵
- iii. Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ιδρύθηκε το 1914. Είναι αυτόνομη κρατική υπηρεσία με αποστολή την καλλιέργεια και την ανάπτυξη του πνεύματος της αποταμίευσης, την αξιοποίηση των καταθέσεων για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, και την εκτέλεση πιστωτικών εργασιών.
- iv. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε με σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος την 27.6.1928 ως ανώνυμος τραπεζικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρα. Ως κύριο σκοπό έχει τη διενέργεια τραπεζικών εργασιών, αλλά και την άσκηση εποπτείας των γεωργικών συνεταιρισμών. Η σύμβαση αυτή κυρώθηκε με το νόμο 4332/1929. Τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Αγροτικής Τράπεζας είναι σύμφωνα με τους

¹⁵ Νόμος 2074/1992 άρθρο 19, άρθρο 2 π. δ. 96/1996

αναπτυξιακούς στόχους των κρατικών προγραμμάτων ανάπτυξης αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε κεφάλαια κίνησης και επένδυσης, στη βελτίωση της ποιότητας των συντελεστών της παραγωγής και στην πραγματοποίηση των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών στην αγροτική παραγωγή.

B) Στις αμιγώς εμπορικές τράπεζες, υπάγονται οι λοιπές λειτουργούσες στην Ελλάδα τράπεζες, με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας ή των πιστωτικών συνεταιρισμών. Οι αμιγώς εμπορικές τράπεζες διακρίνονται σε:

- i. Κτηματικές, θεωρούνται οι τράπεζες, που ανώνυμες εταιρείες, με σκοπό την χορήγηση στεγαστικών δανείων για την αγορά ή αναπαλαίωση ή κτίσιμο κατοικιών κ.τ.λ . Οι κτηματικές τράπεζες έχουν το μειονέκτημα ότι τα στεγαστικά δάνεια που χορηγούν είναι μακροπρόθεσμα και με τις συναπτόμενες δανειακές συμβάσεις τα επιτόκια είναι υπολογισμένα σε σταθερά επίπεδα. Αυτό έχει σαν συνέπεια τη διαμόρφωση επιτοκίων σε επίπεδα τέτοια που είναι υψηλότερα ή και χαμηλότερα των επιτοκίων βραχυπρόθεσμου δανεισμού. Στην περίπτωση κατά την οποία τα επιτόκια για στέγαση διαμορφώνονται σε επίπεδα χαμηλότερα των επιτοκίων για βραχυπρόθεσμες χορηγήσεις, τότε είναι επόμενο ότι κερδίζουν οι δανειολήπτες στεγαστικών δανείων, αφού για αγορές ακίνητων πληρώνουν τόκους χαμηλότερους από αυτούς που καταβάλλουν οι δανειολήπτες για δάνεια βραχείας διάρκειας. Στην περίπτωση που είναι κατά πολύ υψηλότερα τα επιτόκια για συναφθέντα στεγαστικά δάνεια σε σύγκριση με τα επιτόκια που διαμορφώνονται σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο για άλλες κατηγορίες μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων χορηγήσεων, τότε είναι επόμενο ότι επωφελούνται οι κτηματικές τράπεζες.

Οι στεγαστικές τράπεζες που λειτούργησαν στη χώρα μας είναι οι:

- Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος (ίδρυση 1927) και
- Εθνική Στεγαστική Τράπεζα

Και οι δύο τράπεζες σήμερα έχουν συγχωνευθεί με άλλες τράπεζες.¹⁶

- ii. Τράπεζες εξωτερικού εμπορίου, είναι ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες με κύριο και πρωταρχικό σκοπό την χρηματοοικονομική υποστήριξη εξαγωγικών επιχειρήσεων. Τα χορηγούμενα από αυτές δάνεια είναι βραχυπρόθεσμα με αυξημένο κίνδυνο

¹⁶ Πηγή Αγγελόπουλος Χρ. Παναγιώτης, Τράπεζες και χρηματοπιστωτικό σύστημα, σελίδα 68

απώλειας λόγω των μεγάλων διακυμάνσεων που σημειώνονται στις διεθνείς αγορές.

- iii. Ναυτλιακές τράπεζες είναι οι ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες, με κύριο σκοπό την χρηματοδότηση ναυτλιακών και ναυπηγικών επιχειρήσεων, όπου υπάρχουν ειδικές και ευνοϊκές ρυθμίσεις. Παράλληλα εξυπηρετούν και τις ανάγκες των ναυτικών και σε όλα τα άλλα τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες όπως καταθέσεις, επενδύσεις. Οι ναυτλιακές τράπεζες έχουν την δυνατότητα έκδοσης ομολογιακών δανείων, καλυπτόμενα με απαιτήσεις από τις εν λόγω χρηματοδοτήσεις, οι οποίες είναι ασφαλισμένες με πρώτη υποθήκη επί πλοίου ή ακινήτου.
- iv. Αγροτικές Τράπεζες, είναι εξειδικευμένες τράπεζες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την χρηματοδότηση της αγροτικής οικονομίας και ειδικότερα με τη χρηματοδότηση της αγροτικών εκμεταλλεύσεων, βιομηχανιών επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων, εξαγωγικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών. Σήμερα οι δραστηριότητες της απελευθερώθηκαν και πλέον δραστηριοποιείται όχι μόνο στη χρηματοδότηση και άλλων κλάδων της οικονομίας αλλά και στο σύνολο των κύριων επενδυτικών υπηρεσιών.
- v. Γενικές Τράπεζες, χαρακτηρίζονται οι τράπεζες οι οποίες ασκούν όλες εν γένει τις τραπεζικές εργασίες, χωρίς κάποια ιδιαίτερη καταστατική εξειδίκευση.
- vi. Τράπεζες Επενδύσεων, είναι οι τράπεζες όπου δραστηριοποιούνται στην χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω κοινοπρακτικών ή ομολογιακών δανείων, συμμετέχουν και παρέχουν τεχνική και χρηματοοικονομική υποστήριξη στις εξαγωγές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι τα δάνεια που χορηγούν οι τράπεζες επενδύσεων είναι μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, τα κεφάλαια αντλούνται κυρίως με την έκδοση ομολόγων ή με άλλους σχετικούς τίτλους.

Οι τράπεζες επενδύσεων που λειτουργούν σήμερα είναι:

- Η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.). Ιδρύθηκε το 1973 και το 2001 εξαγοράστηκε από την Τράπεζα Πειραιώς.
- Η Ελληνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.Β.Α.). Ιδρύθηκε το 1961.
- Η Τράπεζα Επενδύσεων. Ιδρύθηκε το 1962.

Η Ελληνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης και η Τράπεζα Επενδύσεων απορροφήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

3.1. Η έννοια της εποπτείας και τα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Η εποπτεία ασκείται πλέον, κυριαρχικά , με βάση τις διατάξεις του ν.2548/1997, από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποκτά ευρύτατες αρμοδιότητες στη Χάραξη Νομισματικής, Συναλλαγματικής και Πιστωτικής Πολιτικής.

Ως εποπτεία στα πλαίσια ενός τραπεζικού συστήματος μπορεί να νοηθεί η νομοθετικά προβλεπόμενη αρμοδιότητα συγκεκριμένης διοικητικής αρχής να αποφασίζει για τη σύσταση και επιβλέπει ,εν γένει, τον «βίο» των πιστωτικών ιδρυμάτων, επεμβαίνοντας σ' αυτόν ρυθμιστικά ,ελεγκτικά και κυρωτικά ώστε να διασφαλίζεται η καλή και αξιόπιστη λειτουργία τους ,η εξυπηρέτηση των στόχων της εθνικής οικονομικής, και νομισματικής πολιτικής και η προστασία των ποικίλων συμφερόντων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία¹ στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας :

- α)εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- β)εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων,
- γ)εταιριών αμοιβαίων εγγυήσεων,
- δ)ταμείων αντεγγύησης,
- ε) ανταλλακτηρίων συναλλάγματος,
- στ)και εταιριών διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές.

Επίσης, και άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών μπορούν να υπάγονται στην άσκηση της εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ο νόμος ορίζει, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 5B του Καταστατικού¹⁷.

Η έκταση και το περιεχόμενο της εποπτείας καθορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για κάθε κατηγορία εποπτευομένων ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και οργανισμών.

Στην έννοια της εποπτείας συμπεριλαμβάνεται ρητά και η επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων. Ειδικότερες κυρώσεις (χρηματική ποινή, αποκλεισμό από πράξεις νομισματικής πολιτικής, άτοκη κατάθεση κ.λ.π) επιβάλλονται από το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, για παραβάσεις νομοθετικών και

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 55^A του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος.

κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικά με την άσκηση των δραστηριοτήτων τους ή την παρακώλυση των κατά νομό ελέγχων, καθώς και άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος για διάρκεια μέχρι ενός έτους ή πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Για τις παραβάσεις αυτές η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί επίσης να θεσπίζει και άλλες διοικητικές κυρώσεις. Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται με πράξεις του Διοικητή της ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων.

3.2. Οι αρχές, ο στόχος, και ο σκοπός της εποπτείας.

Με βάση τα ισχύοντα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, έχουν διαμορφωθεί οι βασικές αρχές που πρέπει να χαρακτηρίζουν την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος στη χώρα μας. Ειδικότερα, η εποπτεία θα αφορά:

α) την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, τη ρευστότητα και την αποδοτικότητα του κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Η παρακολούθηση των μεγεθών αυτών θα γίνεται με βάση δείκτες που θα καταρτίζει η Τράπεζα της Ελλάδος.

β) την συνδρομή των προϋποθέσεων και την εφαρμογή κριτηρίων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τράπεζας ή υποκαταστημάτων τραπεζών.

γ) την πολιτική επέκτασης του δικτύου υποκαταστημάτων που ακολουθεί η τράπεζα σε σχέση με το μέγεθος της.

δ) την εφαρμογή των κανόνων για τη συμμετοχή της τράπεζας, κατά περίπτωση και συνολικά, στο κεφαλαίο άλλων πιστωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων. Με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος θα καθοριστούν όρια στις συμμετοχές των τραπεζών ως ποσοστά των ιδίων κεφαλαίων.

ε) την εφαρμογή των κανόνων για τις επενδύσεις σε ακίνητα.

στ) την επάρκεια των εσωτερικών κανονισμών και ελέγχων. Για κάθε δραστηριότητα της τράπεζας πρέπει να υπάρχουν γραπτοί κανονισμοί. Πρέπει ακόμη να λειτουργεί στην κάθε τράπεζα ειδική υπηρεσία που θα παρακολουθεί την εφαρμογή των κανονισμών αυτών και θα αναφέρεται στη Διοίκηση και στο Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας.

ζ) την εξακρίβωση της επάρκειας των προβλέψεων σε σχέση με τις επισφαλείς απαιτήσεις,

η) την πολιτική που ακολουθεί η τράπεζα για τις χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων, όταν η εξόφλησή των δανείων παρουσιάζει προβλήματα.

θ) την ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού (δάνεια, μετοχές, ομολογίες, ακίνητα).

Ειδικότερα στόχοι είναι:

- Ο έλεγχος της εφαρμογής των διαδικασιών για την έγκριση και τη χορήγηση δανείων από τους πιστωτικούς οργανισμούς και η αξιολόγηση του βαθμού “πιστωτικού κινδύνου” των δανείων που έχουν χορηγηθεί.
- Η τήρηση των κανόνων που αφορούν στο σύνολο των χορηγουμένων “μεγάλων δανείων” της τράπεζας και στο σύνολο των χορηγήσεων προς ένα κλάδο της οικονομίας. Θα τεθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος κανόνες που θα περιορίζουν το σύνολο των μεγάλων δανείων ως ποσοστό των ίδιων κεφαλαίων της τράπεζας.

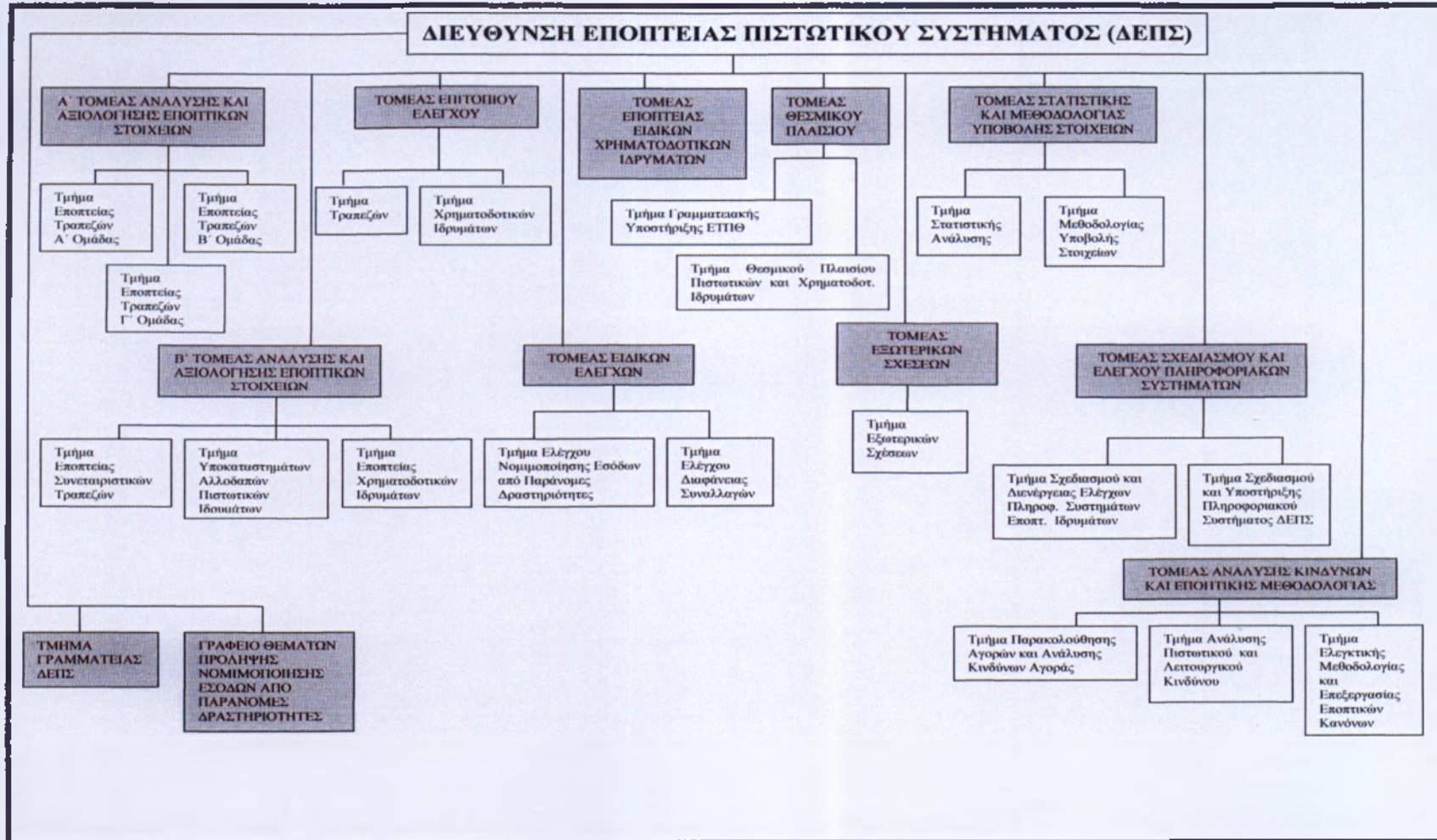
Η θέσπιση από το νόμο εποπτείας των τραπεζών αποσκοπεί στην διασφάλιση της λειτουργικής ικανότητας του πιστωτικού συστήματος, στη σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του, αλλά και στην προστασία των δανειστών από πιθανές ζημιές.

Μέσω της άσκησης εποπτείας επιδιώκεται περαιτέρω η χάραξη των κατευθύνσεων της πιστωτικής λειτουργίας, η στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής της εκάστοτε κυβέρνησης και η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου τιμών.

Κεντρική επιδίωξη των αρχών και κανόνων εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η ενδυνάμωση του τραπεζικού συστήματος, ώστε να λειτουργήσει αποτελεσματικά μέσα σε ένα πολύ περισσότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Ειδικότερες επιδιώξεις είναι η αξιολόγηση της επάρκειας των ίδιων κεφαλαίων, η ρευστότητα και η αποδοτικότητα των τραπεζών, η αξιολόγηση της ποιότητας του ενεργητικού τους, ο έλεγχος της τήρησης των κανόνων για τις “μεγάλες χρηματοδοτήσεις” των τραπεζών και τις χρηματοδοτήσεις ομίλων επιχειρήσεων, η εφαρμογή των κανόνων και των κριτηρίων για τη συμμετοχή των τραπεζών στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων πιστωτικών οργανισμών και άλλων νομικών προσώπων, για τις επενδύσεις σε ακίνητα ή άλλες ακινητοποιήσεις, η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τραπεζών και υποκαταστημάτων τραπεζών που έχουν την έδρα τους στη χώρα.

Η εποπτεία μπορεί να διακριθεί αφενός μεν σε εκείνη που ασκείται σε πιστωτικά ιδρύματα, κατά τη σύσταση, την εγκατάσταση και την παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση, αφετέρου δε σε εποπτεία, που ασκείται κατά τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οργανόγραμμα

3.3. Η ασκούμενη επί των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την σύστασή τους, την εγκατάστασή τους και την παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση εποπτεία.

3.3.1. Η κατά τη σύσταση εποπτεία.

A. Περί της άδειας γενικά.

Η κατά τη σύσταση εποπτεία ενός πιστωτικού ιδρύματος, επικεντρώνεται στις προϋποθέσεις, που απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί σχετική άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος συνιστά ατομική διοικητική πράξη.

Σύμφωνα με το νόμο 2076/92 η ίδρυση υποκαταστημάτων κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα αρκείτε στην άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στη χώρα καταγωγής, ενώ για την εγκατάσταση υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών απαιτεί άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο ν. 2076/92 επιβάλλει ως νομική μορφή των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων τον τύπο της ανώνυμης εταιρίας ή του πιστωτικού συνεταιρισμού.

Η άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος χορηγείται μόνο εάν υπάρχουν τα νόμιμα κριτήρια και οι προϋποθέσεις και εφόσον διαπιστωθεί ότι τα συμμετέχοντα πρόσωπα είναι κατάλληλα. Η άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος πρέπει να προηγείται της σύστασης του πιστωτικού ιδρύματος ως νομίμου προσώπου, δηλαδή της καταχώρησης στο ΜΑΕ ή στο μητρώο συνεταιρισμών.

Πριν από την έκδοση της άδειας συστάσεως η Τράπεζα της Ελλάδος προβαίνει και σε έγκριση του καταστατικού.

B. Οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας.

Οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις, για να χορηγηθεί η άδεια συστάσεως από την Τράπεζα της Ελλάδος είναι:

- α) Υποβολή σχετικής αίτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται συνήθως από τους ιδρυτές.
- β) Παράδοση στην Τράπεζα της Ελλάδος της τραπεζικής εγγυητικής επιστολής. Η τραπεζική εγγυητική επιστολή είναι η κατάθεση με το κεφάλαιο του υπό ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος.
- γ) Κατάθεση του αρχικού κεφαλαίου σε μετρητά στην Τράπεζα της Ελλάδος.

- δ) Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας των κατόχων «ειδικής συμμετοχής» και του ποσοστού συμμετοχής τους στο πιστωτικό ίδρυμα.
- ε) Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος δύο τουλάχιστον προσώπων, υπεύθυνων για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος, εκ των οποίων το ένα, τουλάχιστον, πρέπει να συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος.
- στ) Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος «προγράμματος επιχειρηματικής δράσης για τις εργασίες, το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων, το πλαίσιο της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης.
- ζ) Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετοχών.
- η) Διαβουλεύσεις της Τράπεζα της Ελλάδος με τις αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους της Ε.Κ., αν πρόκειται για ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος.
- θ) Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ζητά πληροφορίες χρήσιμες για την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας προς χορήγηση της άδειας, ως προς τα πρόσωπα, τους επιχειρηματικούς τους δεσμούς και τα κεφάλαια.

Γ. Η χορήγηση της άδειας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να εκδώσει την αιτηθείσα άδεια ή να αρνηθεί την έκδοση της εντός 6 μηνών από την υποβολή όλων των απαιτούμενων στοιχείων.

Εφόσον η Τράπεζα της Ελλάδος χορηγήσει την άδεια ενημερώνει την Επιτροπή της ΕΚ¹⁸. Σημαντικό κριτήριο για την χορήγηση της άδειας αποτελεί η αξιοπιστία της οικονομικής βάσης και των προσώπων, που μπορούν να επηρεάσουν τη δράση του πιστωτικού ιδρύματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να μην χορηγήσει την άδεια αν:

- α) Τα πρόσωπα με ειδική συμμετοχή δεν είναι αξιόπιστα.
- β) Δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις για το ελάχιστο κεφάλαιο και την εταιρική μορφή του πιστωτικού ιδρύματος.
- γ) Υπάρχει συμμετοχή άνω του 20% στο κεφάλαιο μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος (στενοί δεσμοί) και προσώπων που παρεμποδίζουν την άσκηση της εποπτείας.

¹⁸.Άρθρο 9 ν.2076/92

δ) Νόμοι τρίτης χώρας, στους οποίους υπόκεινται πρόσωπα που έχουν «στενούς δεσμούς» με το πιστωτικό ίδρυμα.

3.3.2. Η κατά την εγκατάσταση εποπτεία.

A. Πραγματική έδρα πιστωτικών ιδρυμάτων.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα, οφείλουν να έχουν και την κεντρική διοίκηση τους στην Ελλάδα¹⁹.

Ο τόπος της κεντρικής διοίκησης θεωρείται ως «πραγματική έδρα» και τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να διατηρούν ταυτόσημες την καταστατική και την πραγματική τους έδρα στην ελληνική επικράτεια.

Η σύσταση και λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος αιτείται άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αν διαπιστώσει παραβάσεις αρνείται τη χορήγηση της άδειας.

Σε περίπτωση άσκησης τραπεζικών δραστηριοτήτων χωρίς άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος, οδηγείται σε λύση και εκκαθάριση από τα όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής.

B. Εγκατάσταση με ίδρυση υποκαταστημάτων.

Σύμφωνα με τον ν.2076/92 υποκατάστημα είναι η «μονάδα εκμετάλλευσης ενός πιστωτικού ιδρύματος, η οποία δεν έχει ίδια νομική προσωπικότητα και η οποία διενεργεί απευθείας όλες ή μερικές από τις πράξεις που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος²⁰».

Με τον όρο «θυρίδα συναλλαγών» εννοούμε ένα μικρό υποκατάστημα με δυνατότητα παροχής συγκεκριμένων τραπεζικών εργασιών, και υπάγεται διοικητικά και λογιστικά στο κεντρικό κατάστημα του πιστωτικού ιδρύματος. «Θυρίδα συναλλαγών» αποτελεί και το ανταλλακτήριο συναλλάγματος που ιδρύει ένα πιστωτικό ίδρυμα. Αντιθέτως, οι αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές και τα κινητά συνεργεία αποτελούν τεχνικές άσκησης των εργασιών²¹ ενός καταστήματος ή υποκαταστήματος.

¹⁹ Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν.2076/92.

²⁰ Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν.2076/92.

²¹ Εγκατάσταση με πρακτορείο.

Γ. Εγκατάσταση με πρακτορείο.

Το πρακτορείο συνιστά, κατά το νόμο περίπτωση παροχής υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση. Είναι δηλαδή η άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων από αυτοτελείς, ανεξάρτητες επιχειρήσεις(πρακτορεία).

Σύμφωνα με το νόμο 1665/1951,για την ίδρυση πρακτορείου απαιτείται άδεια από τη Νομισματική Επιτροπή και την Τράπεζα της Ελλάδος. Μετά την ίδρυση του πρακτορείου η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την αρμοδιότητα να ασκεί εποπτεία. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος ζητά στοιχεία και πληροφορίες όπως και το πληρεξούσιο έγγραφο με το οποίο παρέχεται η εξουσία αντιπροσωπεύσεως στο πρακτορείο.

Για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. προβλέπεται η τήρηση ειδικής διαδικασίας και άδεια του Υπουργού Εμπορίου για την εγκατάσταση μιας αλλοδαπής εταιρίας, στην Ελλάδα με υποκατάστημα ή πρακτορείο.

Δ. Εγκατάσταση με ίδρυση θυγατρικής.

Σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική υπάρχει, όταν μία επιχείρηση (μητρική):²²

α)έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης

β)ή ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης

γ)ή συμμετέχει στο κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης και έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης αυτής(θυγατρικής).

δ)ή ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση(θυγατρική).

Η ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα ως θυγατρικού άλλου, ή ως θυγατρικού της ίδιας με του άλλου πιστωτικού ιδρύματος μητρικής επιχείρησης το οποίο εδρεύει σε άλλο κράτος απαιτεί την τήρηση όλων των προϋποθέσεων που προβλέπονται για την ίδρυση ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων και διαβουλεύσεις της Τράπεζας της Ελλάδος για την αρμόδια αρχή του οικείου άλλου κράτους μέλους²³.

Σε περίπτωση που φυσικά ή νομικά πρόσωπα αποκτήσουν συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα ως θυγατρικού άλλου πιστωτικού ιδρύματος μητρικής επιχείρησης, τότε η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ζητήσει πληροφορίες για τα πρόσωπα αυτά. Στην συνέχεια διαβουλεύεται με τις αρμόδιες αρχές του πιστωτικού ιδρύματος, την αξιοπιστία

22. Σύμφωνα με τους νόμους 2190/1920 και 2076/92.

²³ Άρθρου 6 παράγραφος 2 του ν.2076/92

των εμπλεκομένων προσώπων και εντός τριμήνου είτε εγκρίνει τη συμμετοχή ή την αντιτάσσει με αιτιολογημένη απόφαση.

Ε. Εγκατάσταση με άνοιγμα γραφείου αντιπροσωπείας.

Για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε τρίτη χώρα απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος κατόπιν υποβολής αιτήματος του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος.

Το γραφείο αντιπροσωπείας συνιστά στην πραγματικότητα υποκατάστημα ή θυρίδα, αφού σημαντικό στοιχείο γι' αυτό είναι η μη άσκηση τραπεζικών εργασιών στη χώρα εγκατάστασης. Το γραφείο αντιπροσωπείας ασκεί βοηθητική δραστηριότητα απευθείας με το πιστωτικό ίδρυμα²⁴.

Πιο συγκεκριμένα, ο σκοπός ενός Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι:

- α)η συλλογή γενικών εμπορικών και οικονομικών πληροφοριών που αφορούν την Ελλάδα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το κεντρικό κατάστημα του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος,
- β)η προώθηση επενδύσεων στην Ελλάδα και
- γ)η γενική εκπροσώπηση του πιστωτικού ιδρύματος και των συμφερόντων του στην Ελλάδα.

Το Γραφείο Αντιπροσωπείας δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να εκτελεί οποιαδήποτε μορφή τραπεζικής εργασίας.

Απαιτούμενα στοιχεία για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από τράπεζα με έδρα σε τρίτη χώρα:

- 1.Αίτηση της Τράπεζας με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και της λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας, και πληροφορίες σχετικά με το Διευθυντή του Γραφείου.
- 2.Ένα απόσπασμα από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- 3.Πιστοποιητικό αναφορικά με το αν η Τράπεζα έχει συσταθεί νόμιμα στη χώρα που εδρεύει, λειτουργεί χωρίς προβλήματα και υπόκεινται σε εποπτεία.
- 4.Δήλωση της Τράπεζας πως η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι σύμφωνη με το Καταστατικό της.
- 5.Συνοπτικό Βιογραφικό σημείωμα και απόσπασμα Ποινικού Μητρώου για το Διευθυντή του Γραφείου.

²⁴ Σχετικός νόμος 89/1967 και τροποποιήθηκε με το νόμο 876/1979.

3.3.3. Η κατά την παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση εποπτεία.

Τα πιστωτικά ιδρύματα παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες οποιουδήποτε κράτους μέλους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΚ όπως επιτρέπεται με την ενιαία ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά.

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν.2076/92 ισχύει :

α) Ένα πιστωτικό ίδρυμα άλλου κράτους μέλους για να ασκήσει τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα χωρίς εγκατάσταση, απαιτείται να έχουν γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος οι αναγνωρισμένες δραστηριότητες που πρόκειται να ασκηθούν διασυνοριακά στην Ελλάδα.

β) Για να ασκήσει ένα ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα τραπεζικές δραστηριότητες σε άλλο κράτος μέλος της ΕΚ, χωρίς εγκατάσταση, οφείλει να ενημερώσει την Τράπεζα της Ελλάδος για το κράτος μέλος και για τις δραστηριότητες, που πρόκειται να ασκήσει σ' αυτό. Η Τράπεζα της Ελλάδος γνωστοποιεί το γεγονός στην αρμόδια αρχή αυτού του κράτους μέλους, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός.

3.4. Η ασκούμενη κατά τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων εποπτεία.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία κατά τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων η οποία περιλαμβάνει πολλές πτυχές.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εξουσιοδοτηθεί να εκδίδει «κανονιστικές διοικητικές πράξεις» που να ρυθμίζουν την τραπεζική δραστηριότητα. Έτσι λοιπόν οι τράπεζες συμμορφώνονται με τις αποφάσεις και τους κανονισμούς της Νομισματικής Επιτροπής.

Για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της λειτουργίας των τραπεζών υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, όργανα δηλαδή που ορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος. Αυτά λοιπόν τα όργανα και η Τράπεζα της Ελλάδος προβαίνουν στον έλεγχο όλων των βιβλίων και των στοιχείων της ελεγχόμενης τράπεζας καθώς και μέσω εξέτασης των διοικητών, συμβούλων και υπαλλήλων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα²⁵ την υποχρέωση να διαθέτουν καλή διοικητική και λογιστική οργάνωση. Στην Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούνται να γνωστοποιούν οι ορκωτοί ελεγκτές, που διενεργούν έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών των πιστωτικών ιδρυμάτων, κάθε σχετική πληροφορία.

²⁵ Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 του ν.2076/92.

Επιπλέον εποπτεύεται η δραστηριότητα κάθε πιστωτικού ιδρύματος να παραμένει τραπεζική. Επίσης ελέγχονται οι συμμετοχές διαφόρων προσώπων σε πιστωτικά ιδρύματα. Εποπτεύεται ακόμη η οικονομική αξιοπιστία των πιστωτικών ιδρυμάτων, μέσω των ελέγχων της φερεγγυότητας, της συγκέντρωσης κινδύνων, της κεφαλαιακής επάρκειας, και της ρευστότητας. Επιπρόσθετα εποπτεύεται η τήρηση των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας από τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και η συναλλαγματική, νομισματική και πιστωτική πολιτική.

Τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση των οργάνων της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών της Τράπεζας της Ελλάδος όλα τα αναγκαία στοιχεία όπως παραδείγματος χάριν, τις αναλύσεις των οικονομικών τους στοιχείων, τα πορίσματα των εσωτερικών ελέγχων, τις εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών, το μετοχολόγιο τους κ.τ.λ. Τα παραπάνω στοιχεία καταρτίζονται σε πίνακες από κάθε πιστωτικό ίδρυμα δύο φορές το χρόνο.

Επιπλέον, έχει θεσπιστεί²⁶ η υποχρέωση όλων των τραπεζών και των εν Ελλάδι εγκατεστημένων αλλοδαπών τραπεζών η επιβολή στον υπουργό οικονομικών μηνιαίας κατάστασης των λογαριασμών τους. Ο υπουργός διαβιβάζει με τη σειρά του αντίγραφα αυτών των καταστάσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος και δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοπτική κατάσταση.

Τα παραπάνω πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να δημοσιεύουν μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από το τέλος κάθε μήνα, μηνιαία λογιστική κατάσταση, στο δελτίο ανωνύμων εταιριών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, καθώς και η υποχρέωση μηνιαίας υποβολής στοιχείων για τα εφαρμοζόμενα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων (Π.Δ/ΤΕ 2496/28.05.2002).

Τέλος ισχύει η νομοθετική εξουσιοδότηση προς τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας να καθορίσει ενιαίο τύπο καταρτίσεως ισολογισμού και λογιστικών καταστάσεων των ελληνικών τραπεζών.

3.4.1 Απαγόρευση άσκησης «εμπορίου ή βιομηχανίας».

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν. 5076/1931 απαγορεύεται στις τράπεζες η άσκηση κατ' επάγγελμα εμπορίου ή βιομηχανίας.

²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 13 του π.δ 21/22.08.1931.

Οι τράπεζες οφείλουν να διατηρούν την αξιοπιστία τους και την φερεγγυότητα τους με τραπεζικές εργασίες μακριά από την άσκηση εμπορίου ή βιομηχανίας. Απαγορεύεται δηλαδή στις τράπεζες να διακινδυνεύουν τα κεφάλαια των καταθετών ή ίδια κεφάλαια που προορίζονται να καλύψουν οικονομικές αναγκαιότητες. Οι εμπορικές και βιομηχανικές δραστηριότητες έχουν τα χαρακτηριστικά της μονιμότητας, της συστηματικής άσκησης, και της επιδίωξης κέρδους.

Στην παραπάνω απαγόρευση δεν προσκρούει η άσκηση εμπορικής δραστηριότητας, όταν αυτή γίνεται για λογαριασμό άλλου. Εφόσον η τράπεζα ασκεί εμπορική δραστηριότητα για λογαριασμό άλλου, λειτουργεί στα πλαίσια είτε άμεσης, είτε έμμεσης αντιπροσωπεύσεως.

Αντίθετα με την παραπάνω περίπτωση, η άμεση ή έμμεση συμμετοχή μιας τράπεζας σε εμπορική επιχείρηση με ποσοστό, απαγορεύεται επειδή η τράπεζα ασκεί για λογαριασμό της εμπόριο.

Η παράβαση του παραπάνω νόμου επισύρει την ποινή της φυλάκισης ή και της χρηματικής ποινής, που μπορεί να επιβληθεί στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μιας ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας, αν ασκήσουν εμπόριο ή βιομηχανία για λογαριασμό της. Δεν αποκλείεται επίσης η επιβολή και άλλων κυρώσεων άλλης φύσεως στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας.

3.4.2. Φερεγγυότητα

Φερεγγυότητα ενός πιστωτικού ιδρύματος είναι η σχέση μεταξύ των «ιδίων κεφαλαίων προς τη συνολική ονομαστική αξία των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων του ενεργητικού».

Εντός ισολογισμού στοιχεία του ενεργητικού είναι τα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος που εμφανίζονται στον ισολογισμό, όπως παραδείγματος χάριν τα μετρητά, τα πάγια, οι απαιτήσεις κ.λ.π.

Εκτός ισολογισμού στοιχεία του ενεργητικού είναι τα στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στον ισολογισμό όπως παραδείγματος χάριν τα Repos, οι πράξεις σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Τα πιστωτικά ιδρύματα αποβλέπουν σε κερδοφόρες χρηματοδοτήσεις οι οποίες είναι πολύ επικίνδυνες. Για τις Ανώνυμες Εταιρίες ο συντελεστής φερεγγυότητας οφείλει να διατηρείται μονίμως σε ποσοστό ανώτερο του 8% και για τις συνεταιριστικές τράπεζες σε

ποσοστό ανώτερου του 10%.Ακόμα υψηλότερος συντελεστής μπορεί να οριστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος εφόσον το αποφασίσει η ίδια.

Ο υπολογισμός του ορίου φερεγγυότητας γίνεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο ή όσες αποφασίσει ότι χρειάζεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Όσον αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα ως θυγατρικές η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να δώσει την αρμοδιότητα παρακολούθησης του ορίου φερεγγυότητας στο κράτος μέλος που είναι το μητρικό πιστωτικό ίδρυμα.

Σε περίπτωση που παραβιαστεί το όριο φερεγγυότητας η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να επαναφέρει το ελάχιστο όριο του συντελεστή φερεγγυότητας. Σε περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα δεν συμμορφωθεί με τις συστάσεις της Τράπεζα της Ελλάδος, τότε η προαναφερθείσα επιβάλλει κυρώσεις, όπως ανάκληση άδειας, αποκλεισμός από πιστώσεις, διορισμός επιτρόπου, πρόστιμα κ.λπ.

3.4.3. Ρευστότητα

Ρευστότητα είναι η ταμειακή ευχέρεια μιας τράπεζας να εξοφλεί πληρωμές τοις μετρητοίς για τις χρηματικές τις υποχρεώσεις. Είναι δηλαδή η ετοιμότητα πληρωμών ενός πιστωτικού ιδρύματος. Σε περίπτωση έλλειψης ρευστότητας τότε το συναλλακτικό κοινό χάνει την εμπιστοσύνη του στο σύστημα, το πιστωτικό ίδρυμα γίνεται αφερέγγυο και πιθανότατα κηρύσσει πτώχευση.

Για τον υπολογισμό της ρευστότητας υπάρχουν αριθμοδείκτες που έχουν βασικό σκοπό τη μέτρηση της ικανότητας του πιστωτικού ιδρύματος να ανταπεξέρχεται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του και γενικότερα, στις τρέχουσες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Οι δείκτες ρευστότητας είναι ²⁷:

- α)ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας,
- β)ο Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας,
- γ)ο Δείκτης Ταμιακής Ρευστότητας,
- δ)ο Δείκτης Μέσης Περιόδου Είσπραξης των Απαιτήσεων,
- ε)ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Απαιτήσεων,
- στ)ο Δείκτης Μέσης Περιόδου Εξόφλησης των Πληρωτέων Λογαριασμών,

²⁷ Πηγή Π. Κιόχος, Γ. Παπανικολάου, Α.Κιόχος, Διαχείριση Χαρτοφυλακίων και Χρηματοοικονομικών Κινδύνων.

ζ) και ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Πληρωτέων Λογαριασμών.

3.4.3.1. Οι βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.

1. Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν:
 - α) Εγκεκριμένη από τη Διοίκηση στρατηγική και πολιτικές διαχείρισης, σε ημερήσια βάση, της ρευστότητας. Στις πολιτικές διαχείρισης να περιλαμβάνονται όρια ρευστότητας καθώς και οι διαδικασίες έγκρισης και ανανέωσής τους.
 - β) Μηχανισμό ενημέρωσης της Διοίκησης, σε τακτική βάση, για την κατάσταση ρευστότητας του πιστωτικού ιδρύματος.
 - γ) Κατάλληλη διοικητική δομή για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής ρευστότητας.
 - δ) Επάρκεια πληροφοριακών συστημάτων για την μέτρηση, την παρακολούθηση και για τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, καθώς και για την παραγωγή σχετικών αναφορών.

2. Ειδικότερα τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει:
 - α) Να διαθέτουν τις κατάλληλες διαδικασίες και μεθόδους σε συνεχή βάση για τη:
 - i) Μέτρηση και παρακολούθηση των καθαρών χρηματοδοτικών αναγκών.
 - ii) Παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων και ιδίως των μεγάλων καταθετών δηλ. αυτών που το σύνολο των καταθέσεων έκαστου υπερβαίνει το 10% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος.
 - iii) Αξιολόγηση της διασποράς των πηγών χρηματοδότησης ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά γεωγραφική περιοχή καθώς και ανά χρηματοοικονομικό κέντρο.
 - β) Να εφαρμόζουν διάφορα σενάρια προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing) και να αξιολογούν την επίπτωσή τους επί της ρευστότητας τους καθώς και επί των υποχρεωτικών δεικτών, ώστε να είναι σε θέση να διαχειρίζονται τον κίνδυνο ρευστότητας ακόμα και σε μη κανονικές συνθήκες. Συμπληρωματικά όρια ρευστότητας θα πρέπει να καθορίζονται και με βάση τα

αποτελέσματα των ως άνω σεναρίων. Τα ελάχιστα σεναρία προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης θα αφορούν

- 1) μείωση καταθέσεων πελατών και
 - 2) διακοπή ορίων διατραπεζικού δανεισμού, με την εφαρμογή διαφόρων εναλλακτικών ποσοστών.
- γ) Να διαθέτουν τις κατάλληλες μεθοδολογίες για την ανάλυση της ρευστότητας με βάση τα προϋπολογιζόμενα μεγέθη ενεργητικού και παθητικού και να προβαίνουν, σε τακτική βάση, σε επανεξέταση και, όπου είναι αναγκαίο, στην αναθεώρηση των υποθέσεων με βάση τις οποίες εκτιμώνται τα μεγέθη.
- δ) Να προβαίνουν σε περιοδική επανεξέταση της δυνατότητας πρόσβασης στις αγορές, υπό κανονικές και μη συνθήκες, για την άντληση πόρων χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων τους.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν Σχέδιο Αντιμετώπισης Προβλημάτων Ρευστότητας στο οποίο να περιλαμβάνεται στρατηγική διαχείρισης προβλημάτων ρευστότητας καθώς και καταστάσεων κρίσης ρευστότητας.

4. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή συστήματα εσωτερικού ελέγχου της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας τα οποία να περιλαμβάνουν:

- α) Πολιτικές και διαδικασίες εγκρίσεων και ορίων.
- β) Τακτική αξιολόγηση, από την μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.
- γ) Περιοδική αξιολόγηση, από την μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, των εφαρμοζομένων διαδικασιών για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει το ποσοστό των ταμειακών διαθεσίμων των τραπεζών και να εκδίδει κανονισμούς για κάθε στοιχείο του ενεργητικού ή παθητικού τους σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφο 6 του ν.δ. 588/48.

Οι Ελληνικές τράπεζες είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος κάθε τρεις μήνες, διάφορα στοιχεία με τα οποία μπορεί να ελέγχεται η κατάσταση της ρευστότητας μίας τράπεζας.

Σε περιπτώσεις ελλείψεως ρευστότητας ή παράβασης των κανόνων, τότε η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει κυρώσεις ίδιες με αυτές του ελέγχου της φερεγγυότητας. Όταν όμως η έλλειψη ρευστότητας είναι αρκετά μειωμένη τότε η Τράπεζα της Ελλάδος διορίζει

επίτροπο, και μετά από ακρόαση του νόμιμου εκπροσώπου, παρατείνει τον χρόνο εκπλήρωσης όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, για χρονικό διάστημα δύο ή τριών μηνών.

3.4.4. Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997. Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρίας με εξαίρεση τα παρακάτω πιστωτικά ιδρύματα:

- A) την Τράπεζα της Ελλάδος ,
- B) το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο,
- Γ) το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,
- Δ) τις συνεταιριστικές τράπεζες και άλλα.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιριών, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος. Στη συνέχεια εκτιμώνται τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευμένων τραπεζών και συντάσσεται έκθεση προς τη γενική συνέλευση των μετόχων από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων. Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, εντός δύο μηνών από την υποβολή όλων των απαιτούμενων στοιχείων εγκρίνει τη συγχώνευση ή την αρνείται με αιτιολογημένη απόφαση. Έγκριση απαιτείται επιπλέον και για την απόκτηση μέρους ή τμήματος της επιχείρησης άλλου πιστωτικού ιδρύματος ,εφόσον το ενεργητικό αυξάνεται κατά 10% και άνω.

3.4.5. Κεφαλαιακή επάρκεια.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του ν 2076/92 όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να διατηρούν διαρκώς ίδια κεφάλαια, ίσα προς τα απαιτούμενα για την κάλυψη συγκεκριμένων κινδύνων. Κίνδυνοι που αφορούν τραπεζικές συναλλαγές για τίτλους και επιτόκια υψηλού ρίσκου.

Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να υποβάλλουν αναγκαία στοιχεία στην Τράπεζα της Ελλάδος έτσι ώστε να εποπτεύεται καλύτερα η κεφαλαιακή τους επάρκεια. Το κεφάλαιο που πρέπει να έχει κάθε πιστωτικό ίδρυμα είναι τουλάχιστον ίσο προς το 8% των συνολικών στοιχείων του ενεργητικού.

Οι κανόνες για την κεφαλαιακή επάρκεια αποσκοπούν:

- α) στην εξασφάλιση της σταθερότητας,
- β) στην εξασφάλιση της ευρωστίας του τραπεζικού συστήματος,
- γ) στην ισότητα ως προς την επιβολή κανόνων ανταγωνισμού,
- δ) στην αποθάρρυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων να αναλαμβάνουν υπερβολικούς κινδύνους.

Σε περιπτώσεις μη τήρησης των κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει κυρώσεις στα πλαίσια των ελέγχων φερεγγυότητας και ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (ανάκληση άδειας , πρόστιμα, διορισμός επιτρόπου κ.λ.π.).

3.4.6. Ο έλεγχος της πίστωσης.

Στις κύριες αρμοδιότητες της Τράπεζα της Ελλάδος προστέθηκε η εξουσία να «χαράσσει και να ασκεί τη νομισματική πολιτική». Στην έννοια της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνεται και η πιστωτική πολιτική. Η πιστωτική πολιτική μπορεί να ασκηθεί ελεύθερα στα πλαίσια των αρχών της ελεύθερης αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού και πρέπει να κατευθύνονται στην αρχή της διατήρησης της σταθερότητας των τιμών.

Εκτός από την Τράπεζα της Ελλάδος, το Σύνταγμα και οι ελληνικές κυβερνήσεις είναι όργανα ασκήσεως νομισματικής, πιστωτικής, και συναλλακτικής πολιτικής και μπορούν ακόμη και να αφαιρέσουν αρμοδιότητες από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος:

- α) Καθορίζει με αποφάσεις της, το συνολικό ποσό των χορηγητέων πιστώσεων καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις που παρέχονται από τις τράπεζες. Σε περίπτωση που ο πιστολήπτης χρησιμοποιήσει την πίστωση που λάβει για άλλους σκοπούς , διαφορετικούς από αυτούς που έχει δηλώσει, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να τον αποκλείσει από κάθε άλλη χρηματοδότηση για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, εκτός των κυρώσεων που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 2 του νόμου 588/48.

β) Καθορίζει επίσης με αποφάσεις της τα επιτόκια και τις επιβαρύνσεις των πιστώσεων, των ομολογιακών δανείων των τραπεζικών ομολόγων, των πάσης φύσεως καταθέσεων και τις επιβαρύνσεις για την παροχή υπηρεσιών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα:

α) περιορισμού της επεκτατικής πιστωτικής δραστηριότητας των τραπεζών, στον τομέα κυρίως της καταναλωτικής πίστης ο οποίος πλήττει την εθνικής μας οικονομία.

β) διασφάλισης της αγοραστικής δύναμης των καταθέσεων του κοινού, μέσω θεσπίσεως κατώτατων ορίων επιτοκίων στο ύψος τουλάχιστον του τρέχοντος πληθωρισμού.

γ) προστασίας των πιστωτών από την εκμετάλλευση, μέσω θεσπίσεως ανωτάτων ορίων επιτοκίων.

Όσον αφορά τη θέσπιση ανωτάτων ορίων επιτοκίων, η Τράπεζα της Ελλάδος, με την έκδοση μιας διοικητικής πράξης (178/19.7.2004) σύμφωνα με την οποία τα τραπεζικά επιτόκια διαμορφώνονται ελεύθερα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εξουσιοδοτηθεί να προβαίνει σε έρευνα βιβλίων και στοιχείων, τόσο των πιστωτικών ιδρυμάτων, όσο και των πιστοληπτών, μέσω του ελέγχου της τήρησης των κανόνων. Οι παραπάνω είναι υποχρεωμένοι να εμφανίζουν στην Τράπεζα της Ελλάδος όλα όσα ζητηθούν.

Σε περίπτωση παράβασης η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να αίρει από την υπεύθυνη τράπεζα την εξουσιοδότηση να ενεργεί πράξεις επί συναλλάγματος, είτε να την αποκλείει για ορισμένο η αόριστο χρόνο από χρηματοδοτήσεις, είτε να αυξάνει το ποσοστό των αναγκαστικών καταθέσεων της σε αυτήν, είτε να αυξάνει το επιτόκιο χρηματοδοτήσεως της.

3.4.7. Νομισματική πολιτική.

Μία από τις πολλές αρμοδιότητες που έχει η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η χάραξη και άσκηση νομισματικής πολιτικής, όπως έχουμε αναφέρει και όπως ορίζει το καταστατικό στο άρθρο 2 και 35^Α.

Η νομισματική πολιτική λοιπόν, είναι το σύνολο των μέτρων που θεσπίζονται από την νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία ενός δημοκρατικού κράτους, αφορούν άμεσα το εθνικό νόμισμα και την κυκλοφορία του και κυρίως τη διατήρηση της αξίας του στις αγορές (εσωτερικές και διεθνής) και στοχεύουν στη διατήρηση της σταθερότητας των

τιμών στο κράτος αυτό. Είναι δηλαδή μέτρα επηρεασμού της προσφοράς χρήματος στην αγορά.

Τα μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής αφορούν πωλήσεις αξιογράφων, καταθέσεις σε ημερήσια βάση, υποχρεωτικές καταθέσεις που συνάπτονται μεταξύ της κεντρικής τράπεζας και άλλων τραπεζών και έχουν ως σκοπό να επηρεάσουν τη ρευστότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και μέσω αυτού τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Οι παραβιάσεις των παραπάνω περιορισμών επισύρουν κυρώσεις όπως:

- 1) χρηματική ποινή
- 2) αναστολή της δυνατότητας συμμετοχής σε πράξεις, που συνδέονται με την άσκηση νομισματικής πολιτικής και
- 3) επιβολή περιορισμών ή αποκλεισμού σε συστήματα πληρωμών.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, ένα από τα όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος, αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Τα μέτρα που μπορεί να πάρει η Τράπεζα της Ελλάδος μπορούν να καταταχθούν σε δύο κατηγορίες:

- α) Γενικά μέτρα, που εφαρμόζονται σε ολόκληρο το εμπορικό τραπεζικό σύστημα και
- β) Ειδικά μέτρα, που βασικός στόχος τους είναι ο περιορισμός των χορηγούμενων πιστώσεων από τις εμπορικές τράπεζες σε ορισμένους δανειστές.

Η Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση νομισματικής πολιτικής μπορεί να χρησιμοποιήσει τα παρακάτω μέσα:

- α) Πολιτική υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων
- β) Πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου
- γ) Πολιτική της ανοικτής αγοράς
- δ) Πολιτική των δημόσιων καταθέσεων

Πολιτική υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να αυξήσει ή να μειώσει την ποσότητα χρήματος που βρίσκεται σε κυκλοφορία στην οικονομία, με την αύξηση ή μείωση αντίστοιχα του

ποσοστού καταθέσεων όψεως, που οι εμπορικές τράπεζες υποχρεούνται να διατηρούν σε μορφή μετρητών στα ταμεία τους στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Αν λοιπόν η Τράπεζα της Ελλάδος θελήσει να μειώσει την ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία μπορεί να το πετύχει, με αύξηση των ποσοστών των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών.

Αντίθετα, αν θελήσει να αυξήσει την ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία, μπορεί να το πετύχει με μείωση των ποσοστών των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών.

Παράδειγμα 1:

Αν για παράδειγμα, το ποσοστό των υποχρεωτικών διαθεσίμων είναι 20% και η Τράπεζα της Ελλάδος θέλει να μειώσει την ποσότητα του χρήματος, τότε θα αυξήσει το ποσοστό των υποχρεωτικών διαθεσίμων από 20 σε 25 τοις εκατό. Αν υποθέσουμε ότι οι καταθέσεις όψεως στο εμπορικό τραπεζικό σύστημα ανέρχονται σε 50 εκατομμύρια ευρώ τότε τα ρευστά διαθέσιμα στα ταμεία τους θα είναι $50 \times 20\% = 10$ εκατομμύρια ευρώ. Με την αύξηση του ποσοστού ρευστών διαθεσίμων θα έχουμε $50 \times 25\% = 12,5$ εκατομμύρια ευρώ. Έτσι λοιπόν μειώνεται η ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία.

Παράδειγμα 2:

Αν για παράδειγμα, το ποσοστό των υποχρεωτικών διαθεσίμων είναι 20% και η Τράπεζα της Ελλάδος θέλει να αυξήσει την ποσότητα του χρήματος, τότε θα μειώσει το ποσοστό των υποχρεωτικών διαθεσίμων από 20 σε 15 τοις εκατό. Αν υποθέσουμε ότι οι καταθέσεις όψεως στο εμπορικό τραπεζικό σύστημα ανέρχονται σε 50 εκατομμύρια ευρώ τότε τα ρευστά διαθέσιμα στα ταμεία τους θα είναι $50 \times 20\% = 10$ εκατομμύρια ευρώ. Με τη μείωση του ποσοστού ρευστών διαθεσίμων θα έχουμε $50 \times 15\% = 7,5$ εκατομμύρια ευρώ. Οι εμπορικές τράπεζες τώρα έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν $10 - 7,5 = 2,5$ εκατομμύρια ευρώ για τη χορήγηση δανείων στους πελάτες τους, έτσι λοιπόν αυξάνεται η ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία.

Με την επιβολή και μεταβολή των ποσοστών υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει τη δυνατότητα να ελέγχει και να ρυθμίζει τη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Η πολιτική αυτή έχει πολλή μεγάλη αποτελεσματικότητα, αν και δεν χρησιμοποιείται τόσο συχνά από την Τράπεζα της Ελλάδος, διότι παρουσιάζει κάποια μειονεκτήματα όπως:

α)Κάθε μεταβολή του ποσοστού των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων δημοσιεύεται στον τύπο και έτσι μειώνεται η εμπιστοσύνη του κοινού στο εμπορικό τραπεζικό σύστημα.

β)Η πολιτική των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων δεν παρουσιάζει ευκαμψία.

γ)Απαιτεί μεγάλο διάστημα για να φέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

δ)Η πολιτική αυτή επειδή εφαρμόζεται ενιαία, ευνοεί ορισμένες τράπεζες και καθιστά δυσμενέστερη τη θέση άλλων τραπεζών.

Πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου.

Προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο με το οποίο οι εμπορικές τράπεζες μπορούν να δανειστούν χρήματα από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ονομάζεται προεξοφλητικό, γιατί συνήθως οι εμπορικές τράπεζες δανείζονται χρήματα από την Τράπεζα της Ελλάδος προεξοφλώντας τις απαιτήσεις τους(συναλλαγματικές πελατών, γραμμάτια).

Όταν η Τράπεζα της Ελλάδος επιθυμεί να μειώσει την ποσότητα του χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία, μπορεί να αυξήσει το προεξοφλητικό επιτόκιο, οπότε οι εμπορικές τράπεζες δεν καταφεύγουν με προθυμία στην Τράπεζα της Ελλάδος για χρηματοδότηση(δανεισμό).

Αντίθετα, όταν η Τράπεζα της Ελλάδος επιθυμεί να αυξήσει την ποσότητα του χρήματος στην οικονομία, μειώνει το προεξοφλητικό επιτόκιο. Οι εμπορικές τράπεζες, μετά την μείωση του προεξοφλητικού επιτοκίου καταφεύγουν με μεγαλύτερη προθυμία στην Τράπεζα της Ελλάδος για δανεισμό.

Πολιτική της ανοιχτής αγοράς.

Η πολιτική της ανοιχτής αγοράς, είναι η αγορά ή πώληση από την Τράπεζα της Ελλάδος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, κρατικών ομολογιών στην ελεύθερη αγορά (συνήθως είναι το χρηματιστήριο αξιών) για τη μεταβολή της ποσότητας του χρήματος στην οικονομία.

Αν η Τράπεζα της Ελλάδος θελήσει να μειώσει τη συνολική ποσότητα χρήματος στην οικονομία, τότε θα πωλήσει κρατικές ομολογίες στο χρηματιστήριο αξιών. Η μείωση της ποσότητας χρήματος θα ισούται με το ποσό της αξίας των πωλούμενων κρατικών ομολογιών.

Αν οι αγοραστές των κρατικών ομολογιών πληρώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος με επιταγές σε βάρος των λογαριασμών καταθέσεων όψεως, που έχουν στις εμπορικές τράπεζες, η Τράπεζα της Ελλάδος στη συνέχεια θα απαιτήσει από τις εμπορικές τράπεζες

την εξόφληση των επιταγών αυτών, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα ρευστά διαθέσιμα των εμπορικών τραπεζών.

Αν η Τράπεζα της Ελλάδος θελήσει αυτή τη φορά να αυξήσει τη συνολική ποσότητα χρήματος στην οικονομία, τότε θα αγοράσει κρατικές ομολογίες από το χρηματιστήριο αξιών, καταβάλλοντας στους κατόχους τους τη χρηματιστηριακή αξία των αγοραζομένων ομολογιών.

Με την αγορά των κρατικών ομολογιών, και εφόσον χρησιμοποιείται το σύστημα πληρωμών με επιταγές και υποθέτουμε ότι οι πωλητές των κρατικών ομολογιών τα μετρητά που εισπράττουν τα καταθέτουν στις εμπορικές τράπεζες σε λογαριασμούς καταθέσεων όψεως, τότε θα έχουμε τρία αποτελέσματα.

Πρώτον, την αύξηση της ποσότητας χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία κατά το ποσό της αξίας των αγοραζομένων ομολογιών.

Δεύτερον, η αύξηση των ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών κατά το ποσό των μετρητών που καταθέτουν σε αυτές οι πωλητές των ομολογιών.

Και τρίτον, η πολλαπλάσια δημιουργία καταθέσεων όψεως, δηλαδή η πολλαπλάσια δημιουργία λογιστικού χρήματος από τις εμπορικές τράπεζες.

Παράδειγμα 1

Αν η Τράπεζα της Ελλάδος αγοράσει κρατικές ομολογίες από το χρηματιστήριο αξίας 50.000 ευρώ, η ποσότητα του χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία θα αυξηθεί κατά το ποσό των 50.000 ευρώ.

Εάν οι πωλητές των ομολογιών καταθέσουν τα 50.000 ευρώ στις εμπορικές τράπεζες σε λογαριασμούς κατάθεσης όψεως, και το ποσοστό των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων είναι 20%, τότε η αύξηση της ποσότητας χρήματος στην οικονομία θα είναι πολλαπλάσια. Δηλαδή:

$$\Sigma = \frac{1}{i} A = \frac{50}{0,20} = 250.000 \text{ €}$$

Σ = Σύνολο δημιουργίας καταθέσεων όψεως

A = Αύξηση των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών

i =Ποσοστό υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων.

Από την πολιτική αυτή της ανοιχτής αγοράς έχουμε επιδράσεις:

1. Τα ρευστά διαθέσιμα των εμπορικών τραπεζών μεταβάλλονται,
2. Η τιμή των ομολογιών μεταβάλλεται.
3. Οι προοπτικές για την οικονομία μεταβάλλονται.

Η πολιτική της ανοιχτής αγοράς παρουσιάζει κάποια πλεονεκτήματα σε σχέση με τα άλλα μέσα νομισματικής πολιτικής, όπως:

1. Βασικό πλεονέκτημα αποτελεί το γεγονός ότι η Τράπεζα της Ελλάδος αγοράζει ή πωλεί κρατικές ομολογίες για να αυξήσει ή να μειώσει την ποσότητα του χρήματος στην οικονομία, χωρίς να γνωστοποιηθούν οι ενέργειες αυτές στο ευρύτερο κοινό. Έτσι λοιπόν δεν κλονίζεται η εμπιστοσύνη του κοινού στο τραπεζικό σύστημα.
2. Η πολιτική αυτή παρουσιάζει μεγάλη ευελιξία, διότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, σε οποιοδήποτε χρόνο και σε οποιοδήποτε ποσό, ανάλογα με την μεταβολή της ποσότητας χρήματος που απαιτούν οι συνθήκες της οικονομίας.
3. Οι μεταβολές που επιφέρει η πολιτική αυτή, μπορούν να επιτευχθούν πολύ ευκολότερα και πολύ γρηγορότερα σε σύγκριση με άλλες πολιτικές.

Πολιτική των δημόσιων καταθέσεων.

Η νομισματική αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει τις καταθέσεις όψεως του κράτους στην Τράπεζα της Ελλάδος, ως ένα μέσο για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής.

Η μετακίνηση των καταθέσεων όψεως από την κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες, σημαίνει αύξηση των ρευστών διαθέσιμων των εμπορικών τραπεζών, ενώ αντίθετα μετακίνηση των καταθέσεων αυτών από τις εμπορικές τράπεζες στην κεντρική τράπεζα σημαίνει μείωση των ρευστών διαθέσιμων των εμπορικών τραπεζών.

Όταν η νομισματική αρχή επιθυμεί να αυξήσει τα ρευστά διαθέσιμα των εμπορικών τραπεζών, μπορεί να δώσει την έγκριση της στο κράτος για τη μετακίνηση στις εμπορικές τράπεζες, μέρους ή συνόλου των καταθέσεων όψεως που διατηρεί στην κεντρική τράπεζα.

Αντίθετα, όταν η νομισματική αρχή επιθυμεί να μειώσει τα ρευστά διαθέσιμα των εμπορικών τραπεζών, τότε συνιστά στο κράτος να μετακινήσει στην κεντρική τράπεζα, μέρος ή το σύνολο των καταθέσεων όψεως που τυχόν διατηρεί στις εμπορικές τράπεζες.

Η πολιτική των δημόσιων καταθέσεων ασκεί άμεσα επίδραση στο μέγεθος των ρευστών διαθέσιμων των εμπορικών τραπεζών, ενώ οι άλλες πολιτικές, ασκούν επίδραση

μέσω της συμπεριφοράς των εμπορικών τραπεζών, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με ορισμένες προϋποθέσεις.

3.4.8. Συναλλαγματική πολιτική.

Συναλλαγματική πολιτική είναι τα μέτρα διοικητικής φύσεως που αφορούν την ανταλλακτική αξία του νομίσματος μιας χώρας προς την αξία των νομισμάτων άλλων χωρών όπως αυτή διαμορφώνεται σε συναλλαγές. Πρόκειται δηλαδή για παρεμβάσεις επηρεασμού της προσφοράς και της ζήτησης ξένων νομισμάτων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος διατυπώνει γενικούς προσανατολισμούς για την πολιτική των συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι μη κοινοτικών νομισμάτων, κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει κανόνες που κατευθύνουν τις συναλλαγματικές δραστηριότητες των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων και στον έλεγχο της τήρησης των κανόνων. Σε περιπτώσεις παράβασης των παραπάνω κανόνων η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει κυρώσεις.

3.4.9. Κίνηση κεφαλαίων.

Η κίνηση κεφαλαίων είναι η εισαγωγή και εξαγωγή κεφαλαίων εσωτερικού ή εξωτερικού συναλλάγματος και νομισμάτων, μεταξύ της χώρας μας και άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή τρίτων χωρών. Η κίνηση αυτή γίνεται ελεύθερα, χωρίς περιορισμούς και απαγορεύσεις.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εποπτεύει τις κινήσεις κεφαλαίων, αφού αφορούν την νομισματική και συναλλαγματική πολιτική έχοντας τις παρακάτω αρμοδιότητες :

α)Επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα την υποχρέωση να υποβάλουν στοιχεία και πληροφορίες για τις κινήσεις αυτές στην Τράπεζα της Ελλάδος και στη συνέχεια να συγκεντρώνουν και να φυλάσσουν τα πληροφοριακά στοιχεία για τη χορήγηση συναλλάγματος, καθώς και τα παραστατικά χρησιμοποίησης της πιστώσεως

β)Κάθε μεταφορά κεφαλαίου ύψους άνω των 12.500 € απαιτείται η αναγραφή του ΑΦΜ του αιτούντος στην σχετική αίτηση.

γ)Σε περιπτώσεις βραχυπρόθεσμων κινήσεων κεφαλαίων οι οποίες προκαλούν διαταραχές στην άσκηση νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής της χώρας η Τράπεζα της

Ελλάδος προτείνει τα αναγκαία διασφαλιστικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται από την Τράπεζα της Ελλάδος με πράξη του διοικητή της ,στη συνέχεια εγκρίνεται από τον υπουργό εθνικής οικονομίας και ανακοινώνεται στην Επιτροπή των Ε.Κ.

δ)Η Τράπεζα της Ελλάδος γνωστοποιεί στην επιτροπή των Ε.Κ. και στη Νομισματική Επιτροπή των διοικητών των κεντρικών τραπεζών τα μέτρα ρυθμίσεως της τραπεζικής ρευστότητας.

ε)Οι παραβάτες της νομοθεσίας περί συναλλάγματος υποχρεούνται να καταβάλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τόσο συνάλλαγμα όσο απαιτείται για την κάλυψη της μείωση του συναλλαγματικού αποθέματος της χώρας. Σε περίπτωση που οι παραβάτες δεν συμμορφωθούν, τότε η Τράπεζα της Ελλάδος εισπράττει το ποσό με βάση τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Σύμφωνα με το ν.2076/92 η Τράπεζα της Ελλάδος ορίζει ότι:

- 1) Τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα χορηγούν ελεύθερα το συνάλλαγμα, με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τις πληρωμές σε τρέχουσες συναλλαγές.
- 2) Οι μεταφορές πιστώσεων μέχρι 50.000 € επιβαρύνονται με τις ίδιες προμήθειες στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.
- 3) Η μεταφορά διασφαλίζεται με την δημιουργία διεθνούς τραπεζικού λογαριασμού.(IBAN-International Bank Account Number)
- 4) Καταργείται κάθε περιορισμός στην κίνηση κεφαλαίων μεταξύ κατοίκων στην Ελλάδα και κατοίκων άλλων κρατών μελών και τρίτων χωρών.

3.4.10. Συστήματα πληρωμών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει κανόνες λειτουργίας και επιβλέπει τα συστήματα πληρωμών. Τα συστήματα πληρωμών είναι το σύνολο μέσων και τραπεζικών διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς λειτουργίας, από ομάδα προσώπων και οργανισμών για να εξυπηρετηθεί, να διευκολυνθεί και να διασφαλισθεί η ομαλή μεταφορά κεφαλαίων και η κυκλοφορία του χρήματος σε μια χώρα.

Οι συναλλαγές μεταξύ των τραπεζών στην Ελλάδα εξυπηρετούνται μέσω ενός διατραπεζικού συστήματος , την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «διατραπεζικά συστήματα Α.Ε.» (ΔΙΑΣ Α.Ε). Πιο αναλυτικά για κάθε μέλος τηρείται ένας λογαριασμός

στον οποίο εισάγονται σε καθημερινή βάση οι εντολές πληρωμών ή χρεώσεις ώστε στο τέλος της ημέρας γίνονται οι λογιστικές εγγραφές και προκύπτει το πιστωτικό ή χρεωστικό υπόλοιπο.

Η επίβλεψη που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος στα συστήματα και τα μέσα πληρωμών αποσκοπεί στην προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων και μέσων πληρωμής προς επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

α) της σταθερότητας και της αξιοπιστίας των συστημάτων πληρωμών μέσω έγκαιρης αντιμετώπισης των ενδεχόμενων κινδύνων (πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου ρευστότητας)

β) της διατήρησης της εμπιστοσύνης του κοινού στα μέσα πληρωμής, πρόληψη της απάτης, αξιοπιστία, και εγκυρότητα.

γ) της διαφάνειας σχετικά με τους όρους λειτουργίας

δ) της διαμόρφωσης της κατάλληλης διοικητικής, λειτουργικής, και τεχνικής δομής των συστημάτων πληρωμών.

ε) της προώθησης της αυτοματοποίησης στη χρήση και επεξεργασία των μέσων πληρωμής

στ) της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των συστημάτων πληρωμών καθώς και της ταχύτητας διακανονισμού των πληρωμών.

Τα συστήματα πληρωμών περιλαμβάνουν:

- Τα πιστωτικά ιδρύματα, και τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς.
- Τα μη πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν υπηρεσίες για τη διενέργεια πληρωμών.
- Την τεχνική υποδομή.
- Το δίκτυο διασύνδεσης των φορέων που μεσολαβούν στις πληρωμές.
- Τις διαδικασίες διακανονισμού των πληρωμών.
- Τους κανόνες που διέπουν τα μέσα πληρωμής .

3.4.11. Σύστημα εγγύησης καταθέσεων.

Σύστημα εγγύησης καταθέσεων συνιστά, σύμφωνα με το ν. 2832/2000, ένα ολοκληρωμένο σχήμα ειδικού ασφαλιστικού φορέα, οργανωμένης διαδικασίας ασφάλισης

και καταβολής ασφαλιστικής αποζημίωσης. Αυτοί που δικαιούνται την ασφαλιστική αποζημίωση είναι όσοι έχουν απαιτήσεις κατά πιστωτικά ιδρύματα από καταθέσεις. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα αδυνατεί να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις επιστροφής κεφαλαίων, λόγω δύσκολης οικονομικής κατάστασης, τότε καταβάλλεται ασφαλιστική αποζημίωση, με απόφαση της Τράπεζα της Ελλάδος στον δικαιούχο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει επίσης τα οικονομικά στοιχεία που υποβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα, απαιτεί την καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης σε περίπτωση αδυναμίας επιστροφής καταθέσεων και τέλος λαμβάνει κατάλληλα μέτρα εξαναγκασμού των πιστωτικών ιδρυμάτων και εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Η Ελλάδα ως χώρα δεν διέθετε σύστημα εγγύησης καταθέσεων. Η σύσταση έγινε από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και έπρεπε να τεθεί σε εφαρμογή το αργότερο μέχρι 1.1.1990. Το παραπάνω σύστημα, σε περίπτωση εκκαθάρισης ενός πιστωτικού ιδρύματος που εμφανίζει ανεπάρκεια στοιχείων του ενεργητικού έπρεπε:

- α) να εγγυάται αποζημίωση στους καταθέτες, οι οποίοι εμπιστεύονται τις καταθέσεις τους στο πιστωτικό ίδρυμα
- β) να καλύπτουν το σύνολο των καταθετών των πιστωτικών ιδρυμάτων και υποκαταστημάτων στην Ελλάδα και άλλα κράτη μέλη.
- γ) να διακρίνουν επακριβώς τις παρεμβάσεις πριν την εκκαθάριση, από τις αποζημιώσεις μετά την εκκαθάριση.
- δ) να αναφέρουν τα κριτήρια αποζημίωσης.

Για την ενίσχυση της σταθερότητας του πιστωτικού ιδρύματος, ιδρύθηκε το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων. Είναι ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, έχει ως έδρα του την Αθήνα, και ένα μεγάλο ιδρυτικό κεφάλαιο που καλύπτεται κατά τα 6/10 από την Τράπεζα της Ελλάδος και κατά τα 4/10 από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων καταβάλλει αποζημίωση στους καταθέτες των πιστωτικών ιδρυμάτων που αδυνατούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων διοικείται από οκταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, (μετά την ένταξη των πιστωτικών συνεταιρισμών στο σύστημα) και διορίζεται για πέντε χρόνια με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Τα πιστωτικά ιδρύματα καταβάλλουν ετήσια τακτική και συμπληρωματική εισφορά και υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία και πληροφορίες στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων.

Σε περίπτωση μη τήρησης των παραπάνω βασικών υποχρεώσεων η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλει κυρώσεις όπως παραδείγματος χάριν διορισμό επιτρόπου , ανάκληση άδειας κ.λ.π.

3.4.12. Περισσότερες επεμβάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρεμβαίνει και σε άλλες περιπτώσεις, αν διαπιστώσει παρανομία για τις οποίες δεν έχουμε μιλήσει παραπάνω, τέτοιες περιπτώσεις είναι:

1. Οποιαδήποτε παράβαση αποφάσεως ή κανονισμού της Νομισματικής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος. Κατασταλατικό μέτρο αποτελεί ο διορισμός επιτρόπου και η ανάκληση άδειας του πιστωτικού ιδρύματος, ή ακόμα και η άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος ποσού μέχρι και 40% επί του ποσού της παράβασης.
2. Οποιαδήποτε παρακώλυση του ελέγχου.
3. Η αδυναμία ή άρνηση του πιστωτικού συστήματος να αυξήσει τα «ίδια κεφάλαια».
4. Ψευδείς, ανακριβείς και παραπλανητικές δηλώσεις που σχετίζονται με την άδεια του πιστωτικού ιδρύματος.
5. Έλλειψη φερεγγυότητας και επαρκών ιδίων κεφαλαίων στην περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τρίτους.
6. Παραβιάσεις των μέτρων νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής
7. Απαγορεύεται η δημιουργία «στενών δεσμών» μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και άλλων προσώπων .Η δημιουργία «στενών δεσμών» παρεμποδίζει την άσκηση αποτελεσματικής εποπτικής λειτουργίας.

Οι κυρώσεις που προβλέπονται για τις παραπάνω παραβάσεις αφορούν είτε χρηματική ποινή, είτε ανάκληση άδειας, είτε διορισμό επιτρόπου.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να εκδώσει ανάκληση άδειας πιστωτικού ιδρύματος για σοβαρούς λόγους όπως :

- α)οι ανακριβείς και παραπλανητικές δηλώσεις για τη χορήγηση άδειας.
- β)η παραίτηση από την άδεια.
- γ)η μη εκπλήρωση των όρων χορήγησης της άδειας.

δ)η αδυναμία ή άρνηση αύξησης των ιδίων κεφαλαίων.

ε)η παρεμπόδιση ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

στ)η δημιουργία «στενών δεσμών» μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και άλλων προσώπων.

ζ)η παράβαση των νομισματικών αρχών.

η)η έλλειψη φερεγγυότητας και επαρκών ιδίων κεφαλαίων.

θ)η παύση εργασιών για πάνω από ένα εξάμηνο.

Οι συνέπειες της ανακλήσεως της άδειας πιστωτικού ιδρύματος, είναι ότι το πιστωτικό ίδρυμα τίθεται υπό ειδικό καθεστώς εκκαθάρισης. Συγκεκριμένα, όταν ο λόγος ανακλήσεως οφείλεται σε αδυναμία ή άρνηση αύξησης των ιδίων κεφαλαίων, είτε σε παρακώλυση του ελέγχου, είτε σε παράβαση διάταξης νόμου, είτε σε παράβαση αποφάσεως ή κανονισμού της Τράπεζας της Ελλάδος, η ανάκληση παρέχει τη δυνατότητα στην Τράπεζα της Ελλάδος να διεξάγει η ίδια την εκκαθάριση. Η Τράπεζα της Ελλάδος διορίζει ως εκκαθαριστή ενός ή πλειόνων οργάνων της, και οργάνων ταυτόχρονα της υπό εκκαθάριση εταιρίας, που τελούν υπό τον έλεγχο και την εποπτεία της. Επίσης, τη διάρκεια της εκκαθάρισης, την διοίκηση της τράπεζας την αναλαμβάνει ο εκκαθαριστής που ορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος. Σε αυτή την περίπτωση οι τραπεζικές εργασίες συνεχίζονται, εκτός της αποδοχής των καταθέσεων και όσων άλλων εργασιών όπου εξαιρούνται από τους κανονισμούς της Τράπεζας της Ελλάδος.

Επίσης, σε περίπτωση αδυναμίας της τράπεζας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της προς τους πιστωτές, τίθεται σε θέση εκκαθάρισης.

Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ανακλήσεως της άδειας ενός πιστωτικού ιδρύματος, η ανάκληση επιφέρει συνέπειες λύσεως της τραπεζικής ανώνυμης εταιρείας ή της συνεταιριστικής τράπεζας. Την εκκαθάριση της τραπεζικής ανώνυμης εταιρείας αναλαμβάνουν οι διορισμένοι στο καταστατικό εκκαθαριστές ή προσωρινά το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας, μέχρι την εκλογή εκκαθαριστών από τη γενική συνέλευσή, ενώ την εκκαθάριση της συνεταιριστικής τράπεζας την αναλαμβάνουν οι οριζόμενοι στο καταστατικό ειδικοί εκκαθαριστές ή εάν δεν υπάρχουν, αναλαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο μέχρι την εκλογή εκκαθαριστών από τη γενική συνέλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

4.1 Γενικά.

Όταν αναλύουμε την κατάσταση ενός πιστωτικού ιδρύματος αναζητούμε τους άμεσους ή μελλοντικούς κινδύνους που θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά, το πιστωτικό ίδρυμα αν θέλει να διατηρήσει τη αξιοπιστία του.

Κάθε πιστωτικό ίδρυμα εκτίθεται καθημερινά σε ένα μεγάλο αριθμό κινδύνων που άλλοτε σχετίζονται με την ίδια επιχειρηματική του δραστηριότητα και άλλοτε συνδέονται με τις ιδιομορφίες των πιστωτικών εργασιών.

Η συστηματική μελέτη και κατανόηση της φύσης των κινδύνων που αντιμετωπίζει ένα πιστωτικό ίδρυμα αποτελούν βασική προϋπόθεση.

Κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένη πολιτική και διαδικασίες σχετικά με:

- 1) την ανάληψη, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων και τη διάκριση των συναλλαγών και πελατών κατά επίπεδο κινδύνου.
- 2) τον καθορισμό ανωτάτων ορίων ανάληψης κινδύνου.
- 3) τη θέσπιση ορίων παύσης ζημιογόνων δραστηριοτήτων.

Στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με την αναγνώριση και την καταγραφή των κινδύνων για ένα πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και την αντιμετώπιση και τα μέσα πρόληψης για τον κάθε ένα.

4.2. Κίνδυνοι από πιστοδοτήσεις.

Ο κίνδυνος από πιστοδοτήσεις θεωρείται ο πιο σημαντικός κίνδυνος και η παρακολούθηση του αποτελεί βασικό συστατικό κάθε συστήματος εποπτείας των τραπεζών.

Τα κεφάλαια που συγκεντρώνει κάθε πιστωτικό ίδρυμα, από διάφορες πηγές, μπορεί να τα χρησιμοποιήσει με πολλούς τρόπους .Κάποιοι απ' αυτούς :

- α)εγγυώνται την επιστροφή των κεφαλαίων στο πιστωτικό ίδρυμα,
- β)υπόσχονται μεγάλο κέρδος με μεγάλο κίνδυνο να χάσουν το κεφάλαιο που έχουν επενδύσει,

γ)μπορούν να εξασφαλίσουν ικανοποιητική ρευστότητα στο πιστωτικό ίδρυμα όποτε χρειαστεί.

Η διάθεση των κεφαλαίων πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή, διότι τυχόν αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος μπορεί να το οδηγήσει μακροχρόνια σε πτώχευση. Αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, συνεπάγεται μειωμένα κέρδη και αυξημένες ζημιές.

Για να αντιμετωπίσει κάθε πιστωτικό ίδρυμα τους κινδύνους από πιστοδοτήσεις , έχουν θεσπιστεί μέτρα κεφαλαιακής επάρκειας ή φερεγγυότητας, όπως έχουμε ήδη αναφέρει στο προηγούμενο κεφάλαιο. Κατά πρώτον, με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα υπολογίζονται οι δείκτες φερεγγυότητας, και κατά δεύτερον με επιτόπιους ελέγχους, οι ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδος, εξετάζουν την ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού. Αν από τις παραπάνω διαδικασίες προκύψουν προβλήματα τότε τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται να αυξήσουν τα ίδια κεφάλαια.

4.3. Κίνδυνοι από συναλλαγές εκτός ισολογισμού.

Οι συναλλαγές εκτός ισολογισμού αφορούν εγγυητικές επιστολές ή ενέγγυες πιστώσεις. Αυτές οι τραπεζικές εργασίες δεν δημιουργούν κανένα κίνδυνο για το πιστωτικό ίδρυμα, εφόσον εξελιχθούν ομαλά, αντίθετα αποτελούν κερδοφόρες εργασίες με μικρό κόστος. Παρακάτω θα αναλύσουμε τις έννοιες της εγγυητικής επιστολής και της ενέγγυας πίστωσης.

Με τον όρο εγγυητική επιστολή εννοούμε «την υποσχετική και ιδιόμορφη σύμβαση με την οποία ένα πιστωτικό ίδρυμα –κατ' εντολή πελάτη της – έναντι αμοιβής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει ορισμένο ποσό σε πρώτη ζήτηση του αντισυμβαλλομένου της».

Σύμβαση ενεγγύου πιστώσεως υπάρχει «όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει την υποχρέωση απέναντι σε πελάτη της, να ανοίξει πίστωση υπέρ του πωλητή των εμπορευμάτων, όταν τις παραδοθούν τα συμφωνημένα φορτωτικά έγγραφα».²⁸

Σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς κάποιον τρίτο και αυτός ζητήσει ικανοποίηση των αιτημάτων του, από το πιστωτικό ίδρυμα που έχει εγγυηθεί την καλή εκτέλεση των όσων έχουν συμφωνηθεί, τότε το πιστωτικό ίδρυμα είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει άμεσα το ποσό που έχει

²⁸ Σύμφωνα με το Τραπεζικό Δίκαιο του Σ. Ψυχομάνη.

προσυμφωνηθεί με κάποιες αρνητικές επιπτώσεις για το πιστωτικό ίδρυμα, όπως ότι είναι ένα υπρόβλεπτο γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα ρευστότητας.

Οι συναλλαγές εκτός ισολογισμού περιλαμβάνουν τρεις βασικούς κινδύνους:

- α)πιστωτικούς κινδύνους
- β)κινδύνους από μεταβολές στην αγορά και
- γ) κινδύνους ρευστότητας.

4.4. Κίνδυνοι από μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Τα πιστωτικά ιδρύματα προσπαθούν να μοιράσουν τους χρηματοδοτικούς κινδύνους, με σκοπό να μειώσουν σημαντικά το μέγεθος μιας πιθανής ζημιάς. Παρόλα αυτά, πολλές φορές τα πιστωτικά ιδρύματα δανείζουν μεγάλα ποσά σε ένα μόνο πελάτη με αποτέλεσμα να εκτίθενται σε μεγάλους κινδύνους.

Με τον όρο χρηματοδοτικό άνοιγμα εννοούμε οποιαδήποτε, πιστωτικής φύσεως, εργασία ενός πιστωτικού ιδρύματος, από την οποία γεννάται απαίτηση επιστροφής της πιστώσεως κατά τρίτου, κάθε συμμετοχή στο κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης και κάθε υποχρέωση, που αναλαμβάνεται από το πιστωτικό ίδρυμα, στα πλαίσια συναλλαγών επί παραγώγων ή σε περιπτώσεις παροχής εμμέσων πιστώσεων(ενέγγυες πιστώσεις κ.λ.π).

Οι εποπτικές αρχές σε όλο τον κόσμο παρακολουθούν τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα με διάφορους τρόπους όπως:

α)καθορίζοντας την έννοια του μεγάλου χρηματοδοτικού ανοίγματος σαν ποσοστό συνήθως των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας.(π.χ ένα χρηματοδοτικό άνοιγμα ενός πιστωτικού ιδρύματος θεωρείται μεγάλο όταν η αξία του φθάσει ή υπερβεί το 15% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος)

β)θέτοντας ανώτατα όρια συνολικής χρηματοδότησης ενός πιστούχου από ένα πιστωτικό ίδρυμα, σαν ποσοστό πάλι των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος(παραδείγματος χάριν σαν ανώτατο χρηματοδοτικό άνοιγμα προς ένα πελάτη, στις χώρες της ΕΟΚ, έχει τεθεί το 40% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος που τον χρηματοδοτεί).

γ)Αποτρέποντας τα πιστωτικά ιδρύματα να έχουν πολλά μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Συμπερασματικά είναι πολύ σημαντικό για ένα πιστωτικό ίδρυμα να επιμερίζονται οι κίνδυνοι που αναλαμβάνει με τέτοιο τρόπο που να αποκλείεται η αρνητική εξέλιξη.

4.5.Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται μία τράπεζα.

Η διεθνοποίηση των τραπεζικών εργασιών, είχε ως συνέπεια, τη δραστηριοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε χώρες που η πολιτική και η οικονομική τους δομή χαρακτηρίζεται από αστάθεια. Για αυτό το λόγο λοιπόν, κάθε χρηματοδότηση ακολουθείται και από πολλούς κινδύνους.

Εκτός από τον κίνδυνο αδυναμίας αποπληρωμής κινδύνου, το πιστωτικό ίδρυμα αντιμετωπίζει και άλλους κινδύνους όπως:

α)μη ύπαρξη αξιόπιστων λογιστικών και στατιστικών στοιχείων

β)μεγάλοι κίνδυνοι για την υποτίμηση του νομίσματος

γ)αδυναμία εφαρμογής πολιτικής επιτοκίων λόγω υψηλών ρυθμών πληθωρισμού

δ)έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών

Τα τελευταία χρόνια μικρά και μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο αντιμετώπισαν πολλά προβλήματα με τα δάνεια, με αποτέλεσμα να οδηγηθούν στη χρεοκοπία.

Τώρα πλέον τα πιστωτικά ιδρύματα σε συνεργασία με άλλους φορείς πραγματοποιούν έρευνες κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα στις χώρες που προτίθενται να αναπτύξουν δραστηριότητα, ταξινομώντας τις χώρες από πλευράς πολιτικής σταθερότητας, επενδυτικού κλίματος, οικονομικής κατάστασης, δανειοληπτικής ικανότητας.

Η ύπαρξη αυτών των μελετών αποτελεί θετική ένδειξη για τις εποπτικές αρχές έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις χώρες στις οποίες δραστηριοποιούνται τα πιστωτικά ιδρύματα.

4.6. Κίνδυνοι από μεταβολές των επιτοκίων.

Από μία απρόβλεπτη κίνηση των επιτοκίων μπορεί να μειωθούν τα καθαρά κέρδη ή η καθαρή περιουσία ενός πιστωτικού ιδρύματος. Είναι μία μορφή κινδύνων που αντιμετωπίζουν όλα ανεξαιρέτως τα πιστωτικά ιδρύματα.

Αυτό μπορεί να συμβεί με δύο τρόπους:

1. με μείωση των εσόδων λόγω μεταβολών στα επιτόκια και

2. με μείωση της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Μείωση των εσόδων λόγω μεταβολών στα επιτόκια.

Όταν τα έσοδα από τόκους ενός πιστωτικού ιδρύματος, διαχρονικά, είναι μικρότερα από τα έξοδα από τόκους, τότε το πιστωτικό ίδρυμα παρουσιάζει ζημιές.

Αν για παράδειγμα ένα πιστωτικό ίδρυμα χρηματοδοτήσει ένα μακροπρόθεσμο δάνειο με μεταβαλλόμενο επιτόκιο και κάποια στιγμή το επιτόκιο ανέβει έτσι ώστε να είναι μεγαλύτερο από το συμβατικό επιτόκιο, τότε το πιστωτικό ίδρυμα πληρώνει στους καταθέτες περισσότερα από ότι εισπράττει.

Μείωση της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Στο ενεργητικό ενός πιστωτικού ιδρύματος περιλαμβάνονται τοποθετήσεις σε διαπραγματεύσιμους τίτλους με σταθερή απόδοση και κυμαινόμενη αγοραία τιμή. Η τιμή αυτή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την μεταβολή των επιτοκίων.

Μεγάλη σημασία στην αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών έχουν τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με το νόμο 2577/9.3.2006 συνιστά «ένα σύνολο μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει κάθε δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος σε συνεχή βάση και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του».

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου έχει τους παρακάτω στόχους:

1. την αναγνώριση και αντιμετώπιση των πάσης φύσεως κινδύνων, περιλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου
2. την υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής με αποτελεσματική χρήση των πόρων
3. η αξιοπιστία των πληροφοριών για την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων και ακριβή προσδιορισμό της κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος
4. τη συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του.
5. την πρόληψη και την αποφυγή λανθασμένων ενεργειών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα του πιστωτικού ιδρύματος.

4.6.1. Βασικές αρχές και κριτήρια αξιολόγησης της οργανωτικής δομής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένη, τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη από το Δ.Σ. Επιχειρησιακή Στρατηγική με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον ενός έτους και σαφείς στόχους, τόσο για το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα όσο και για τον όμιλο , που αναφέρεται ιδίως στα ακόλουθα:

1.1. Καταγραφή και ιεράρχηση των άμεσων και μελλοντικών επιχειρησιακών στόχων.

1.2. Διαφανή διάρθρωση και επαρκή τεκμηρίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εσωτερικό και εξωτερικό και κατάλληλες αναφορές που θα καθιστούν δυνατή την κατανόηση της δομής του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου, τον έλεγχο από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, καθώς και την υλοποίηση της υιοθετηθείσας πολιτικής διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο ομίλου.

1.3. Προϋπολογισμό για το είδος και τον όγκο των δραστηριοτήτων, καθώς και τα προβλεπόμενα οικονομικά αποτελέσματα.

1.4. Τα αποδεκτά όρια και το είδος των κινδύνων που πρόκειται να αναληφθούν, οι παραδοχές με βάση τις οποίες εκτιμώνται και η κάλυψή τους από τα ίδια κεφάλαια.

2. Για την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως συνόλου, θα πρέπει να διασφαλίζεται ιδίως ότι:

2.1. Είναι επαρκώς τεκμηριωμένο και λεπτομερώς καταγεγραμμένο ως προς τα σημεία ελέγχου και τις διαδικασίες.

2.2. Είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο προς το εύρος, τον όγκο, τους κινδύνους και την πολυπλοκότητα των εργασιών του ιδρύματος, του ομίλου συνολικά και των θυγατρικών, καθώς και προς τις ιδιαιτερότητες των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται.

2.3. Καλύπτει πλήρως όλες τις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του πιστωτικού ιδρύματος.

2.4. Παρέχει δυνατότητα ελέγχου των εργασιών των οποίων η διεκπεραίωση ανατίθεται σε άλλες επιχειρήσεις .

2.5. Υποστηρίζεται από ολοκληρωμένο σύστημα διοικητικών πληροφοριών (MIS) και επικοινωνίας με σαφώς καθορισμένες ιεραρχικές γραμμές αναφοράς που θα επιτρέπουν την έγκαιρη ροή και την αξιοπιστία της απαιτούμενης πληροφόρησης σε κάθε λειτουργό ή διοικητικό όργανο για την εκτέλεση του έργου του.

2.6. Προβλέπει τη διεξαγωγή από τα αρμοδίως επιφορτισμένα όργανα ή μονάδες, περιοδικών ή και έκτακτων ελέγχων, για τη διαπίστωση της συνεπούς εφαρμογής των κανόνων και διαδικασιών από όλες τις υπηρεσιακές μονάδες.

2.7. Διαθέτει εσωτερική συνοχή των μηχανισμών ελέγχου για το σύνολο του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου του.

2.8. Προβλέπει διαδικασίες για την αξιολόγηση της επάρκειάς του, με κριτήρια:

2.8.1. Τη συνέπεια της εφαρμογής των διαδικασιών.

2.8.2. Τις ποσοτικές και ποιοτικές επιπτώσεις από παραβιάσεις των κανόνων ασφαλείας ή από λάθη και παραλήψεις στην εφαρμογή τους.

2.8.3. Την ύπαρξη μηχανισμών άμεσης αναθεώρησης των διαδικασιών για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που διαπιστώνονται από τις τακτικές ή έκτακτες αξιολογήσεις τους.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ιδιαίτερα χρήσιμη την ανάπτυξη μεθόδων αυτοαξιολόγησης από τις υπηρεσιακές μονάδες, υπό την προϋπόθεση υιοθέτησης καταγεγραμμένων αντικειμενικών κριτηρίων και τελικής αξιολόγησής τους από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης.

4. Για τη διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου απαιτείται για κάθε δραστηριότητα αναλυτική περιγραφή και σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσιακής μονάδας και Επιτροπής, καθώς και αντίστοιχες διαδικασίες εξουσιοδότησης.

Ειδικότερα απαιτείται:

4.1. Η αναλυτική καταγραφή των διαδικασιών διεξαγωγής κάθε εργασίας, που κοινοποιείται στο αρμόδιο για την εκτέλεση και τον έλεγχό της προσωπικό.

4.2. Η ενσωμάτωση σε όλους τους κανονισμούς διεξαγωγής των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος, κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου που θα διασφαλίζουν ότι

όλες οι συναλλαγές είναι έγκυρες και νόμιμες, έχουν εκτελεστεί σύμφωνα με όλους τους κανόνες λειτουργίας της κάθε υπηρεσιακής μονάδας, έχουν αξιολογηθεί ως προς τους κινδύνους που ενέχουν, έχουν διεκπεραιωθεί από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα και άμεσα εντοπιζόμενα άτομα, έχουν καταχωρηθεί στα προβλεπόμενα για κάθε περίπτωση αρχεία και έχουν ενταχθεί στο σύστημα διοικητικής πληροφόρησης.

4.3. Η πρόβλεψη για άμεση ή έμμεση εμπλοκή δύο τουλάχιστον λειτουργών του πιστωτικού ιδρύματος σε κάθε δραστηριότητα ή ελεγκτική λειτουργία μέχρι την ολοκλήρωσή της. Το πιστωτικό ίδρυμα, αξιολογώντας το επίπεδο των κινδύνων, μπορεί να προβλέπει απλοποιημένες καταγεγραμμένες διαδικασίες για ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών, με καθορισμό συγκεκριμένου ορίου συναλλαγών ή και άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών.

4.4. Η συμβουλευτική συμμετοχή των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και διαδικασιών σε θέματα που αφορούν στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και για την εκτίμηση του λειτουργικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει, σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών (συγχωνεύσεις, εξαγορές κ.λπ), προκειμένου να ενσωματωθούν οι κατάλληλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνων και να διασφαλισθεί η συμβατότητα με τους ισχύοντες κανόνες.

4.7. Συναλλαγματικοί κίνδυνοι

Οποιαδήποτε μεταβολή στην ισοτιμία κάποιου νομίσματος μπορεί να προκαλέσει κέρδος ή ζημιά σε ένα πιστωτικό ίδρυμα ανάλογα με τη συναλλαγματική θέση για το συγκεκριμένο νόμισμα, σε μία δεδομένη στιγμή.

Μία υποτίμηση ενός νομίσματος, για παράδειγμα, μπορεί να προκαλέσει ζημιά σε ένα πιστωτικό ίδρυμα, αν για την απόκτηση του οποίου πλήρωσε υψηλότερη τιμή από αυτή που έχει διαμορφωθεί στην αγορά. Αντίθετα μία ανατίμηση του νομίσματος μπορεί να προκαλέσει κέρδος για ένα πιστωτικό ίδρυμα.

Το συνάλλαγμα ενέχει σοβαρούς κινδύνους, για αυτό λοιπόν οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να παρακολουθούν τα πιστωτικά ιδρύματα και να επιβάλλουν προϋποθέσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Ένα ποσοστό της τάξεως του 60% των διαθεσίμων των

πιστωτικών ιδρυμάτων σε ελεύθερο συνάλλαγμα είναι τοποθετημένο με διάφορους τρόπους στην Τράπεζα της Ελλάδος.

4.8.Κίνδυνοι από μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς.

Οποιαδήποτε μεταβολή στις συνθήκες της αγοράς ή ακόμα και στον ευρύτερο χώρο της οικονομίας στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, μπορεί να προκαλέσει κέρδος ή ζημιά για ένα πιστωτικό ίδρυμα.

Ένα πιστωτικό ίδρυμα, μπορεί να συμμετέχει σε επιχειρήσεις είτε άμεσα, είτε έμμεσα με την αγορά μετοχών διαφόρων επιχειρήσεων. Τέτοιες επενδύσεις είναι ευαίσθητες σε οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς και μπορεί να προκαλέσει πτώση της αξίας των τοποθετήσεων και κατ' επέκταση μείωση της καθαρής περιουσίας του πιστωτικού ιδρύματος.

Επίσης πολλά πιστωτικά ιδρύματα έχουν στο ενεργητικό τους ακίνητα, των οποίων η αξία μπορεί να φτάσει ή ακόμα και να υπερβεί το 50% των ιδίων κεφαλαίων τους. Η ζήτηση και η προσφορά διαμορφώνει νέες τιμές οποιαδήποτε στιγμή για τα ακίνητα τα οποία για λόγους υποβάθμισης, ή νέας τεχνολογίας χάνουν σημαντικό μέρος της αξίας τους.

4.9. Κίνδυνοι από εκποιήσεις στοιχείων του ενεργητικού που πραγματοποιούνται κάτω από πίεση.

Οι κίνδυνοι αυτοί αναφέρονται στη ζημιά που μπορεί να υποστεί ένα πιστωτικό ίδρυμα, όταν αναγκαστεί, για απρόβλεπτα γεγονότα, να εκποιήσει μεγάλα ποσά στοιχείων του ενεργητικού.

Οι ρευστοποιήσεις των περιουσιακών στοιχείων γίνονται συνήθως σε τιμές πολύ μικρότερες απ' αυτές που θα εξασφάλιζε το πιστωτικό ίδρυμα σε κανονικές συνθήκες. Αυτό συμβαίνει γιατί η αγορά εκμεταλλεύεται την ανάγκη του πιστωτικού ιδρύματος.

Οι λόγοι που θα μπορούσαν να οδηγήσουν ένα πιστωτικό ίδρυμα να εκποιήσει στοιχεία του ενεργητικού είναι:

1. απρόβλεπτες αναλήψεις μεγάλων ποσών από καταθέτες μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα

2. απρόβλεπτες ανάγκες σε ρευστά διαθέσιμα για την ικανοποίηση εκτάκτων χρηματοδοτικών αναγκών του πιστωτικού ιδρύματος
3. απρόβλεπτη αδυναμία κάποιου πελάτη να εξοφλήσει κάποια υποχρέωση του, προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά τα πιστωτικά ιδρύματα, με το να προσφέρει αναγκαία ρευστότητα και καλύτερους όρους στην εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων.

4.10. Κίνδυνοι από κάθε μορφής διακανονισμούς.

Ανάμεσα στα πιστωτικά ιδρύματα έχει αναπτυχθεί μία συνεργασία με τρόπο ισότιμο και ασφαλή. Καθοριστικό στοιχείο για αυτή τη συνεργασία είναι η δυνατότητα όλων όσων μετέχουν να εκπληρώνουν έγκαιρα και σωστά κάθε υποχρέωση που αναλαμβάνουν.

Παρόλα αυτά, κάποια στιγμή το σύστημα δε λειτουργεί κανονικά με αποτέλεσμα κάποιο πιστωτικό ίδρυμα να αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να μην εισπράξει μία απαίτηση της ή να υποχρεωθεί να πληρώσει τις υποχρεώσεις κάποιου τρίτου. Αυτοί οι κίνδυνοι προκαλούν ζημιές στα πιστωτικά ιδρύματα.

Οι εποπτικές αρχές θεωρούν αυτούς τους κινδύνους από διακανονισμούς σαν ειδική περίπτωση πιστωτικών κινδύνων και τους αντιμετωπίζουν με την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

4.11. Κίνδυνοι ρευστότητας.

Οι κίνδυνοι αυτοί σχετίζονται με την ικανότητα του πιστωτικού ιδρύματος να συγκεντρώνει σε μικρό χρονικό διάστημα τα ρευστά διαθέσιμα που χρειάζονται για να αντιμετωπίσει τις λειτουργικές του ανάγκες. Το θέμα της ρευστότητας το έχουμε αναφέρει και στο προηγούμενο κεφάλαιο για αυτό το λόγο δεν θα το αναλύσουμε.

Ένα πιστωτικό ίδρυμα με ικανοποιητική ρευστότητα μπορεί να εκμεταλλευτεί κάθε ευκαιρία που παρουσιάζεται για κερδοφόρες τοποθετήσεις και επίσης να αντιμετωπίσει έκτακτες ανάγκες σε ρευστότητα όπως, για παράδειγμα απρόβλεπτες αναλήψεις.

Οποιαδήποτε αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος να ικανοποιήσει τις ανάγκες της πελατείας του, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, όπως το να κλονιστεί η εμπιστοσύνη των καταθετών.

4.12. Κίνδυνοι από διοικητική ανεπάρκεια.

Ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διοικείται από διοικητικά στελέχη με εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες στο χώρο των πιστωτικών ιδρυμάτων με ιδιαίτερη διοικητική ικανότητα.

Κάποια πιστωτικά ιδρύματα χωρίς ικανό και έμπειρο προσωπικό αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.

Υποχρέωση λοιπόν, κάθε εποπτικής αρχής είναι:

1. η επιλογή των στόχων που θέτει ένα πιστωτικό ίδρυμα
2. η στρατηγική για την υλοποίηση των στόχων
3. ο τρόπος που θα εφαρμοστεί η στρατηγική
4. η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης
5. και τέλος η αξιολόγηση του τελικού αποτελέσματος.

4.13. Κίνδυνοι από νέα προϊόντα.

Τα πιστωτικά ιδρύματα αυξάνονται συνεχώς και δημιουργούνται συνθήκες ανταγωνισμού. Στα πλαίσια του ανταγωνισμού τα πιστωτικά ιδρύματα , αναζητούν νέες μορφές προϊόντων, για να εξασφαλίσουν τη θέση τους στο χώρο και να αυξήσουν το κέρδος τους.

Το νέο προϊόν πρέπει να μελετηθεί και να σχεδιαστεί με σωστό τρόπο για να οδηγήσει το πιστωτικό ίδρυμα σε κέρδος και όχι ζημιές. Τυχόν προσπάθεια αντιγραφής ενός προϊόντος από άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς την απαραίτητη γνώση μπορεί να φέρει σε δύσκολη θέση το πιστωτικό ίδρυμα.

Ο χώρος των πιστωτικών ιδρυμάτων κατακλύζεται καθημερινά από νέες έννοιες όπως leasing(χρηματοδοτική μίσθωση),factoring και άλλα.

4.14. Κίνδυνοι από δραστηριοποίηση σε νέες αγορές.

Η επέκταση των πιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει στο εσωτερικό μιας χώρας ή με ίδρυση υποκαταστημάτων στο εξωτερικό. Συνήθως οι νέες αγορές, χαρακτηρίζονται

από ιδιαίτερες συνθήκες. Το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να έχει επίγνωση των συνθηκών αυτών, για να αντιμετωπίσει τυχόν προβλήματα.

4.15.Κίνδυνοι από μη ισόρροπη αντιμετώπιση τραπεζικών κινδύνων.

Η αντιμετώπιση ενός κινδύνου από ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να γίνεται με κατάλληλα μέτρα. Πολλές φορές τα πιστωτικά ιδρύματα για να αντιμετωπίσουν ένα κίνδυνο, δημιουργούν ένα άλλο.

Υπερβολικά συστήματα ελέγχου με πολλές γραφειοκρατικές διαδικασίες πιθανόν να απομακρύνουν κάποιους πελάτες, που ενδιαφέρονται για μία γρήγορη εξυπηρέτηση. Στην περίπτωση αυτή, η προσπάθεια αποφυγής του κινδύνου, δημιουργεί ένα άλλο κίνδυνο.

4.16. Κίνδυνοι από τον ανταγωνισμό.

Ο ανταγωνισμός ανάμεσα στα πιστωτικά ιδρύματα, έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις. Για αυτό το λόγο τα πιστωτικά ιδρύματα αναζητούν συνέχεια νέα προϊόντα, νέες αγορές, νέες τακτικές, για να προσελκύσουν περισσότερο κόσμο.

Κάτω από την πίεση του ανταγωνισμού, οι επιλογές που κάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα δεν είναι πάντα οι καλύτερες, αντίθετα εκτίθενται σε μία σειρά κινδύνων.

Νέες αγορές και νέα προϊόντα που επιλέγονται από τα πιστωτικά ιδρύματα, χωρίς ιδιαίτερη μελέτη, εξελίσσονται τις περισσότερες φορές σε ζημιές και προβλήματα για το πιστωτικό ίδρυμα που τα υιοθέτησε.

Οι ελοπτικές αρχές προσπαθούν να κατανοήσουν την τακτική των πιστωτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού, με στόχο τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων και την παροχή μέτρων.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΙΝΔΥΝΟΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΝΑΦΕ-
ΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

<u>ΦΕΡΕΓΓΥΟΝΤΑ</u>	<p>1. ΗΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ</p> <p>2. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΛΟΓ/ΜΟΥΣ ΤΑΞΕΩΣ</p> <p>3. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΜΕΓΑΛΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ (ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ)</p> <p>4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΛΟΓΩ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ</p> <p>5. ΕΥΝΑΛΛΑΙΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ</p> <p>6. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ</p> <p>7. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ</p> <p>8. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ "ΕΣΠΕΥΜΕΝΕΣ" ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ</p> <p>9. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ</p>	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΑ- ΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ
<u>ΡΕΥΣΤΟΠΗΤΑ</u>	<p>10. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ Η ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Ή ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΕΥΣΤΟΠΗΤΑΣ</p>	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟ- ΤΗΤΑΣ β. ΕΥΣΧΕΤΗΝΩΝ ΩΡΙΜΑΝ- ΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ- ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ
<u>ΛΟΙΠΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ</u>	<p>11. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ</p> <p>12. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ</p> <p>13. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ</p> <p>14. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΜΗ ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙ- ΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ</p> <p>15. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ</p>	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑ- ΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΔΙΟΙ- ΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γενικό συμφέρον της εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος στις εμπορικές τράπεζες.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω καταλήγουμε στο συμπέρασμα της σπουδαιότητας της άσκησης εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος στις εμπορικές τράπεζες. Με την επέμβαση της Τράπεζας της Ελλάδος στον «βίο» των πιστωτικών ιδρυμάτων, ρυθμιστικά, ελεγκτικά και κυρωτικά, διασφαλίζεται η καλή και αξιόπιστη λειτουργία τους, η εξυπηρέτηση των στόχων της εθνικής οικονομικής και νομισματικής πολιτικής καθώς και η προστασία των ποικίλων συμφερόντων.

Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί το άριστο επίπεδο τραπεζικής εποπτείας. Δηλαδή, το πρόβλημα επιλογής μεταξύ της ανάγκης για σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος και του στόχου μεγιστοποίησης των κερδών, που προϋποθέτει η ανάληψη υψηλότερων κινδύνων.

Μελετώντας τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε, μπορούμε να πούμε ότι η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις. Πρώτον, τη φάση έκδοσης άδειας λειτουργίας, δεύτερον, το ελεγκτικό έργο, τρίτον, το αξιόπιστο σύστημα επιβολής κυρώσεων και τέλος τη διαχείριση των κρίσεων.

Η διαδικασία έκδοσης άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος αφορά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να ιδρυθεί ένα πιστωτικό ίδρυμα. Το ελεγκτικό έργο αφορά την ενδελεχή εξέταση αξιολογήσεων, επιτόπιων ερευνών, συμβουλών προς τα στελέχη της τράπεζας ακόμη και παρακολούθηση ορισμένων βασικών χρηματοοικονομικών μεγεθών όπως η κεφαλαιακή επάρκεια, η ρευστότητα, τα έσοδα, η διαχείριση, τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου κ.λ.π. Μετά το ελεγκτικό έργο σειρά έχει η αξιοπιστία του μηχανισμού επιβολής κυρώσεων. Στόχος του μηχανισμού αυτού είναι η αποτροπή των παραβάσεων. Ο μηχανισμός αυτός περιλαμβάνει κυρώσεις, παύση εργασιών, ακόμη και ανάκληση της άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος. Τελική φάση της εποπτείας αποτελεί η διαχείριση των κρίσεων.

Μπορούμε να πούμε ότι, στην προάσπιση του γενικού συμφέροντος αποσκοπεί το σύνολο των διατάξεων μιας εθνικής νομοθεσίας. Έτσι λοιπόν, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επεμβαίνει ρυθμιστικά στην πιστωτική λειτουργία των τραπεζών. Δεν διαθέτει, όμως, εξουσιοδότηση για γενικές ρυθμιστικές επεμβάσεις της σε περιπτώσεις που διακινδυνεύει το γενικό συμφέρον. Ιδιαίτερα αναγκαίο παρίσταται σε περιπτώσεις

διασφάλισης των περιουσιακών αξιών, στις οποίες το συναλλακτικό κοινό έχει εμπιστευθεί στις τράπεζες, ή παρεμπόδισης της κανονικής διεξαγωγής των τραπεζικών συναλλαγών, που έχουν τον κίνδυνο πρόκλησης προβλημάτων στην εθνική οικονομία.

Εν κατακλείδι, για την υγιή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος μιας χώρας, αποδίδεται μείζονα σημασία στην εποπτεία του, επειδή σε μία ελεύθερη οικονομία οι τράπεζες αποτελούν το κύριο μέσο, το μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης. Η ύπαρξη και η λειτουργία τους άπτεται των συμφερόντων ενός μεγάλου κοινού από μετόχους ή συνεταίρους, καταθέτες, επενδυτές, πιστολήπτες, καταναλωτές και πάσης φύσεως πελάτες. Ως αποτέλεσμα τούτου η διασφάλιση της λειτουργικής ικανότητας του τραπεζικού συστήματος και της αξιοπιστίας του και η προστασία των συγκριτικά ασθενέστερων ιδιωτικών συμφερόντων και του γενικότερου συμφέροντος αποτελούν κύρια μελήματα των νομοθετικών ρυθμιστικών επιδιώξεων του νομοθέτη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αγγελόπουλος Χρ. Παναγιώτης, *Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα*, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2005
2. Κιόχος Π.Α.- Παπανικολάου Γ.Δ., *Χρήμα –Πίστη -Τράπεζες*, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000
3. Προβόπουλος Γ – Καπόπουλος Π, *Η δυναμική του χρηματοοικονομικού συστήματος*, Εκδόσεις Κριτική, 2001
4. Ψυχομάνης Δ. Σπύρος, *Τραπεζικό Δίκαιο ,Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων*, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα –Θεσσαλονίκη 2001
5. Ψυχομάνης Δ.Σπύρος, *Οι Τράπεζες και η εποπτεία τους Δίκαιο του Τραπεζικού Συστήματος*, Εκδόσεις Σακκουλά 2006
6. *Νομισματική Πολιτική 2005-2006, Τράπεζα Της Ελλάδος*, Φεβρουάριος 2006
7. *Τα Πρώτα Πενήντα Χρόνια της Τράπεζας Της Ελλάδος 1928-1978*, Αθήνα 1978

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ:

- 1.Ανώνυμο, *Τράπεζα της Ελλάδος*, ανακτήθηκε την 04/03/06 στο www.bankofgreece/bank
- 2.Ανώνυμο, *Εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος*, ανακτήθηκε την 04/03/06 στο www.bankofgreece/epopteia
- 3.Ανώνυμο, *Νόμοι*, ανακτήθηκε την 16/12/06 στο www.lawdb.intrasoftnet.com
- 4.Ανώνυμο, *Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα*, ανακτήθηκε την 16/12/06 στο www.evrytanika.gr/news.htm
- 5.Ανώνυμο, *Κεντρική Τράπεζα*, ανακτήθηκε την 18/01/07 στο www.el.wikipedia.org/wiki
- 6.Ανώνυμο, *Οργανόγραμμα της Τράπεζας Ελλάδος*, ανακτήθηκε την 04/03/06 στο www.bankofgreece.orgchart.asp
- 7.Ανώνυμο, *Η ίδρυση και τα πρώτα χρόνια λειτουργίας*, ανακτήθηκε την 04/03/06 στο www.bankofgreece.gr/bank/history.asp
- 8.Ανώνυμο, *Η Τράπεζα της Ελλάδος*, ανακτήθηκε την 04/03/06 στο www.bankofgreece.gr/bank/Intro.asp

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΗ Θ΄

ΑΘΗΝΑ
2000

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τμήμα	I. — Γενικαί Διατάξεις	Άρθρα	1-7
»	II. — Κεφάλαιο και αποθεματικά	»	8-10
»	III. — Γενικαί Συνελεύσεις των Μετόχων	»	11-19
»	IV. — Διοίκηση	»	20-37
	1. Γενικόν Συμβούλιον		20-27
	2. Εκτελεστική Επιτροπή		28
	3. Διοικηταί		29-35
	4. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής		35A
	5. Συμβούλιον Διευθύνσεως		36-37
»	V. — Προσωπικόν της Τραπεζης	»	38-39
»	VI. — Επιτροπαί Προεξοφλήσεων	»	40-43
»	VII. — Ελεγκταί	»	44
»	VIII. — Σχέσεις μετά του Κράτους	»	45-50
»	IX. — Λογαριασμοί και Καταστάσεις	»	51-54A
»	X. — Εργασίαι της Τραπεζης και μέσα νομισματικής πολιτικής	»	55-60
»	XI. — Κάλυμμα τραπεζικών γραμματίων και άλλων υποχρεώσεων όψεως	»	61-64
»	XII. — Έκδοσις τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές ...	»	65-70
»	XIII. — Διάθεσις Κερδών	»	71
»	XIV. — Ειδικά προνόμια της Τραπεζης	»	72-73
»	XV. — Διάλυσις της Τραπεζης	»	74
»	XVI. — Μεταβατικαί Διατάξεις	»	75

ΤΜΗΜΑ Ι

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 1

Συνιστάται δια του παρόντος Ανώνυμος Εταιρεία, υπό την επωνυμίαν «Τράπεζα της Ελλάδος», εδρεύουσα εν Αθήναις και διεπομένη υπό του παρόντος Καταστατικού.

Η διάρκεια της Τράπεζης ορίζεται μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 2020,¹ δυναμένη να παραταθή διά αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων, εγκρινομένης δια Διατάγματος.

Άρθρον 2²

Οι κύριες αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος είναι οι εξής:

α) Χαράσσει και ασκεί τη νομισματική πολιτική. Στην έννοια της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνεται και η πιστωτική πολιτική.

β) Ασκεί την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι των άλλων νομισμάτων, σύμφωνα με το πλαίσιο της συναλλαγματικής πολιτικής που προκρίνει η Κυβέρνηση ύστερα από διαβουλεύσεις με την Τράπεζα της Ελλάδος.

γ) Κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα σε σινάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Δημοσίου, και ενεργεί πράξεις σε σινάλλαγμα.

δ) Ασκεί την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας, σύμφωνα με το άρθρο 55Α του παρόντος.

ε) Προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών, καθώς και συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματι-

1 Όπως τροποποιήθηκε με την από 29.4.1991 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του Ν. 2010/1992 (ΦΕΚ Α 20/14.2.1992). Είχε προηγηθεί παράταση της διάρκειας της Τράπεζας, μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 2000, με την παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 413/1970 (ΦΕΚ Α 16)

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

στηριαζών συναλλαγών επί τίτλων και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 55 αριθμός 5 του παρόντος.¹

στ) Έχει το αποκλειστικό προνόμιο της εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα σε όλη την επικράτεια.

ζ) Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 45 επ. του παρόντος.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και την εκπλήρωση των κατά το άρθρο 5 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καθηκόντων της, η Τράπεζα της Ελλάδος συλλέγει τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 55Γ του παρόντος.²

Από της υποκαταστάσεως των εννοιών στο εθνικό νόμισμα της χώρας, η Τράπεζα παύει να ασκεί αυτοτελώς τις αρμοδιότητες των περιπτώσεων α', β', γ' και τις εμπιπτουσες στο πεδίο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών αρμοδιότητες της περίπτωσης ε', αλλά συμβάλλει, ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, στην άσκηση των καθηκόντων του Συστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού του, και ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατά τα άρθρα 105 παράγραφοι 2 και 3 και 111 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και τα άρθρα 3, 12, 14 παράγραφος 3, 30 και 31 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Από την ίδια ημερομηνία η Τράπεζα εκδίδει τραπεζογραμματία που κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 106 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του άρθρου 16 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.³

Η Τράπεζα της Ελλάδος μετέχει σε διεθνείς νομισματικές και οικονομικούς οργανισμούς, επιφυλακτικόμενης της εγκρίσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.⁴

Άρθρον 3⁵

Το Δημόσιο αναλαμβάνει την υποχρέωση σ' όλη τη διάρκεια του προνομίου, που παρέχεται στην Τράπεζα να μην εκδίδει ούτε επανεκδίδει άλλα νομίσματα οποιασδήποτε

¹ Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

² Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

³ Όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

⁴ Όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

⁵ Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του Ν. 2008/1992 (ΦΕΚ Α 16/11.2.1992). Το άρθρο 3 είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 2 του Ν. 1126/1949 (ΦΕΚ Α 240) και στη συνέχεια, πρώτα με την από 29.4.1960 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος βάσει της έγκρισης που είχε παρασχεθεί με το άρθρο 2 του Ν. 4034/1960 (ΦΕΚ Α 14), ύστερα δε με το άρθρο 2 του Ν. 1261/1982 (ΦΕΚ Α 72).

τε φάσεως εκτός από κέρματα κυκλοφορίας, που η ονομαστική τους αξία να μην είναι ανώτερη των χιλίων δραχμών και αυτά μόνο μέσω της Τράπεζας και με αίτηση αυτής ή σύμφωνα με το νόμο.^{1,2}

Όλες οι αναγκαίες δαπάνες για την έκδοση και κυκλοφορία των μεταλλικών κερμάτων μέχρι χιλίων δραχμών βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών, στον οποίο αναγράφονται οι σχετικές πιστώσεις.³

Κάθε λεπτομέρεια, που αφορά την έκδοση και κυκλοφορία των κερμάτων τούτων ρυθμίζεται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.

Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα η ποσότητα των εκδιδόμενων κερμάτων τελεί υπό την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η δε ονομαστική αξία και οι τεχνικές προδιαγραφές των κερμάτων σε ευρώ καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.⁴

Άρθρον 4⁵

Πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Με την επιφύλαξη του πρωταρχικού σκοπού η Τράπεζα στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης.

Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα της χώρας, η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει τον πρωταρχικό σκοπό της διατηρήσεως της σταθερότητας των τιμών, ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και κατά τους όρους του άρθρου 105 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.⁶

1 Βλ. και παρ.1 του άρθρου 1 της από 14.8.1980 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1261/1982, κατά την οποία «Η Τράπεζα της Ελλάδος, μη παραιτημένη των εν των άρθρων 3 και 56 εδαφ. 1 του Καταστατικού αυτής ιεραρχούντος δικαιώματος όπως εκδίδη κρατικά γραμμάτια αξίας ανώτερης των εικοσι δραχμών, ανιγραφίζει δικαίωμα εις το Δημόσιον όπως εκδίδη μεταλλικά κέρματα ονομαστικής αξίας πενήκοντα δραχμών, όστινα θα κυκλοφορούν παράλληλας με τα υπ' αυτής εκδιδόμενα ίσης αξίας τραπεζικά γραμμάτια».

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

4 Όπως η παράγραφος αυτή προτέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

5 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

6 Με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000) ορίστηκε ότι «Όσον σε διατάξεις του Καταστατικού αναφέρονται οι όροι αφ' ενός «ισοθέτηση του ευρώ ως του εθνικού νομίσματος» ή «ισοθέτηση του ευρώ ως εθνικού νομίσματος» και αφ' ετέρου «Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση» αντικαθίστανται αντίστοιχως, από τότε που ίσχυον οι διατάξεις αυτές, με τους όρους «υποκατάσταση του ευρώ στο εθνικό νόμισμα» και «Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας». Στο παρόν κείμενο του Καταστατικού ακολουθείται εφεξής η νέα διατύπωση.

Άρθρον 5¹Άρθρον 5Α²

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, η Τράπεζα της Ελλάδος και τα μέλη των οργάνων της δε ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες από την Κυβέρνηση ή οργανισμούς. Η Κυβέρνηση και οι λοιποί φορείς πολιτικής εξουσίας δεν επιδιώκουν να επηρεάζουν τα όργανα της Τράπεζας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρον 5Β³

Η Τράπεζα της Ελλάδος υποβάλλει κάθε έτος έκθεση για τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους στη Βουλή των Ελλήνων και στο Υπουργικό Συμβούλιο. Κατά τη διάρκεια του έτους η Τράπεζα υποβάλλει συμπληρωματική έκθεση για τις νομισματικές εξελίξεις και τη νομισματική πολιτική. Από της ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, η Τράπεζα της Ελλάδος συμβάλλει στην εκτέλεση των υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για υποβολή εκθέσεων κατά τα άρθρα 109 Β παράγραφος 3 της Συνθήκης και 15 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος καλούμενος εμφανίζεται ενώπιον αρμόδιας επιτροπής της Βουλής προκειμένου να ενημερώσει επί θεμάτων αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος. Για τον ίδιο λόγο ο Διοικητής μπορεί να ζητεί από τον Πρόεδρο της Βουλής να κληθεί για να εμφανωθεί ενώπιον της επιτροπής.

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου άρθρου, ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος καλείται και μπορεί να παρίσταται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή αρμόδιων επιτροπών του Υπουργικού Συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που σχετίζονται με τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.

Για κάθε σχέδιο νόμου που αφορά τις αρμοδιότητες του άρθρου 2 ζητείται η γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να διατυπώνει προτάσεις προς την Κυβέρνηση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς της.

Άρθρον 6⁴

Το Κεντρικόν Κατάστημα της Τραπεζής θα ευρίσκεται εν Αθήναις.

Η Τράπεζα δικαιούται να ιδρύη Υποκαταστήματα ή Πρακτορεία ή να διορίζη πράκτορας οπουδήποτε της Ελλάδος, δύναται δε να ιδρύη Πρακτορεία ή να διορίζη πράκτορας εν τη αλλοδαπή.

¹ Καταργήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

^{2,3} Προστέθηκαν με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

⁴ Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

Άρθρον 7

Το παρόν Καταστατικόν δύναται να τροποποιηθῆ δι' απόφασης της Γενικῆ Συνέλευσεως των Μετόχων, κερουμένης δια νόμου.

ΤΜΗΜΑ Β

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Άρθρον 8

Το μετοχικόν κεφάλαιον της Τραπεζῆς, ορισθὲν κατὰ τὴν ἰδρυτικὴν αὐτῆς εἰς 400.000.000 δραχμῶν, διηρέθη εἰς 80.000 μετοχάς, (τιμῆς 5.000 δραχμῶν ἐκάστη), κατεβλήθη δὲ εἰς ὁλοκλήρου ἐπὶ της Ἐθνικῆς Τραπεζῆς της Ἑλλάδος, ἀναλαμβάνουσης ὁλοκλήρου τὸ μετοχικόν κεφάλαιον κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 2 της μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ της Ἐθνικῆς Τραπεζῆς της Ἑλλάδος συμβάσεως, ἡ παράρτημα ἀποτελεῖ τὸ παρόν Καταστατικόν. Τὸ μετοχικόν τοῦτο κεφάλαιον της Τραπεζῆς της Ἑλλάδος, κατ' ἀναπροσαρμογὴν, συμφώνως πρὸς τὸ Διάταγμα της 14/27 Νοεμβρίου 1956 "περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπολογισμῶν τῶν Ἀνονημῶν Ἐπιτηρετιῶν", ἀπὸ της 1ης Ἰανουαρίου 1957 ὀρίζεται εἰς 168.000.000 δραχμῶν, διαιρουμένον εἰς 80.000 μετοχάς.¹

[Τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον της Τραπεζῆς ἀνέρχεται ἤδη, μετὰ τὴν ἀποκομὴν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζῆς της 10.4.1998 (Συν.4) καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὴν Πράξιν Ὑποψηγοῦ Συμβουλίου ἀριθ. 23 της 3.6.1998 (Φ.Ε.Κ. Α 177/3.6.1998), ἐπὶ ποσῶν δραχμῶν 16.686.504.800,-, διαιρουμένο μετὰ 2.979.733 μετοχῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας δραχμῶν 5.600 ἡ καθ' ἑμιά.²]

Αἱ μετοχαὶ της Τραπεζῆς εἰναι ὀνομαστικαί. Ἡ μεταβίβασις τῶν μετοχῶν γίνεται δι' ἐγγραφῆς εἰς εἰδικὸν βιβλίον, ἐκδιδομένου καθ' ἑκάστην μεταβίβασιν ἰδίου τίτλου. Ἡ ἐγγραφή ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ μεταβιβάζοντος μετοχῶν, ἢ τοῦ πληρεξουσιοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ Διοικητοῦ της Τραπεζῆς.³

¹ Ὅπως ἡ μεταρρυθμιστικὴ τροποποίησις μετὰ τὴν ἀπὸ 11.3.1955 ἀποκομὴν της Γενικῆς Συνέλευσεως των Μετόχων της Τραπεζῆς της Ἑλλάδος καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὸ Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247).

² Βλ. προηγουμένως διαδοχικὰ ἀποφάσεις τῶν μετοχικῶν κεφαλαίων της Τραπεζῆς μετὰ τὸ ἀρθρὸ 1 παρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 413/1970 (ΦΕΚ Α 16), τὸ ἀρθρὸ 1 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 896/1971 (ΦΕΚ Α 101) καὶ τὴν ἀπὸ 23.3.1977 ἀποκομὴν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζῆς καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὴν Πράξιν Ὑποψηγοῦ Συμβουλίου ἀριθ. 60 της 13.4.1977 (ΦΕΚ Α 104). Ἀξιοσημειώτως τὸ μετοχικόν κεφάλαιον ἔργον περαιτέρω ἀνομήσθη μετὰ τὸ ἀρθρὸ 10 ἕως καὶ 18 τοῦ Ν. 1249/1982 (ΦΕΚ Α 43) καὶ τὴν ἀπὸ 8.12.1982 ἀποκομὴν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζῆς καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὴν Πράξιν Ὑποψηγοῦ Συμβουλίου ἀριθ. 151 της 29.12.1982 (ΦΕΚ Α 153), μετὰ τὸ ἀρθρὸ 11 τοῦ Ν. 1839/89 (ΦΕΚ Α 96) καὶ τὴν ἀπὸ 21.9.1988 (Συν. 13) ἀποκομὴν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζῆς καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὴν Πράξιν Ὑποψηγοῦ Συμβουλίου ἀριθ. 120 της 18.11.1988 (ΦΕΚ Α 263/18.11.88), καὶ μετὰ τὸ ἀρθρὸ 22 καὶ 23 (παρ. 3) τοῦ Ν. 2065/92 καὶ τὴν ἀπὸ 10.10.94 (Συν. 10) ἀποκομὴν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζῆς καὶ ἐγκρίθητε μετὰ τὴν Πράξιν Ὑποψηγοῦ Συμβουλίου ἀριθ. 456 της 28.11.1994 (ΦΕΚ Α 109/29.11.1994).

³ Βλ. ἀρθρὸ 5 τοῦ Ν.Δ. 244/1973 (ΦΕΚ Α 328) μετὰ τὸ ὁλοκλήρου ἀρνητικὸν πῶληγμα ἢ διατάξιν τῶν ἀρθρῶν 8 β' τοῦ Β.Δ. 174/1963 (ΦΕΚ Α 37): "Ἡ ἀλήθειά εἰς τὸ ἀρθρὸν 8 β' τοῦ Β.Δ. 174/63 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2190/70 εἰς τὸν ὅσον κείμενον κ.π.σ., εἶναι ἀπὸ τὸ ὄρθρον θεωρούμενος ὡς ἀπὸ μεταβίβασις τῶν ὀνομαστικῶν μετοχῶν ὅταν ἀρτῆται ἐπὶ τῶν μετοχῶν της Τραπεζῆς της Ἑλλάδος, ἡ μεταβίβασις τῶν αὐτῶν διατεταται ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, καθ' ὅσοντος ἐπὶ τοῦ Ν. 3424/1977".

Πας μέτοχος οπουδήποτε και αν κατοική, ως προς τας σχέσεις του ως μετόχου μετά της Τραπεζής, έχει νόμιμον κατοικίαν τας Αθήνας και υπόκειται εις τους Ελληνικούς νόμους και εις την αρμοδιότητα των εν Αθήναις Δικαστηρίων. Η κυριότης του τίτλου της μετοχής επέγεται αυτοδικαίως την αποδοχήν των διατάξεων του Καταστατικού της Τραπεζής και των κατά τους όρους αυτού λαμβανομένων αποφάσεων των οργάνων της Τραπεζής. Ο μέτοχος της Τραπεζής ευθύνεται μόνον μέχρι του ονομαστικού κεφαλαίου της μετοχής, έχει δε εν τη Τραπεζή τα ρητώς υπό του παρόντος Καταστατικού παρεχόμενα αυτό δικαιώματα. Απαγορεύεται ιδίως εις τους μετόχους, ως και εις τους δανειστάς αυτών, να ζητώσι την σφράγισην ή καπίσχεσιν των βιβλίων ή περιουσιακών στοιχείων της Τραπεζής.

Το Δημόσιον και αι Δημόσια Επιχειρήσεις δεν δύνανται να κατέχωσιν αμέσως ή εμμέσως μετοχάς της Τραπεζής κατά ποσόν υπερβαίνον εν συνόλω τα τριμηνιαπέντε εκατοστά του εκδεδωμένου ονομαστικού κεφαλαίου.¹

Επί των μετοχών της Τραπεζας εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ύψους, ονομαστικών μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, όπως εκάστοτε ισχύουν. Οι εγγραφές στο σύστημα απούλοποίησης έχουν τη δύναμη καταχώρισης στο ειδικό βιβλίο της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 72 του Καταστατικού.²

Άρθρον 9

Το κεφάλαιον της Τραπεζής δύναται να αυξηθῆ δι' αποφάσεως του Γενικού Συμβουλίου εγκρίσει της Κυβερνήσεως. Η αύξησις καταβάλλεται εξ ολοκλήρου, η δε τμή και ο τρόπος της εκδώσεως των νέων μετοχών ορίζεται παρά των Γενικού Συμβουλίου εγκρίσει της Κυβερνήσεως. Κατά τον αυτόν τρόπον αποφασίζεται διάσπαση των μετοχών σε περισσότερα τμήματα και ορίζεται η ονομαστική αξία εκάστου, ώστε το κάθε τμήμα να αποτελεί αυτοτελή μετοχή.³

Άρθρον 10

Το τακτικόν αποθεματικόν (ως και το έκτακτον αποθεματικόν, εφ' όσον υπάρχει τοιαύτον) σχηματίζεται εκ των ετησίων καθαρών κερδών, ως προβλέπεται εν άρθρω 71. Καταβολαί εις το τακτικόν αποθεματικόν δύνανται να ανασταλάσιν, εφ' όσον τούτο ανέλθη ή υπερβή το καταβεβλημένον κεφάλαιον της Τραπεζής.

1 Όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την από 7.10.1999 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τραπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2778/1999 (ΦΕΚ Α 295/30.12.1999).

2 Όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την από 29.4.1999 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τραπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2733/1999 (ΦΕΚ Α 155/30.7.1999).

3 Το τελευταίο αυτό εδάφιο προστέθηκε με την από 7.10.1999 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τραπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2778/30.12.1999 (ΦΕΚ Α 295/30.12.1999).

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Άρθρον 11

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καταρτιζομένη συμφώνως τω παρόντι Καταστατικώ, είναι το ανώτατον όργανον της Τραπεζής και εκπροσωπεί το σύνολον των μετόχων. Αι αποφάσεις αυτής υποχρεούσι πάντας και αυτούς τους απόντας, ανικάνους ή διαφωνούντας μετόχους.

Άρθρον 12

Αι Γενικαί Συνελεύσεις συνέρχονται ως έπεται:

α') Η τακτική Γενική Συνέλευσις συνέρχεται άπαξ του έτους, σιχί βριδιότερον του μηνός Απριλίου.

β') Έκτακτοι Γενικαί Συνελεύσεις συνέρχονται οσάκις παρίσταται ανάγκη.

Αι τακτικάι και έκτακτοι Γενικαί Συνελεύσεις συγκαλούνται υπό του Γενικού Συμβουλίου. Τη εγγράφω αιτήσει μετόχων, δεόντως νομιμοποιημένων και εκπροσωπούντων τουλάχιστον το εν τέταρτον του μετοχικού κεφαλαίου, το Συμβούλιον υποχρεούται ίνα συγκαλή έκτακτον Γενικήν Συνέλευσιν, συνερχομένην εντός τριάκοντα ημερών από της λήψεως της τουαίτης αιτήσεως. Πάσα τουαίτη αίτησις θα περιέχη τα θέματα τα υποβληθησόμενα εις την Συνέλευσιν και θα συνοδεύηται υπό αιτιολογικής εκθέσεως.

Η πρόσκλησις Γενικής Συνελεύσεως, ορίζουσι τον τόπον, την ημέραν και την ώραν και την ημερησίαν διάταξιν, τοιχοκολλάται εν εμφανεί θέσει του Καταστήματος της Τραπεζής και δημοσιεύεται εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εις ας εφημερίδας ήθελεν αποφασίσει το Γενικόν Συμβούλιον. Η πρόσκλησις γίνεται είκοσι μιαν τουλάχιστον ημέρας προ πάσης Γενικής Συνελεύσεως.

Προκειμένου περί της τακτικής Γενικής Συνελεύσεως αντίγραφα της ετησίως εκθέσεως θα ευρισκονται εις την διάθεσιν των μετόχων εις πάντα τα Καταστήματα της Τραπεζής.

Προτάσεις περί τροποποιήσεως του Καταστατικού, εξαιρουμένης της αυξήσεως του κεφαλαίου περί ης προβλέπει το άρθρον 9, δύνανται να συζητούνται και εις έκτακτον Γενικήν Συνέλευσιν, συνερχομένην προς τον σκοπόν τουτόν. Αι επί τοιούτων προτάσεων αποφάσεις υποβάλλονται εις τας Βουλάς δια της Κυβερνήσεως προς κύρωσιν.¹

1 Η τελευταία αυτή παρώγραφος έχει προστεθεί με την παράγραφο α του άρθρου μόνου του Ν. 5524/1932 (ΦΕΚ Α 192).

Άρθρον 13¹

Εις τις Γενικές Συνελεύσεις της Τραπεζής, δικαιούται να συμμετάσχη και να ψηφίσει ο κύριος τουλάχιστον είκοσι πέντε μετοχών, εγγεγραμμένος ως τοιούτος, εις το ειδικόν βιβλίον της Τραπεζής, τρεις μήνας προ της Γενικής Συνελεύσεως. Ανά είκοσι πέντε μετοχά παρέχουν εις τον κύριον αυτών το δικαίωμα μιας ψήφου. Μέτοχοι έχοντες ολιγοτέρας των είκοσι πέντε μετοχών δύνανται να διακρίσουν κοινόν αντιπρόσωπον μέτοχον, δυνάμενον να παριστή εις την Γενικήν Συνέλευσιν, εφ' όσον συγκεντρώνει την αντιπροσωπεϊάν τουλάχιστον είκοσι πέντε μετοχών. Σε περίπτωση διασπάσεως των μετοχών κατά το άρθρο 9, εδάφιον 3, ο απαιτούμενος ως άνω ελάχιστος αριθμός μετοχών για την παροχή δικαιώματος συμμετοχής ή παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, δίνεται να αναπροσαρμόζεται εκάστοτε αναλόγως με την απόφαση του Γενικού Συμβουλίου.²

Άρθρον 14

Δεν δικαιούνται να ασκήσωσι τα δικαιώματα μετόχων εν Γενικαίς Συνελεύσεσιν ούτε αυτοπροσώπως, ούτε δι' αντιπροσώπου οι εξής:

- α') Οι μη έχοντες την ελληνικήν υπηκοότητα.
- β') Οι πτωχεύσαντες κατά την περίοδον του περιορισμού των δικαιωμάτων των.
- γ') Πρόσωπα μη εκπληρώσαντα τις προς την Τράπεζαν υποχρεώσεις των, ή των γραμμάτια ευρισκόμενα εις χείρας της Τραπεζής διεμαρτυρήθησαν και παραμένουσιν απλήρωτα.
- δ') Πρόσωπα των τα αστικά ή πολιτικά δικαιώματα εμειώθησιν ή αφηρέθησιν κατ' ακολουθίαν καταδύσης δι' εγκληματικήν πράξιν, εφ' όσον χρόνον η τοιαύτη μείωσις ή αφαιρέσις παραμένει εν ισχύι.

Άρθρον 15

Υπάλληλος της Τραπεζής δεν δύναται να παρίσταται εις Γενικήν Συνέλευσιν υπό την ιδιότητα του αντιπροσώπου μετόχων, παρά μόνον ως αντιπρόσωπος συγγενών του μέχρι τετάρτου βαθμού συμπεριλαμβανομένων, ή ως νομίμως διαρισμένος κηδεμών ή διαχειριστής.

Άρθρον 16³

Πας μέτοχος, έχων δικαίωμα παραστάσεως εις την Γενικήν Συνέλευσιν και ψήφου, δικαιούται να ασκή αυτό δια πληρεξουσίου, ισχυόντων των περιορισμών του άρθρου 13.

1 Όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 244/1973 (ΦΕΚ Α 328).

2 Το τελευταίο αυτό εδάφιο προστέθηκε με την από 7.10.1999 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τραπεζής της Ελλάδος που καθώθηκε με το Ν. 2778/1999 (ΦΕΚ Α 295/30.12.1999).

3 Όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 4 του Ν.Δ. 244/1973.

Άρθρον 17

Το Διοικητικόν Συμβούλιον¹ αποφασίζει περί του τρόπου της μεταβιβάσεως του δικαιώματος ψήφου, τα δε σχετικά πληρεξούσια κατατίθενται παρά τη Γραμματεία, επτά τουλάχιστον ημέρας προ της Συνελεύσεως.

Άρθρον 18

Ο Πρόεδρος των Γενικών Συνελεύσεων εκλέγεται υπό της Συνελεύσεως.² Εν περιπτώσει ισοψηφίας νικά η ψήφος του Προέδρου.

Άρθρον 19

Η ετησία Γενική Συνέλευσις είναι μόνη αρμοδία να αποφασίζει επί των ακόλουθων θεμάτων:

α') Εγκρίσεως της ετησίας εκθέσεως.

β') Εγκρίσεως του Ισολογισμού κατόπιν εκθέσεως των Ελεγκτών.

γ') Καταβολών εις αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερισμάτος και εν γένει διαθέσεως των καθαρών κερδών.

δ') Εκλογής ή ανακαλίσεως των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού της αμοιβής και των οδοιπορικών αυτών εξόδων.

ε') Απαλλαγής του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από πάσης προσιωπικής ευθύνης. Η επί τω σκοπώ τούτω ψηφοφορία είναι φανερά και γίνεται δι' ονομαστικής κλήσεως.

στ') Προτάσεων περί τροποποιήσεως του παρόντος Καταστατικού υποβλητέων εις την Βουλήν δια της Κυβερνήσεως, εξαιρουμένης της αυξήσεως του κεφαλαίου (άρθρον 9).

ζ') Προτάσεων επί παντός άλλου θέματος υποβαλλομένων εις την Συνέλευσιν υπό του Γενικού Συμβουλίου.³

Τηρουμένων των διατάξεων του Καταστατικού τούτου η Γενική Συνέλευσις αποφασίζει περί του τρόπου της διεξαγωγής των εργασιών της.

1 Πραγματίως εννοείται το Γενικό Συμβούλιο.

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Ταπεινής Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κηρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 6 του Ν.Δ. 244/1973.

ΤΜΗΜΑ IV

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

I. ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Άρθρον 20¹

Η γενική διαχείρισις των υποθέσεων της Τραπέζης ανατίθεται εις το Γενικόν Συμβούλιον υπεύθυνον προς την Γενικήν Συνέλευσιν. Το Συμβούλιον δικαιούται να λαμβάνη πάσαν απόφασιν και να ασκή πύσαν εξουσίαν, εντός των ορίων του Καταστατικού, μη υπαγομένην εις την αρμοδιότητα της Γενικής Συνελεύσεως ή του Συμβουλίου Νομοσυντακτικής Πολιτικής ή τις κατ' άρθρο 31 εδάφιο τελευταίο και 55Α του παρόντος αρμοδιότητες του Διοικητού.

Άρθρον 21²

Το Γενικόν Συμβούλιον αποτελείται εκ του Διοικητού, των δύο Υποδιοικητών, των λοιπών μελών του Συμβουλίου Νομοσυντακτικής Πολιτικής και έξι Συμβούλων, τρεις τουλάχιστον εκ των οποίων θα εκλεγόνται εκ των περί την βιομηχανίαν, το εμπόριον και την γεωργίαν ειδικώς ασχολημένων.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικηταί διορίζονται κατά τα εν άρθρο 29 προβλεπόμενα, τα δε λοιπά μέλη του Συμβουλίου Νομοσυντακτικής Πολιτικής κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 35Α.

Οι έξι Σύμβουλοι εκλεγόνται υπό της Γενικής Συνελεύσεως δια τρία έτη και είναι επανεκλέξιμοι.

Τα λοιπά μέλη του Συμβουλίου Νομοσυντακτικής Πολιτικής θα μετέχουν στο Γενικό Συμβούλιο, κατά το άρθρο 35Α, από την επομένη της ετήσιας Γενικής Συνελεύσεως του 1998. Μέχρι την ημερομηνία της Γενικής Συνελεύσεως του 1998 εξακολουθεί η θητεία των εν ενεργεία Συμβούλων, η οποία λήγει τότε αυτοδικαίως. Εκ των κατά την ετήσιαν ταύτην Γενικήν Συνέλευσιν εκλεγησόμενων έξι Συμβούλων, ανά δύο, ορισθησόμενοι δια κλήρου, θα αποχωρήσωσιν εις εκάστην των ετησίων Γενικών Συνελεύσεων των ετών 1999, 2000 και 2001.

Άρθρον 22³

Δεν είναι εκλέξιμοι ως Σύμβουλοι :

1) Μέλη της Κυβερνήσεως, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι δημοσίων ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.

1 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2,3 Όπως τροποποιήθηκε αρχικά μεν με το Ν.Δ. 4022/1954 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπέζης με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2), στη συνέχεια δε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

- 2) Μέλη της Βουλής.
- 3) Σύμβουλοι ή υπάλληλοι άλλων Τραπεζών.
- 4) Κάθε πρόσωπο που υπάγεται στην κατηγορία του άρθρου 14.¹

Από την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, ο Διοικητής μετέχει, ως εκ της θέσεώς του, ως ανεξάρτητη προσωπικότητα, στο Γενικό Συμβούλιο και στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικηταί δύνανται να μετέχουν του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπεζής των Διεθνών Διακανονισμών.

Δεν δύνανται να ώσι Σύμβουλοι ή Διοικηταί της Τραπεζής συγγενούς πρόσωπα ασκούντα συνεταιρικούς επιχειρήσιν ή συνδεόμενα δια συγγενείας μέχρι τρίτου βαθμού συμπεριλαμβανομένου.

Αν κατά την διάρκεια του έτους και μεταξύ δύο ετησίων Γενικών Συνελεύσεων κενωθεί θέση Συμβούλου, το Γενικό Συμβούλιον εκλέγει αναπληρωτήν Σύμβουλον μέχρι της προσεχούς ετησίας Γενικής Συνελεύσεως.

Ο Διοικητής, οι Υποδιοικηταί και οι Σύμβουλοι αναλαμβάνοντες υπηρεσίαν ορκίζονται να τηρώσιν αυστηρώς και πιστώσ τας διατάξεις του Καταστατικού τοίπου, να προάγουν τα συμφέροντα της Τραπεζής υπό πάσιν έτοιμιν, να αφοσιωθώσι τμιώς και ενδελχεώς εις την διοίκησιν των εργασιών της Τραπεζής και να τηρώσιν εχεμύθειαν, όσον αφορά εις τας συναλλαγάς της Τραπεζής. Ο Διοικητής και οι Υποδιοικηταί ορκίζονται ενώπιον της Α.Μ. του Βασιλέως,² οι δε Σύμβουλοι ενώπιον του Διοικητού εν συνεδριάσει του Γενικού Συμβουλίου.

Άρθρον 23³

Άρθρον 24⁴

Εάν ο Διοικητής, ή τις των Υποδιοικητών, ή των μελών του Γενικού Συμβουλίου καταστούν οριστικώς ανάικανοι ή υποπέσουν σε βιούρ παράπτωμα ιδίως δε καταπτώσιν

1 Όπως η παράρρησις αυτή τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τριτοκής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που καθώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Μετά το Σύνταγμα του 1975 σύμφωνα με το οποίο το πολιτεύμα της Ελλάδος είναι η Προεδρευομένη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, ο Διοικητής ορκίζεται πλέον ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας.

3 Ανακαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.1 Ν.Δ. 1385/73 (ΦΕΚ Α 94) και καταργήθηκε με το άρθρο 2 παρ.1 Ν.Δ. 244/1973. Το άρθρο που καταργήθηκε είχε ως εξής: "Κατά την διάρκεια της υπηρεσίας απτόν οι Σύμβουλοι υποχρεούνται να είναι κήροι τουλάχιστον πέντε μετοχών της Τραπεζής εγγεγραμμένων εις το ίδιον οπών όνομα. Η παρούσα διάταξις εφαρμόζεται και επί των κατά την δημοσίευσιν του παρόντος Συμβουλίου". Πριν από την αντικατάστασή του το άρθρο από προέβλεπε υποχρέωσιν των Συμβούλων να είναι κήροι τουλάχιστον 25 μετοχών της Τράπεζας, εγγεγραμμένων στο δικό τους όνομα.

4 Όπως τροποποιήθηκε, αρχικά μεν με το Ν.Δ. 4022/1954 (ΦΕΚ Α 247) και εντέθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τράπεζας με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2), στη συνέχεια δε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που καθώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

ένοχοι παραβάσεως του παρόντος Καταστατικού, αποκαλύψασι μυστικά αναγόμενα εις τας υποθέσεις της Τραπεζης, ή καταχρασθήσιν της θέσεως αυτών δι' ιδίους προσωπικούς ή εμπορικούς σκοπούς, η Γενική Συνέλευσις των Μετόχων δικαιούται να απομακρύνη αυτούς της θέσεώς των.

Άρθρον 25

Το λειτούργημα του Συμβουλίου είναι επίτιμον. Αι αμοιβαί και τα οδοιπορικά αυτών έξοδα, τα σχετικά προς την άσκησιν των καθηκόντων των ως Συμβούλων, ορίζονται εκάστοτε υπό της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων.

Άρθρον 26¹

Ο Διοικητής, ή, εν απουσία αυτού, ο αναπληρών αυτόν Υποδιοικητής, κατά τα εν άρθρω 32 οριζόμενα, καλεί εις συνεδρίασιν το Γενικόν Συμβούλιον οπούκις παραστή ανάγκη και άπαξ τουλάχιστον του μηνός, προεδρεύει δε των συνεδριάσεων αυτού. Το Συμβούλιον ευρίσκεται εν απαρτία εάν παρίστανται έξ τουλάχιστον των μελών αυτού. Αι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν των παρόντων μελών. Εν περιπτώσει ισοψηφίας η ψήφος του Προέδρου νικά.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Συμβουλίου περιλαμβάνουσι τα ονόματα των παρόντων Συμβούλων και αναφέρουσι τας λαμβανομένας αποφάσεις.

Τα πρακτικά υπογράφονται υπό του Προέδρου της Συνεδριάσεως και ενός μέλους του Συμβουλίου.

Ουδείς Σύμβουλος δικαιούται αδείας απουσίας πέραν των τεσσάρων κατ' ανώτατον όριον μηνών εντός του έτους, εκτός εάν συντρέχη περίπτωσις ανωτέρας βίας καθιστώσα την απουσίαν δικαιολογημένην. Σύμβουλος μη παραστής εις τας συνεδριάσεις του Συμβουλίου επί τέσσαρας μήνας εντός του έτους, ή εις τέσσαρας συνεχείς συνεδριάσεις χωρίς να διατελή επ' αδεία ή να συντρέχη περίπτωσις ανωτέρας βίας, θεωρείται παρητημένος και αντικαθίσταται κατά τας διατάξεις του παρόντος Καταστατικού. Το εδάφιον 2 του άρθρου 35 ισχύει και διά τους Συμβούλους της Τραπεζης.

Το Γενικό Συμβούλιο δύναται, κατόπιν αποφάσεώς του, να συνεδριάζει και εκτός έδρας, εντός της Ελληνικής Επικρατείας.²

1 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπεζας με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

2 Η τελευταία παράγραφος προσετέθηκε με την από 30.4.1992 απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως που κινήθηκε με το άρθρο 8 παρ.1 του Ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

Άρθρον 27

Το Γενικόν Συμβούλιον αποφασίζει επί των κάτωθι θεμάτων:

α)¹

β') Των γενικιῶν ὄρων και της εκτάσεως των εργασιῶν της Τράπεζας που εκτελούνται εκτός του πεδίου των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικῶν Τραπεζῶν.²

γ') Της εκλογῆς των πιστοχῶν της Τραπεζῆς, προς ους θα παρέχονται ευκολίαι υπό μορφήν προεξοφλήσεων ἢ πιστώσεων και εγκρίσεως των ορίων των προτεινομένων υπό του Διοικητοῦ δια τοιαύτας πιστώσεις, εφόσον τούτο δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Νομισματικῆς Πολιτικῆς.³

δ') Της εγκρίσεως ανανεώσεως γραμματίων, ανανεώσεως πιστώσεων διωρισμένην προθεσμίαν και της περιοδικῆς ἀναθεωρήσεως (ἀπαξ τουλάχιστον καθ' ἑξαμηνίαν) πιστῶν των πιστώσεων, προεξοφλήσεων και προκαταβολῶν, εφόσον τούτο δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Νομισματικῆς Πολιτικῆς.⁴

ε)⁵

στ') Του διορισμοῦ ἢ παύσεως των Διευθυντῶν, τη προτάσει του Διοικητοῦ, και περί του γενικοῦ εσωτερικοῦ οργανισμοῦ της Τραπεζῆς.

ζ)⁶

η)⁷

θ') Ζητημάτων σχετικῶν με την ἀπόκτησιν ακινήτων αναγκαίουμένων δια τας εργασίας της Τραπεζῆς και την πρόσκαιρον κτήσιν και πώλησιν τοιούτων ακινήτων κατά το άρθρον 58.

ι') Της ἀποσβέσεως ενεργητικοῦ της Τραπεζῆς.

ια') Με την επιφύλαξη των άρθρων 30 και 31 του Καταστατικοῦ του Ευρωπαϊκοῦ Συστήματος Κεντρικῶν Τραπεζῶν, του διορισμοῦ ξένων ανταποκριτῶν και του προσδιορισμοῦ του ανωτάτου ορίου των κεφαλαίων, ἀτινα δύνανται να τηρῶνται παρ' αὐτῆς⁸ δια λογαριασμόν της Τραπεζῆς, ως και του ορίου πιστωτικῶν ευκολιῶν χορηγηθησομένων αυτοῖς δια προεξοφλήσεων ἢ δανείων.⁹

1 Καταργήθηκε με την ἀπό 22.12.1997 ἀπόφαση της Γενικῆς Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2 Ὅπως τροποποιήθηκε με την ἀπό 25.4.2000 ἀπόφαση της Τροικικῆς Γενικῆς Συνέλευσης της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Ὅπως τροποποιήθηκε με την ἀπό 22.12.1997 ἀπόφαση της Γενικῆς Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

4 Ὅπως τροποποιήθηκε με την ἀπό 22.12.1997 ἀπόφαση της Γενικῆς Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

5,6 Καταργήθηκε με την ἀπό 25.4.2000 ἀπόφαση της Τροικικῆς Γενικῆς Συνέλευσης των μετόχων της Τραπεζῆς της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

7 Καταργήθηκε με την ἀπό 22.12.1997 ἀπόφαση της Γενικῆς Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

8 Ἐπι φέρεται γραμμένο στην Κωδικοποίηση 1931. Στο αρχικό κείμενο (Ν. 3424/1927) αναγράφεται «αὐτοῖς».

9 Ὅπως τροποποιήθηκε με την ἀπό 22.12.1997 ἀπόφαση της Γενικῆς Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

ιβ') Ζητημάτων αφορώντων τον τύπον, το κείμενο, το υλικόν, τας κατηγορίας και την προμήθειαν τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές, την απόσυρσιν και ακύρωσιν αιτών και τους όρους, υφ' οίς είναι πληρωτέα εφθαρμένα τραπεζικά γραμμάτια σε δραχμές. Το σχέδιον όμως, το κείμενο και αι κατηγορίαι θα ορίζονται από συμφώνου μετά του Υπουργού των Οικονομικών.¹

ιγ') Ζητημάτων αφορώντων εις την εκκαθάρισιν επιχειρήσεων εν πτωχεύσει και χρεών οφειλομένων προς την Τράπεζαν.

ιδ') Της ιδρύσεως και καταργήσεως Υποκαταστημάτων και Πρακτορείων της Τράπεζης.

ιε') Της ημερησίας διατάξεως των Γενικών Συνελεύσεων.

ιστ') Των υποχρεουσών την Τράπεζαν υπογραφών.

ιζ') Της εγκρίσεως της ετήσιας εκθέσεως και του ισολογισμού των υποβληθησόμενων εις την ετησίαν Γενικήν Συνέλευσιν.

Τηρουμένων των διατάξεων του Καταστατικού τούτου, το Γενικόν Συμβούλιον αποφασίζει περί του τρόπου της διεξαγωγής των εργασιών του και δύναται να καταρτίζη εκ των μελών του Επιτροπής προς μελέτην και λήψιν αποφάσεων επί θεμάτων αναπιθεμένων αυταίς υπό του Συμβουλίου.

2. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρον 28²

Αν, προκειμένου περί υποθέσεων δι' ας απαιτείται απόφασις του Γενικού Συμβουλίου, παρίσταται ανάγκη λήψεως επειγόντως αποφάσεως, η απόφασις αυτή δύναται να ληφθή παρ' Εκτελεστικής Επιτροπής, καταρτιζομένης εκ του Διοικητού, υφ' ενός των Υποδιοικητών και δύο άλλων μελών του Συμβουλίου. Η Επιτροπή προσκαλείται υπό του Διοικητού, η, εν απουσία τούτου, υπό του αναπληρούντος αυτόν Υποδιοικητού, κατά τα εν άρθρω 32 οριζόμενα, ευρίσκειται δε εν απαρτία αν παρίσταται τοιλάχιστον τρία μέλη. Εν η περιπτώσει παρίστανται τρία μόνον μέλη, αι αποφάσεις της Επιτροπής δεόν να είναι ομόφωνοι. Πάσαι αι λαμβανόμεναι αποφάσεις καταχωρούνται εις πρακτικά και υποβάλλονται εις το Γενικόν Συμβούλιον προς επικύρωσιν κατά την αμέσως επομένην συνεδρίαν αυτού.

1 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που εγκρίθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τράπεζας με το θ.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

3. ΔΙΟΙΚΗΤΑΙ

Άρθρον 29¹

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται για μία εξαετία, με Προεδρικό Διάταγμα, μετά πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, υποχρεούνται δε να διαθέτουν ολόκληρον τον χρόνον αυτών διά τας υποθέσεις της Τραπέζης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων καθ' ας νόμο αποτελείται μέλη Διοικητικών Συμβουλίων νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Δημοσίων Επιχειρήσεων ή Κρατικών συμβουλευτικών Σωμάτων.

Καθηγηταί των νομικών ή οικονομικών μαθημάτων των Πανεπιστημίων δύνανται να εκλεγούν μέλη της Διοικήσεως της Τραπέζης, δικαιούμενοι συγχρόνως να εκτελούν και τα εκ της πανεπιστημιακής αυτών θέσεως απορρέοντα καθήκοντα.

Άρθρον 30²

1. Ο Διοικητής ή, εν απουσία αυτού ο αναπληρών απτόν Υποδιοικητής, κατά τα εν άρθρω 32 οριζόμενα, προεδρεύει των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου. Αν άπαντα τα μέλη της Διοικήσεως κωλύονται, προεδρεύει των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου ο κατά το άρθρον 32 εκλεγόμενος Σύμβουλος.

2. Την Τράπεζαν εκπροσωπεί και ενώπιον των Δικαστηρίων παντός βαθμού ο Διοικητής και τούτου κωλυομένου ο κατά το άρθρον 32 αναπληρωτής του, προκειμένου δε περί των υποθέσεων των Υποκαταστημάτων και Πρακτορείων και ο Διευθυντής ή ο Υποδιευθυντής αυτών, τούτων δε κωλυομένων, ο αναπληρωτής των.

Εις περιπτώσεις απαιτούσας την ενώπιον του Δικαστηρίου ή Εισηγητού προσωπικήν εμφάνισιν του Διοικητού ή του αναπληρωτού αυτού ή την δόσιν όρκου επιβληθέντος εις την Τράπεζαν, ταύτην εκπροσωπεί είτε ο Διοικητής ή ο αναπληρωτής του, είτε, δια μεν τας υποθέσεις του Κεντρικού Καταστήματος ο Διευθυντής των Νομικών Υπηρεσιών ή εις των Διευθυντών του Κεντρικού, δια δε τας υποθέσεις των Υποκαταστημάτων και των Πρακτορείων ο Διευθυντής ή ο Υποδιευθυντής αυτών, τούτων δε κωλυομένων ο αναπληρωτής αυτών.

Άρθρον 31

Ο Διοικητής θα ασκή εξ ονόματος του Γενικού Συμβουλίου διαρκή Έλεγchon επί της διαχειρίσεως του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τραπέζης, λαμβάνων

1 Όπως τροποποιήθηκε, αρχικά μεν με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπέζης με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2), στη συνέχεια δε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που ανακόπηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπέζης με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

αποφάσεις επί πάντων των θεμάτων, των μη ειδικώς επιφυλασσομένων εις το Γενικόν Συμβούλιον ή το Συμβούλιο Νομοσιατικής Πολιτικής ή μη διεπομένων από κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται από τα Συμβούλια αυτά.

Με εξαίρεση τα θέματα που ανατίθενται στο Συμβούλιο Νομοσιατικής Πολιτικής, ο Διοικητής αποφασίζει επί των λοιπών θεμάτων, που εμπύττον στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Άρθρον 32¹

Ο Διοικητής δύναται ν' αναθέση οιονδήποτε των καθηκόντων αυτού εις τους Υποδιοικητάς.

Ο αρχαιότερος Υποδιοικητής της Τραπεζης, εντασόμενος ευθύς μετά τον Διοικητήν, αναπληροί τούτον απόντα, κωλύομενον ή μη υπάρχοντα, καθ' όλην την έκτασιν των καθηκόντων αυτού. Εν απουσία και τούτου, τον Διοικητήν αναπληροί ο νεώτερος εν τη αρχαιοτήτι Υποδιοικητής.

Η μεταξύ των Υποδιοικητών αρχαιότης καθορίζεται εκ του χρόνου του αρχικού εκατέρου αυτών διορισμού, εφ' όσον είναι συνεχής έκτοτε η υπό την ιδιότητα ταύτην υπηρεσία.

Αν άπαντα τα μέλη της Διοικήσεως κωλύωνται, τον Διοικητήν αναπληροί έτερον μέλος του Γενικού Συμβουλίου, οριζόμενον εν αρχή εκάστου έτους προς τον σκοπόν τούτον.

Άρθρον 33²

Το προσωπικόν της Τραπεζης, πλην των Διευθυντών, διορίζεται και απολύεται υπό του Διοικητού, τη προτάσει του Συμβουλίου Διευθίνσεως, συμφώνως προς το άρθρον 38.

Άρθρον 34³

Άρθρον 35⁴

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικηταί δεν δύνανται να ασκώσι δι' ίδιον λογαριασμόν οιονδήποτε επιχειρήσιν. Συναλλαγματικά ή εμπορικά γραμμάτια υπογεγραμμένα παρ'

1 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπεζας με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

2 Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.1 Ν. 6294/1934 (ΦΕΚ Α 319).

3 Αντικαταστάθηκε με το Β.Δ. υπ'αριθ. 3 της 8/11.1.1960 και έπειτα αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 παρ.1 Ν.Δ. 244/1973. Το άρθρο που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «Διαρκούσης της περιόδου της υπηρεσίας αυτών, ο τε Διοικητής και οι Υποδιοικηταί δέον να είναι κάτοχοι πενήσαντα τολάχιστον μερών της Τραπεζης εγγεγραμμένων εις το ίδιον αυτών όνομα».

4 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπεζας με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8/11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

αυτών δεν δύναται να γίνωσι δεκτά παρά της Τραπεζής προς προεξόφλησιν ή ως εγγυήσις παροχής πιστώσεως.

4. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρον 35Α¹

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής είναι αρμόδιο να αποφασίζει για τη χάριξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής, καθώς και επί των θεμάτων που αφορούν την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής, τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμματίων. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται με Πράξεις του Συμβουλίου. Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, οι συνδεόμενες ευθέως με τη νομισματική πολιτική αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής περιορίζονται ως εξής:

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας του Διοικητή από οδηγίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.²

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αποτελείται από το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, τους δύο Υποδιοικητές και άλλα τρία μέλη που διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, εκδιδόμενο μετά πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή, και δίνουν τον προβλεπόμενο στο άρθρο 22 του παρόντος όγκο.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και είναι πλήρως απασχόλησης. Υπάλληλοι του Δημοσίου ή νομικού προακώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν να διατηρήσουν τη θέση τους, εφόσον αποδεχθούν το διορισμό τους ως μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν συγχρόνως τα καθήκοντά τους στα Ιδρύματα αυτά.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής οφείλουν και μετά την παύση των καθηκόντων τους να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες των οποίων ελαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οι οποίες καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο.

1 Προστέθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

Οι όροι απασχόλησης και οι αποδοχές των μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές είναι μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, ως εκ της ιδιότητάς τους, και η θητεία τους διαρκεί για όσο χρόνο έχουν την ιδιότητα αυτή. Η θητεία των υπολοίπων μελών είναι εξαιτής και μπορεί να ανανεώνεται. Σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης για οποιονδήποτε λόγο μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, εκτός από το Διοικητή και τους Υποδιοικητές, πριν από τη λήξη της θητείας τους, η θητεία του μέλους που διορίζεται σε αντικατάστασή του θα περιλαμβάνει το υπόλοιπο της θητείας του θανόντος ή αποχωρήσαντος μέλους και μία ακόμη πλήρη θητεία, εφόσον το υπολειπόμενο μέρος της θητείας είναι μικρότερο από δύο έτη.

Κατά την πρώτη σύνθεση του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής η θητεία των λοιπών, πλην του Διοικητή και του ενός Υποδιοικητή, μελών του Συμβουλίου δύναται να καθορισθεί, κατ' εξαίρεση, βραχύτερη των έξι ετών, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί σταδιακή τμηματική ανανέωση των μελών του Συμβουλίου, ως νόμος ορίζει.¹ Ο ακριβής χρόνος της θητείας καθενός εκ των μελών αυτών θα καθορίζεται στην πράξη διορισμού.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, αναπληρούμενος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του παρόντος Καταστατικού. Ο πρόεδρος καλεί τα μέλη του Συμβουλίου σε συνεδρίαση όταν παρίσταται ανάγκη και τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τέσσερα τουλάχιστον μέλη. Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Σε περίπτωση θανάτου, λήξης της θητείας ή αποχώρησης μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και μέχρι τον ορισμό νέων μελών, το Συμβούλιο μπορεί να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση. Η διάταξη του άρθρου 26 παράγραφος τελευταία του παρόντος Καταστατικού ισχύει και για τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής που δεν είναι μέλη της Διοίκησης της Τράπεζας.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής επικουρείται στο έργο του από υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας και από επιτροπές αποτελούμενες από μέλη του και από υπαλλήλους της Τράπεζας, στις οποίες επιτροπές μπορεί να αναθέτει τη λήψη αποφάσεων επί ορισμένων θεμάτων της αρμοδιότητάς του, διατηρούμενης πάντως της αρμοδιότητάς του Συμβουλίου να αποφασίζει και επί των θεμάτων αυτών.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής μπορεί να αναθέτει την εποπτεία τομέων της αρμοδιότητάς του σε ορισμένα μέλη του.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής καταρτίζει κανονισμό της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας του.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ως εκ του λειτουργήματός τους μέλη και του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

¹ Βλέπε άρθρο 13 παρ.2 Ν. 2548/1997 (ΦΕΚ Α 259).

5. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Άρθρον 36¹

Προς εξασφάλειαν ενιαίας κατευθύνσεως και μεθόδου εν τη λειτουργία των διαφόρων Τμημάτων της Τραπέζης συνιστάται Συμβούλιον Διευθύνσεως, αποτελούμενον εκ του Διοικητού, των Υποδιοικητών και των Διευθυντών.

Το Συμβούλιον συνέρχεται άπαξ τουλάχιστον της εβδομάδος.

Συνιστάται υπηρεσιακή μονάς εξ υπαλλήλων των δύο ανωτάτων βαθμών οιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας, τοποθετουμένων δια Πράξεως του Διοικητού, οίτινες, διαρκούσης της παρ' αυτή τοποθετησεώς των, δεν θα ασκώσι καθήκοντα παρ' άλλη υπηρεσία της Τραπέζης. Οι υπάλληλοι ούτοι αποτελούν μέλη Επιτροπής της οποίας προεδρεύει ο Υποδιοικητής ή ο εξ αυτών αρχαιότερος Διευθυντής. Έργον της Επιτροπής είναι η επεξεργασία θεμάτων αρμοδιότητος του Συμβουλίου Διευθύνσεως, παρατεμπομένων αυτή υπό του Διοικητού, προ της εισαγωγής των εις το Συμβούλιον προς συζήτησιν. Εις την Επιτροπήν ή και μέλος αυτής δύναται ο Διοικητής να αναθέτη την μελέτην οιουδήποτε θέματος.²

Άρθρον 37

Το Συμβούλιον Διευθύνσεως υποβάλλει μηνιαίως προς το Γενικόν Συμβούλιον λεπτομερή έκθεσιν των εργασιών και της καταστάσεως της Τραπέζης, ιδία όσον αφορά εις τας προεξοφλήσεις και πιστώσεις, εκφέρει δε γνώμην επί πάντων των θεμάτων των παρατεμπομένων εις αυτό υπό του Γενικού Συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ V

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Άρθρον 38

Το προσωπικόν της Τραπέζης, πλην των Διευθυντών, διορίζεται και απολύεται υπό του Διοικητού, προκιάσει του Συμβουλίου Διευθύνσεως.^{3,4}

1 Όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 4022/1959 (ΦΕΚ Α 247) και εντάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 αυτού, στο Καταστατικό της Τραπέζης με το Β.Δ. υπ' αριθ. 3 από 8 / 11.1.1960 (ΦΕΚ Α 2).

2 Η τελευταία παράγραφος προστέθηκε με το άρθρο 9 Ν.Δ. 110/1974 (ΦΕΚ Α 307).

3 Όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 Ν. 2120/1982 (ΦΕΚ Α 132) και σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 Ν. 3123/1955 (ΦΕΚ Α 23), με το οποίο καταργήθηκε η θέση Γενικού Διευθυντού στην Τραπέζη και τροποποιήθηκε ανάλογα η διαταγή αυτή.

4 Βλέπε και άρθρο 13 παρ.1 Ν. 2548/1997 (ΦΕΚ Α 259) «Ριθμίσεις για την Τραπέζα της Ελλάδος».

Υπάλληλοι διορίζονται μόνον εις δημιουργούμενας δι' αποφάσεως του Γενικού Συμβουλίου θέσεις. Ο αριθμός των υπαλλήλων των υπηρετούντων παρά τη Τραπέζη παντός βαθμού και κατηγορίας ορίζεται εκάστοτε παρά του Γενικού Συμβουλίου αναλόγως των αναγκών. Ουδείς διορίζεται μέχρι του βαθμού του υπολογιστού συμπεριλαμβανομένου, παρά μόνον μετά διαγωνισμόν, διεξαγόμενον εκάστοτε κατά τα ειδικώτερον δια κανονισμού οριζόμενα. Δια το βοηθητικόν προσωπικόν (εισπράκτορας κλπ.) αρκεί δοκιμασία μετά έρευναν και σύγκρισιν των προσόντων αυτού και των συνυποψηφίων. Έκτακτοι τεχνικοί υπάλληλοι δύνανται να προσληφθούν επί ωρισμένη χρονική θητεία ή μη, μετ' απόφασιν του Γενικού Συμβουλίου καθορίζοντος και τας αποδοχάς των τοιούτων υπαλλήλων. Οι υπάλληλοι ούτοι δύνανται να μονιμοποιηθώσι μετ' απόφασιν του Γενικού Συμβουλίου κατόπιν εξετάσεων.¹

Οι Διευθυνταί και υπάλληλοι της Τραπέζης οφείλουσι να τηρώσιν εχεμύθειαν εν σχέσει προς πάσας τας συναλλαγάς και εργασίας της Τραπέζης.

Οι Διευθυνταί και υπάλληλοι της Τραπέζης λαμβάνουσι τον μισθόν αυτών, την σύνταξιν ή οιασδήποτε άλλας αμοιβάς υπό τους υπό του Γενικού Συμβουλίου τιθεμένους όρους. Η αμοιβή αυτών δεν δύναται να ορίζεται υπό μορφήν προμηθείας (ποσοστών) ή συμμετοχής εις τα κέρδη της Τραπέζης.

Άρθρον 39

Οι Διευθυνταί ή οιοιδήποτε άλλοι υπάλληλοι της Τραπέζης δεν δικαιούνται να ασκώσι δι' ίδιον λογαριασμόν επιχειρήσεις. Συναλλαγματικά ή εμπορικά γραμμάτια υπογεγραμμένα παρ' αυτών δεν γίνονται δεκτά παρά της Τραπέζης προς προεξόφλησιν ή ως εγγυήσις παροχής πιστώσεως.

ΤΜΗΜΑ VI

ΕΠΙΤΡΟΧΑΙ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΝ

Άρθρον 40²

Άρθρον 41³

Άρθρον 42⁴

Άρθρον 43⁵

¹ Η παρ. 5 του άρθρου αυτού προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 6294/1934 (ΦΕΚ Α 319).
^{2,3,4,5} Καταργήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

ΤΜΗΜΑ VII

ΕΛΕΓΚΤΑΙ

Άρθρον 44

Η πρώτη Γενική Συνέλευσις και μετά ταύτα εκάστη ετησία Γενική Συνέλευσις, εκλέγει τρία κατάλληλα πρόσωπα ως Ελεγκτάς και δύο αναπληρωτάς αυτών, ίνα εξετάσωσι και υποβάλωσιν έκθεσιν επί του Ισολογισμού αυτής, του υποβληθησομένου εις την επομένην ετησίαν Γενικήν Συνέλευσιν, ορίζει δε και την αμοιβήν αυτών. Σύμβουλοι ή υπάλληλοι της Τραπεζής δεν είναι εκλέξιμοι ως Ελεγκταί διαρκούσης της υπηρεσίας των.

Οι Ελεγκταί δικαιούνται να λαμβάνωσι πάσαν αναγκαίαν εξήγησιν ή πληροφορίαν παρά των Διοικητών ή Διευθυντών και να εξετάζωσι τα βιβλία και τα έγγραφα της Τραπεζής.

Οι Ελεγκταί υποβάλλουσιν εις τους μετόχους έκθεσιν επί του ετησίου Ισολογισμού και των λογαριασμών αναφέροντες εν την εκθέσει αν, κατά την κρίσιν των, ο Ισολογισμός είναι πλήρης και ακριβής, περιέχων πάσαν αναγκαίαν λεπτομέρειαν και αν είναι δεόντως κατηγορημένος, ούτως ώστε να παρέχη πιστήν και ακριβήν εικόνα της καταστάσεως των εργασιών της Τραπεζής, εφ' όσον δε¹ εξήτησαν εξήγησιν ή πληροφορίαν παρά των Διοικητών ή των Διευθυντών, είν τοις εχορηγήθη και κατά πόσον είναι ικανοποιητική. Αι προς τους μετόχους εκθέσεις αταί αναγιγνώσκονται εις την ετησίαν Γενικήν Συνέλευσιν.

Οι Ελεγκταί δύνανται, δαπάναις της Τραπεζής, να χρησιμοποιήσι λογιστάς ή άλλους βοηθούς κατά την εξέτασιν των λογαριασμών της Τραπεζής.

Πλην της περιπτώσεως παροχής πληροφοριών εις την Γενικήν Συνέλευσιν, οι Ελεγκταί και οι βοηθοί αυτών υποχρεούνται να τηρώσιν αυστηράν εχεμύθειαν εις ό,τι αφορά εις τας υποθέσεις της Τραπεζής.

Ο ανωτέρω έλεγχος ασκείται επαφύλασσομένου του ελέγχου από τους, κατά το άρθρο 27 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, ανεξάρτητους εξωτερικούς ελεγκτές.²

ΤΜΗΜΑ VIII

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Άρθρον 45³

Το Δημόσιο δύναται να αναθέτει στην Τράπεζα τη διεξαγωγή συναλλαγών του σε χρήμα, επιταγές και συνάλλαγμα και γενικώς τραπεζικών συναλλαγών στην Ελλάδα ή

¹ Έτσι φέρεται στο αρχικό κείμενο (N.3424/1927) του Καταστατικού. Στην Καλινοποίηση 1931 αναγράφεται 'δεν' προφανώς από παραδρομή.

² Η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Ταπεινής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το N. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

³ Όπως τροποποιήθηκε με την από 4.11.1994 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το άρθρο 8 παρ.3 του N. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

στο εξωτερικό. Ειδικότερα λογαριασμοί και υπόλοιπα του Δημοσίου σε δραχμές συμπεριλαμβανομένων και των λογαριασμών των Δημοσίων Επιχειρήσεων, δύνανται να τηρούνται στην Τράπεζα.¹ Οι λογαριασμοί και τα διαθέσιμα του Δημοσίου σε συνάλλαγμα θα τηρούνται στην Τράπεζα.

Επί των ανωτέρω λογαριασμών θα καταβάλλεται τόκος από την Τράπεζα. Το ύψος του επιτοκίου θα καθορίζεται με σύμβαση και πάντως θα αντανακλά τις συνθήκες και τους όρους της Αγοράς.

Η Τράπεζα θα ενεργεί για λογαριασμό του Δημοσίου εισπράξεις και πληρωμές δημοσίων χρημάτων και θα τηρεί τους σχετικούς λογαριασμούς σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων δημοσίων αρχών έναντι αμοιβής που θα καθορίζεται με σύμβαση. Η ευθύνη της Τράπεζας σε σχέση με τα κεφάλαια αυτά περιορίζεται στην ακριβή εκτέλεση των λαμβανομένων οδηγιών.

Στην Τράπεζα θα ανατίθεται η έκδοση και η εξυπηρέτηση όλων των εσωτερικών δημοσίων δανείων με όρους που θα συμφωνούνται.

Οι συμφωνούμενες αμοιβές για τις παρεχόμενες προς το Δημόσιο υπηρεσίες θα αντανακλούν επίσης τις συνθήκες και τους όρους της Αγοράς.

Άρθρον 46²

Η Τράπεζα δεν δύναται να παρέχη ενκολίας εις το Δημόσιον ή τας Δημοσίας Επιχειρήσεις αμέσως ή ειμέσως δια προεξοφλήσεων, δανείων, προκαταβολών ή υπερβάσεων πιστώσεων. Επίσης η Τράπεζα δεν δύναται να εγγράται γραμμάτια του Δημοσίου Ταμείου ή άλλας υποχρεώσεις του Δημοσίου ή των Δημοσίων Επιχειρήσεων.

Άρθρον 47

Ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται να διορίζει Επίτροπον του Κράτους,³ όστις δικαιούται να μετέχη των Γενικών Συνελεύσεων και των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου, αλλ' άνευ ψήφου. Αι αποδοχαί του Επιτρόπου του Κράτους θα καταβάλλονται παρά του Δημοσίου.

Ο Επίτροπος δικαιούται να εναντιώται κατά πάσης αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως ή του Γενικού Συμβουλίου, ην θεωρεί ως αντιβαίνουσαν εις το παρόν Καταστατικόν ή άλλους νόμους του Κράτους. Τοιαύτη εναντίωσις, εφ' όσον νοθετηθή παρά του Υπουργού των Οικονομικών εντός δύο ημερών, έχει την δύναμιν ανασταλτικού νεύου,

¹ Υπόψη και η σχετική διάταξη άρθρου 2 Ν. 6294/1934 (ΦΕΚ Α 319).

² Όπως διαμορφώθηκε με την από 4.11.1994 απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως που κυρώθηκε με το άρθρο 8 παρ.2α του Ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

³ Για τον Επίτροπο του Κράτους βλ.πε Ν. 3729/1928, Ν.Α. Ι/1968 και Υ.Α. 68062-3311/1969, 200543/1971 (ΦΕΚ Β 281/69 και 955/71 αντίστοιχα), 145255/74 (ΦΕΚ Β 979/74) κλπ. και τελευταία Υ.Α. 34020/223/86 (ΦΕΚ Β 149/86).

μέχρις ου το υπό αμφισβίτησιν θέμα λυθή παρ' Επιτροπής εκ τριών μελών, διοριζομένων εντός επτά ημερών τη αιτήσει είτε της Τραπέζης, είτε του Επιτρόπου του Κράτους, ήτις αποφαινεται εντός επτά ημερών από του διορισμού. Η Επιτροπή αποτελείται εξ ενός αντιπροσκόπου της Κυβερνήσεως, ενός αντιπροσκόπου του Γενικού Συμβουλίου και ενός Προέδρου, εκλεγομένου κοινή συμφωνία Δημοσίου και Τραπέζης. Εν διαφωνία Πρόεδρος είναι ο Πρόεδρος του Αρχείου Πάγου.

Άρθρον 48

Οίτε εν τω Κεντρικώ Καταστήματι, οίτε εν ταις Υποκαταστήμασιν αυτής, δικαιούνται αντιπρόσωπος του Δημοσίου να έρευνά τα βιβλία της Τραπέζης, πλην εν τη περιπτώσει του προηγουμένου άρθρου, οτότε ο Επίτροπος του Κράτους δύναται να ζητήσει παρά της Διοικήσεως της Τραπέζης να παράσχη παν στοιχείον αναγκαίον αυτώ προς μόρφωσιν γνώμης. Ο Επίτροπος του Κράτους υποχρεούται να τηρή αυστηράν εχεμύθειαν εν σχέσει προς τας υποθέσεις της Τραπέζης.

Άρθρον 49

Οιαδήποτε ετέρα διαφωνία μεταξύ του Δημοσίου και της Τραπέζης και εκτός των δυναμένων να προκαλέσωσιν ανασταλτικό νετο του Επιτρόπου του Κράτους, θα λυεται επίσης δια διατησίας κατά τον εν άρθρω 47 οριζόμενον τρόπον.

Άρθρον 50

Η Τράπεζα δεν υπόκειται εις ειδικούς κανονισμούς εκδιδομένους υπό της Κυβερνήσεως ή άλλων αρχών διαρκούσης της περιόδου του εκδοτικού της προνομίου, πλην των εν τω παρόντι Καταστατικώ προβλεπομένων.

ΤΜΗΜΑ ΙΧ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Άρθρον 51

Το οικονομικόν έτος της Τραπέζης άρχεται τη 1 Ιανουαρίου και λήγει τη 31 Δεκεμβρίου. Εις το τέλος του οικονομικού έτους οι λογαριασμοί της Τραπέζης υποβάλλονται προς έλεγχον εις τους Ελεγκτάς τους εκλεγέντας υπό της ετησίας Γενικής Συνελεύσεως κατά το άρθρο 44.

Άρθρον 52¹

Η Τράπεζα θέλει συντάσσει κατάστασιν του ενεργητικού και παθητικού αυτής κατά την 15ην και τελευταίαν ημέραν εκάστου μηνός και θέλει δημοσιεύει ταύτην το βραδύτερον μίαν εβδομάδα μετά τας χρονολογίας ταύτας.

Άρθρον 53

Η Τράπεζα θα δημοσιεύη οσαύτως ετησίως και τουλάχιστον ένα μήνα προ της ημέρας της τακτικής Γενικής Συνέλευσης τον Ισολογισμόν και τον Λογαριασμόν Κερδών και Ζημιών αυτής κατά την 31 Δεκεμβρίου του προηγουμένου έτους.

Άρθρον 54

Η Τράπεζα θα δημοσιεύη τας ως άνω καταστάσεις, το Ισολογισμόν, τον Λογαριασμόν Κερδών και Ζημιών και άλλας ανακοινώσεις αυτής εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εις τας υπό του Γενικού Συμβουλίου ορισθησομένας εφημερίδας. Αντίγραφα των καταστάσεων και ανακοινώσεων ταύτων και της ετησίας εκθέσεως υποβάλλονται εις τον Υπουργόν των Οικονομικών.

Άρθρον 54Α²

Οι λογαριασμοί και οι καταστάσεις της Τράπεζας καταρτίζονται με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές τεχνικές που ισχύουν κάθε φορέα για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, όπως αυτοί καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

ΤΜΗΜΑ Χ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ³

Άρθρον 55

Αι εργασίαι της Τραπεζής περιορίζονται ως ακολούθως. Η Τράπεζα, ενεργώντας σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που διέπουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, δύναται:⁴

1 Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 Ν. 2120/1952 (ΦΕΚ Α 132).

2 Προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Ο αρχικός τίτλος του τμήματος Χ "Εργασίαι της Τραπεζής" συμπληρώθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

4 Όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

1) Να κατασκευάζη και εκδίδη τραπεζικά γραμμάτια.

2) Να εκδίδη γραμμάτια όψεως και τραπεζικής επιταγής πληρωτέας εις το Κεντρικόν Κατάστημα της Τραπεζής ή τα Υποκαταστήματα αυτής. Τα υπό της Τραπεζής εκδιδόμενα και υπ' αυτής πληρωτέα γραμμάτια και αι επιταγαί αύται δεν δύνανται να είναι εις τον κομιστήν.

3)¹Να αγοράζει και να πωλεί με πράξεις όψεως ή προθεσμίας κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα, καθώς και πολύτιμα μέταλλα. Ως περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα νοούνται τίτλοι και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο εκφρασμένο σε οποιοδήποτε νόμισμα ή σε λογιστικές μονάδες. Να κατέχει και να διαχειρίζεται τα πιο πάνω περιουσιακά στοιχεία.

4)²Να τηρεί λογαριασμούς του Δημοσίου και Δημόσιων Οργανισμών, πιστωτικών ιδρυμάτων, νομικών και φυσικών προσώπων και άλλων συμμετεχόντων στις αγορές. Για την εξασφάλιση των απαιτήσεών της η Τράπεζα μπορεί να δέχεται και ενέχυρο ελί τίτλων με λογιστική μορφή.

5)³Να θέτει κανόνες λειτουργίας και να επιβλέπει συστήματα πληρωμών και πιστημάτων εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστωτικών συναλλαγών με στόχο την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία τους και ιδίως τον περιορισμό του πιστημικού κινδύνου και την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Επίσης να διαχειρίζεται τέτοια συστήματα, επιφυλακισμένων των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Στην έννοια των παραπάνω συστημάτων υπάγονται τα συστήματα σημηφισμύ, διακανονισμού και εν γένει εκκαθάρισης πληρωμών, καθώς και τα συστήματα διενέργειας, σημηφισμύ, διακανονισμού και εν γένει εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστωτικών συναλλαγών επί τίτλων σε αξιογραφική ή λογιστική μορφή και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η Τράπεζα λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των κανόνων που θεσπίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προς διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και αξιοπιστίας των συστημάτων σημηφισμύ και πληρωμών, κατά την έννοια του άρθρου 22 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

6)⁴

7) Να αναλαμβάνη την έκδοση και υπηρεσίαν των δημοσίων δανείων και των δανείων άλλων προσώπων Δημοσίου δικαίου, ως και την διεξαγωγήν των συναλλαγών του Δημοσίου, ως προβλέπεται εν άρθρω 45.

1 Όπως τροποποιήθηκε αρχικά με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

3 Καταργήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

4 Καταργήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

8)¹ Να συναλλάσσεται στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου επί απαιτήσεων ή τίτλων σε οποιοδήποτε νόμισμα, καθώς και επί πολυτίμων μετάλλων.

9) Να ενεργή ως πράκτωρ ή ανταποκριτής άλλων Τραπεζών εν Ελλάδι ή τω εξωτερικώ.

10)² Να ενεργεί πιστοδοτικές και πιστοληπτικές πράξεις με πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα πρόσωπα που μετέχουν στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Οι παρεχόμενες πιστώσεις πρέπει να καλύπτονται από επαρκείς ασφάλειες, που μπορεί να συνίστανται και σε ενέχυρο επί τίτλων με λογιστική μορφή ή και σε αγορά τίτλων με σύμφωνο επαναπωλήσεως ή με άλλες ειδικές συμφωνίες. Η μορφή και οι γενικοί όροι των ασφαλειών καθορίζονται από το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής κατά τα προβλεπόμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

11)³

12) Να αποδέχεται την παραφυλακήν και διαχείρισιν χρημάτων, χρεογράφων και άλλων αντικειμένων αξίας.

13)⁴ Να αναλαμβάνη δια λογαριασμόν τρίτων την αγορά και πώλησιν, είσπραξιν και πληρωμήν χρεογράφων, νομισμάτων και οργάνων πίστωσης εν τω εσωτερικώ και εξωτερικώ και την αγοράν και πώλησιν χρυσού και αργύρου.

Να παρέχη την εγγύησιν αιτής δια γραμμάτια αγοραζόμενα παρ' αυτής δια λογαριασμόν άλλων εκδοτικών Τραπεζών και της Τραπεζής Διεθνών Διακανονισμών και να αναπροεξοφλή αιτά κατόπιν αποφάσεως του Γενικού Συμβουλίου επί προμηθεία καθοριζομένη υπ' αυτού.

14)⁵ Να εγγραφή και δι' ίδιον λογαριασμόν εις το κεφάλαιον της Τραπεζής των Διεθνών Διακανονισμών και διατήρησις εις το ενεργητικόν της μετοχάς της Τραπεζής ταύτης.

15)⁶ Να υποβοηθήσιν την ίδρυσιν σημηφιστικού γραφείου και να παράσχη εικόλιας προς διεξαγωγήν των εργασιών αυτού εις κατάστημα ανήκον εις την Τράπεζαν.

16) Να εκτελή πάσαν πράξιν συναφή προς την διεξαγωγήν των επιτελεσμένων εις την Τράπεζαν εργασιών, ως ορίζονται αύται εν τω παρόντι Καταστατικώ.

17)⁷ Επιφυλασσομένων των αρμοδιοτήτων των οργανισμών και οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένοκης, να συνάπτει σχέσεις με Κεντρικές Τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα άλλων χωρών, καθώς και με διεθνείς οργανισμούς. Επίσης να διεξάγει

1 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2 Όπως τροποποιήθηκε αρχικά με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Καταργήθηκε με την από 29.4.1993 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το άρθρο 8 παρ.2α του Ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

4.5 Όπως τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

6.7 Όπως τροποποιήθηκε αρχικά με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

κάθε είδους τραπεζικές συναλλαγές στο πλαίσιο σχέσεων με άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Ειδικότερα να εκτελεί μετά της Τραπεζής των Διεθνών Διακανονισμών πάσαν εργασία την οποίαν η Τράπεζα αιτη δικαιοῦται να ενεργή προς τον σκοπόν της ενισχύσεως της μεταξύ των Κεντρικών Τραπεζών συνεργασίας και οι οποίαι, καίτοι μη ειδικώς προβλεπόμεναι υπό του παρόντος Καταστατικού, θα ήσιν σύμφωνοι προς την νομοματικήν πολιτικήν της Τραπεζής.

18)¹ Να αναλαμβάνη, προσκιομένη και διατηρούσα τον απαιτούμενον τεχνικόν εξοπλισμόν και το αναγκαιούν προσωπικόν, την κοπήν μεταλλικόν νομισμάτων (κερμάτων) και μεταλλίων τόσον δια λογαριασμόν του Ελληνικού Δημοσίου, όσον και τρίτων.

19)² Να εκδίδει ομολογιακά δάνεια με δημόσια ή μη εγγραφή στο εσωτερικό και/ή στο εξωτερικό σε ξένα νομίσματα ή σε δραχμές με κάθε είδους ασφαλιστική ρητέρα. Η έκδοση ομολογιακού δανείου γίνεται αποκλειστικά με απόφαση του Συμβουλίου Νομοματικής Πολιτικής που καθορίζει το ύψος του δανείου, το νόμισμα, τη διάρκεια, το επιτόκιο, χωρίς κανένα περιορισμό, την ονομαστική αξία, την υπέρ ή υπό το άρτιο τιμή και το είδος των ομολογιών (ονομαστικές, ανώνυμες, σε διαταγή, μικτές) που είναι πάντοτε μη μετατρέψιμες. Οι λοιποί όροι και οι λεπτομέρειες έκδοσης, διάθεσης και εξόφλησης των ομολογιών, καθώς και τα της τυχόν εισαγωγής τους σε χρηματιστήρια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής καθορίζονται και διενεργούνται αποκλειστικά με πράξεις του Διοικητή της Τραπεζας ή εξουσιοδοτούμενου απ' αυτόν οργάνου της κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη νόμου.

Τα ανωτέρω δάνεια απολαίουν όλων των διευκολύνσεων και φορολογικών απαλλαγών που προβλέπει το Ν.Δ. 3746/1957 "περί ασφαλιστικών ρητηρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομισύχους μετοχής εκδιδόμενας δια παραγωγικούς σκοπούς" χωρίς να υπόκεινται στους περιορισμούς του ίδιου νομοθετικού διατάγματος. Στα ίδια δάνεια εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 8 παρ.1 ν.1083/1980, όπως συμπληρώθηκαν με το άρθρο 9 παρ.3 ν. 1266/1982, οι διατάξεις του άρθρου 3 ν. 128/1975 και οι διατάξεις του άρθρου 1 ν.δ. 970/1971.

20)³ Κατ' απόκλιση των διατάξεων των παρ.2 και 4 του άρθρου 56 του παρόντος η Τράπεζα δύναιται να συνιστά ή να μετέχει σε εξειδικευμένα νομικά πρόσωπα, τα οποία αναλαμβάνουν την υποστήριξη ή ειδικότερη επιδίωξη σκοπών που εμπίπτουν ή ανάγονται στις αρμοδιότητες της Τραπεζας.

1 Προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 Ν.Δ. 1385/1973 (ΦΕΚ Α 94).

2 Προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου μόνου του Ν. 1392/1983 (ΦΕΚ Α 124) και τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/98 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998). «Με το άρθρο 21 παρ.7 περίπ. ζ του Ν. 1921/91 καταργήθηκε η προβλεπόμενη από το Ν.Δ. 3746/57 απαλλαγή από τη φόρο εισοδήματος των τόκων ομολογιακών δανείων, υπερπρωτοκλήσιμων και των τόκων ομολογιακών δανείων, τα οποία εκδίδει η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με την παραγραφή 19 των παρόντων άρθρων. Εν συνεχεία, με τη διαταγή των άρθρων 13 παρ.2 Ν. 1989/91, απηλλάγησαν ειδικώς από τον προβλεπόμενο από τον ανιτέρω Ν. 1921/91 φόρο οι τόκοι των ομολογιακών δανείων, τα οποία εκδίδει η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνάλλαγμα από 1 Ιανουαρίου 1991.»

3 Προτέθηκε με την από 29.4.1993 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το άρθρο 8 παρ.2β του Ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

21)¹ Για τους σκοπούς της νομοματικής πολιτικής η Τράπεζα μπορεί, μέχρι της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, να υποχρεώνει τα νομισματικά χρηματοδοτικά ιδρύματα να διατηρούν σε αυτή καταθέσεις, έντοκες ή άτοκες, και να επιβάλλει σε περίπτωση παράβασης της σχετικής υποχρέωσης διοικητικές κυρώσεις κατά το άρθρο 55B. Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, η δυνατότητα επιβολής υποχρεωτικών καταθέσεων ρυθμίζεται αποκλειστικά από τις διατάξεις που διέπουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών.²

Για τις ανάγκες της παραγράφου αυτής, ως νομισματικά χρηματοδοτικά ιδρύματα νοούνται όσα εμπίπτουν στον ορισμό των νομισματικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, τον οποίο εκάστοτε υιοθετεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Υπό την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, ως νομισματικά χρηματοδοτικά ιδρύματα νοούνται τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και όλα τα νομικά πρόσωπα ή σύνολα περιορισίας που έχουν διαχειριστική αυτονομία και λογιστική αυτοτέλεια, των οποίων κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι η διαμεσολάβηση στο χρηματοπιστωτικό τομέα και των οποίων οι εργασίες συνίστανται στο να δέχονται καταθέσεις ή και συγγενή υποκατάστατα καταθέσεων από οικονομικές μονάδες που δεν είναι νομισματικά χρηματοδοτικά ιδρύματα, στο να χορηγούν, για δικό τους λογαριασμό, δάνεια και στο να επενδύουν σε τίτλους για δικό τους λογαριασμό.

22)³ Εκτός των αναφερομένων στο άρθρο αυτό, η Τράπεζα μπορεί, μέχρι της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, να χρησιμοποιεί και άλλα μέσα νομοματικής πολιτικής, τα οποία κρίνει κατάλληλα για την εξυπηρέτηση των κατά το άρθρο 4 του παρόντος σκοπών της.

23)⁴ Εκτός από τις πράξεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, η Τράπεζα μπορεί να ενεργεί και άλλες εργασίες, εφόσον αυτές δεν παρακωλύουν την άσκηση της νομοματικής πολιτικής και δεν αντίκεινται στους στόχους και τα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Άρθρον 55A⁵

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας:

- 1 Προκλήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).
- 2 Όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).
- 3 Όπως προστέθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).
- 4 Προκλήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).
- 5 Προκλήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

- α) εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- β) εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων,
- γ) εταιριών αμοιβαίων εγγυήσεων,
- δ) ταμείων αντεγγύησης,
- ε) ανταλλακτηρίων συναλλάγματος,
- στ) εταιριών διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές.

Επίσης και άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών μπορούν να υπάγονται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, ως νόμος ορίζει, υπό την επιφύλαξη της τελευταίας παραγράφου του άρθρου 5B του παρόντος.

Η έκταση και το περιεχόμενο της εποπτείας καθορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για κάθε κατηγορία εποπτευομένων ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και οργανισμών.

Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σε αυτή.

Κατά την άσκηση της εποπτικής αρμοδιότητας, η Τράπεζα επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις κατά πάντων των υποκειμένων σε εποπτεία προσώπων, των νόμιμων εκπροσώπων τους και όσων ασκούν διοίκηση για παραβάσεις των σχετικών με τις αρμοδιότητες της Τράπεζας διατάξεων.

Με εξαίρεση τις παραβάσεις των σχετικών με τις κατά το άρθρο 35A αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής διατάξεων, για τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις αποκλειστικώς κατά το άρθρο 55B, η Τράπεζα επιβάλλει κατά πάντων των εποπτευόμενων από αυτή προσώπων τις κατά την κρίση της προσηκουσες διοικητικές κυρώσεις, εκ των προβλεπομένων από την ισχύουσα νομοθεσία για τα πιστωτικά ιδρύματα, σε περίπτωση παράβασης των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικά με την άσκηση των δραστηριοτήτων τους ή την παρακώλυση των κατά νόμο ελέγχων, καθώς και

– άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος ποσού μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) επί του ποσού της παράβασης ή, αν το ποσό της παράβασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί, μέχρι τριών δισεκατομμυρίων (3.000.000.000) δραχμών και διάρκειας μέχρι ενός έτους,

– πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου υπολογιζόμενο είτε ως ποσοστό μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) επί του ποσού της παράβασης είτε ως εφάπαξ ποσό μέχρι τριακοσίων εκατομμυρίων (300.000.000) δραχμών και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) δραχμών.

Τα όρια της άτοκης κατάθεσης και του προστίμου είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται με Πράξη του Διοικητή.

Για τις παραβάσεις αυτές η Τράπεζα μπορεί επίσης να θεσπίζει και άλλες διοικητικές κυρώσεις και να προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής αυτών, καθώς και των προβλεπομένων από το παρόν άρθρο και από άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Οι κατά το παρόν άρθρο κυρώσεις επιβάλλονται και σωρευτικά.

Οι κατά το παρόν άρθρο αρμοδιότητες ασκούνται με πράξεις του Διοικητή ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων.

Άρθρον 55B¹

Η Τράπεζα, δια του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, θεσπίζει πλαίσιο διοικητικών κυρώσεων και προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους κατά των προσώπων που ενεργούν κατά παράβαση των σχετικών με τις κατά το άρθρο 35Α αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής διατάξεων.

Οι κυρώσεις αυτές συνίστανται ιδίως σε:

α. Χρηματική ποινή υπολογιζόμενη ως τόκο επί του ποσού της παράβασης, για τη χρονική διάρκεια αυτής και με επιτόκιο μεγαλύτερο από το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες, αναιτροσαρμοζόμενο σε περίπτωση υποτροπής σύμφωνα με τα ισχύοντα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

β. Αναστολή της δυνατότητας συμμετοχής σε πράξεις που συνδέονται με την άσκηση νομισματικής πολιτικής.

γ. Επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση στο μηχανισμό οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναστολή της δυνατότητας πρόσβασης στην οριακή χρηματοδότηση, αναστολή ή αποκλεισμό από την πρόσβαση στο μηχανισμό παροχής ενδοημερήσιες χρηματοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναστολή χρήσης του λογαριασμού διακανονισμού μέλους συστημάτων πληρωμών, προσωρινή ή οριστική αποβολή από τέτοια συστήματα.

δ. Άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος ποσού μέχρι του τριπλάσιου του ποσού της παράβασης και διάρκειας η οποία δεν υπερβαίνει τη διάρκεια της παράβασης ή, αν το ποσό της παράβασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί, άτοκη κατάθεση μέχρι τριών δισεκατομμυρίων (3.000.000.000) δραχμών και διάρκειας μέχρι ενός έτους.

ε. Άρση της δυνατότητας τήρησης υποχρεωτικών καταθέσεων σε μέγα επίπεδα.

Οι παραπάνω κυρώσεις επιβάλλονται σωρευτικά ή διαζευκτικά, με πράξη του Διοικητή ή εξουσιοδοτούμενων από αυτόν οργάνων.

Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα καταργούνται οι διατάξεις των περιπτώσεων δ' και ε' του παρόντος. Από την ίδια ημερομηνία, οι κατά το παρόν άρθρο αρμοδιότητες της Τράπεζας ισχύουν στην έκταση που δεν προβλέπεται αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 34 παράγραφος 3 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και ασκούνται, ιδίως ως προς το είδος, τον τρόπο υπο-

¹ Προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

λογισμού και τα ανώτατα όρια των επιβαλλόμενων κυρώσεων, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες που ισχύουν κάθε φορά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής εκδίδει τις αναγκαίες πράξεις για την εφαρμογή των κανόνων αυτών στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρον 55Γ¹

Επιφυλασσομένης της υποχρέωσης παροχής στατιστικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της κατ'εφαρμογή του εκδιδόμενης συμπληρωματικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή άλλοι συμμετέχοντες στις αγορές οφείλουν, μη δικαιούμενοι να επικαλεσθούν το τραπεζικό ή άλλο απόρρητο, να παρέχουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα ευρισκόμενα στην κατοχή τους στοιχεία και πληροφορίες που είναι αναγκαία για την άσκηση των κατά το άρθρο 2 του παρόντος αρμοδιοτήτων της.² Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι δημόσιες υπηρεσίες.

Η υποχρέωση παροχής στοιχείων περιλαμβάνει και τα απαιτούμενα στοιχεία για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών και των χρηματοοικονομικών λογαριασμών των επί μέρους τομέων της οικονομίας, καθώς και για τον υπολογισμό της διεθνούς επενδυτικής θέσης της χώρας. Ειδικότερα, τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα οφείλουν, για την εκπλήρωση της παραπάνω υποχρέωσής τους, σε περίπτωση διενέργειας, μέσω αυτών, συναλλαγών προσώπων εγκατεστημένων στην ημεδαπή με πρόσωπα εγκατεστημένα στην αλλοδαπή, να λαμβάνουν από τους εγκατεστημένους στην ημεδαπή συναλλασσόμενους τα στοιχεία που η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει κατά το επόμενο εδάφιο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ορίζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες που οφείλουν να της παρέχουν οι κατά την πρώτη παράγραφο υπόχρεοι σχετικά με τις συναλλαγές τους με πρόσωπα εγκατεστημένα στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και τις έναντι των προσώπων αυτών απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους, καθώς και τον τρόπο, το χρόνο και τη διαδικασία παροχής αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Απαγορεύεται στα πρόσωπα που ασκούν ή άσκησαν δραστηριότητα για λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος να γνωστοποιούν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που παρέχονται σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαγόρευση αυτή δεν περιλαμβάνει την ανακοί-

1 Προστέθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και αριθμήθηκε ως 55Γ με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Όπως το εδάφιο αυτό συμπληρώθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

νωση με συγκεντρωτική μορφή των πιο πάνω στοιχείων και πληροφοριών, εφόσον δεν προκύπτει η ταυτότητα των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

Πρόσωπα που ασκούν ή έχουν ασκήσει δραστηριότητα για λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 371 του Ποινικού Κώδικα αν παραβούν το πιο πάνω απόρρητο. Κατά τις διατάξεις του ίδιου άρθρου τιμωρείται και οποιoδήποτε άλλο πρόσωπο κοινοποιήσει τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος με οποιονδήποτε τρόπο και αν έλαβε γνώση τούτων.

Σε περίπτωση παράβασης των κατά το παρόν άρθρο υποχρεώσεων, η Τράπεζα, με πράξη του Διοικητή ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων, μπορεί να επιβάλλει κατά των υποχρέων του πρώτου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, καθώς και των νόμιμων εκπροσώπων τους και όσων ασκούν διοίκηση, προκειμένου μεν περί προσώπων υποκειμένων στην εποπτεία της Τράπεζας τις κατά το άρθρο 55Α κυρώσεις, προκειμένου δε περί των λοιπών υποχρέων, πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου μέχρι ποσού εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) δραχμών. Τα όρια αυτά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με όμοια πράξη.¹

Από της υποκαταπάσεως του ευρύ στο εθνικό νόμισμα, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στο πλαίσιο των λειτουργιών που η Τράπεζα ασκεί σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.²

Άρθρο 55Δ³

Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 5 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της κατ' εφαρμογή του εκδιδόμενης συμπληρωματικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τράπεζα της Ελλάδος πέραν των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της στα πλαίσια της εποπτείας, δικαιούται να διενεργεί έλεγχο βιβλίων και στοιχείων, περιλαμβάνοντα και δικαίωμα λήψης αντιγράφων, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν οποιαδήποτε επιχείρηση, εφόσον υπάρχουν κατά την κρίση της ενδείξεις παραβάσεων κατά την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας σχετικής με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 2 αρμοδιότητές της.⁴

Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ασκεί έλεγχο, με το αυτό περιεχόμενο και έκταση, των βιβλίων και στοιχείων των κατά το άρθρο 55Γ εδάφιο πρώτο, υπο-

1 Όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Προστέθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και αριθμητήθηκε ως 55Δ με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

4 Όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

χρεών με σκοπό την εξακριβωση των παρεχόμενων πληροφοριών.¹ Η κατά το ίδιο άρθρο απαγόρευση γνωστοποίησης στοιχείων, καθώς και η προβλεπόμενη σ' αυτό κύρωση, ισχύουν και για τα στοιχεία των οποίων τα όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των κατά το παρόν άρθρο ελέγχων.

Τα φυσικά πρόσωπα, καθώς και οι νόμιμοι εκπρόσωποι και οι ασκούντες διοίκηση των νομικών προσώπων της πρώτης παραγράφου, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών, αν αρνούνται ή παρασκωλύουν τον έλεγχο, κατόπιν εγκλήσεως της Τράπεζας της Ελλάδος.

Άρθρον 56

Η Τράπεζα δεν δικαιούται:

1. Να εκδίδει τραπεζικά γραμμάτια ονομαστικής αξίας είκοσι δραχμών και κάτω.²
2. Να ασκή εμπορίαν ή άλλως να μετέχη αμέσως εις οιαδήποτε εμπορικήν, βιομηχανικήν ή άλλην επιχείρησιν.
3. Να κτίται ακίνητον κτήσιν, πλην εφ' όσον είναι αναγκαίον δια τας ιδίας εργασίας και εξαιρέσει της περιπτώσεως του άρθρου 58.
4. Να αγοράζη τας ιδίας αυτής μετοχάς και τας μετοχάς οιασδήποτε άλλης Τραπεζης ή Εταιρείας, πλην των μετοχών της Τραπεζης των Διεθνών Διακανονισμών.
- 5.³ Να παρέχη τόκον εις τας παρ' αυτή καταθέσεις ή τους τρεχούμενους λογαριασμούς. Κατ' εξαίρεσιν η Τράπεζα δικαιούται να παρέχη τόκον εις το Ελληνικόν Δημόσιον ως προβλέπεται εν άρθρω 45, ως και εις τας καταθέσεις των εν Ελλάδι Τραπεζών. Επίσης δικαιούται να παρέχη τόκον δια παραυτή εις εξωτερικόν μετατρέψιμον συνάλλαγμα καταθέσεις επί προθεσμία Τραπεζών ή άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων εδρευόντων εν τω εξωτερικώ και δια παρεχομένας αυτή πιστώσεις εις εξωτερικόν μετατρέψιμον συνάλλαγμα παρὰ των άνω προσώπων.
- 6.⁴
7. Να παρέχη αμέσως ή εμμέσως προκαταβολάς εις το Δημόσιον.
- 8.⁵ Να χορηγή υπερβάσεις πιστώσεων ή ανασφαλίστους πιστώσεις.
- 9.⁶
- 10.⁷

1 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

2 Βλέπε σημείωση 1 της πρώτης παραγράφου του άρθρου 3.

3 Όπως τροποποιήθηκε με την από 4.11.1994 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το άρθρο 8 παρ.3 του Ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α 238).

4,6,7 Καταργήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

5 Τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

Άρθρον 57¹

Εάν η αξία του ενεχύρου μειωθεί, ο οφειλέτης οφείλει να παράσχει συμπληρωματική προσηκόνουσα ασφάλεια, ή να εξοφλήση το δάνειον.² Αν παραλείψη να συμμορφωθεί προς την αξίωσιν ταύτην, ή αν το δάνειον δεν εξοφλήθη κατά την λήξιν, η Τράπεζα οφείλει να λάβη αμέσως μέτρα προς ικανότητα της λήξιπροθέσμου οφειλής και δύναται να εκποιήση το σύνολον ή μέρος του κατεχομένου ενεχύρου και ικανοποιήση την αξίωσιν αυτής επί του κεφαλαίου, των τόκων και των τυχόν αμοιβών και δαπανών, φέρουσα το τυχόν απομένον υπόλοιπον εις πίστωσιν του οφειλέτου. Εάν το προϊόν της εκποιήσεως του ενεχύρου δεν εξαρκή ίνα ικανοποιηθή την αξίωσιν της Τραπεζής, αυτή δύναται να διώξη τον οφειλέτην.

Η Τράπεζα δεν υποχρεούται να εκποιήση την ασφάλειαν, μη πράττουσα δε τούτο διατηρεί αμειώτους τας αξιώσεις αυτής διά το κεφάλαιον, τους τόκους και τας αμοιβάς και δαπάνας.

Εν περιπτώσει πτωχεύσεως οφειλέτου, τα δικαιώματα της Τραπεζής επί των έναντι των πιστώσεων παρασχεθεισών ασφαλειών προηγούνται κατά σειράν των δικαιωμάτων παντός άλλου δανειστού μέχρις αποπληρωμής του οφειλομένου εις την Τράπεζαν κεφαλαίου μετά των τόκων, αμοιβών και εξόδων.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των σχετικών με τη λήψη ασφαλειών διατάξεων του άρθρου 55 αριθμός 10, καθώς και των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.³

Άρθρον 57Α⁴

Για την εξασφάλιση του συνόλου των απαιτήσεων της Τραπεζας κατά πιστωτικού ιδρύματος ή εν γένει επιχείρησης από την παροχή πιστώσεων στο πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής και των κάθε είδους απαιτήσεων της Τραπεζας από συναλλαγές μέσω των συστημάτων του άρθρου 55 αριθμός 5, η Τράπεζα έχει νόμιμο ενέχυρο επί των εκάστοτε τηρούμενων στο λογαριασμό ιδίου χαρτοφυλακίου του υποχρέου τίτλων με λογιστική μορφή, μέχρι του συνολικού ποσού των ως άνω απαιτήσεων και των προβλεπόμενων προσαυξήσεων.

Εφόσον δημιουργούνται υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων ή εν γένει επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα μέσω πράξεων που συνδέονται με την άσκηση νομισματικής πολιτικής και στο πλαίσιο συναλλαγών μέσω των συστημάτων του άρθρου 55 αριθμός 5, οι οποίες υποχρεώσεις είναι λήξιπροθέσμες για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των εικοσιτεσσάρων ωρών, η Τράπεζα, προς ικανοποίηση των απαιτήσεων της, δύναται, κατά

1 Τροποποιήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

2 Όπως τροποποιήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

3 Η παράγραφος αυτή αντικατέστη με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

4 Προστέθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

παρέκλιση των διατάξεων περί ενεχύρου και αναγκαστικής εκποίησης, να προχωρεί σε εκποίηση των ενεχυρασμένων τίτλων, είτε χρηματοπιστωτικά, μέσω μέλους του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών που ορίζει η ίδια, είτε εξωχρηματοπιστωτικά ή, εφόσον οι τίτλοι είναι ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί, να εισπράττει ιδίω ονόματι τις εξ αυτών απαιτήσεις. Η Τράπεζα επιλέγει, κατά την κρίση της, από τους ενεχυρασμένους τίτλους, εκείνους που θα εκποιήσει ή θα εισπράξει προς ικανοποίηση των ασφαλισμένων απαιτήσεων. Το προϊόν της εκποίησης ή ρειστοποίησης διατίθεται για την ικανοποίηση της ασφαλιζόμενης απαίτησης, κατά δαπάνες, τόκους και κεφάλαιο, κατά προτεραιότητα έναντι παντός άλλου πιστωτή. Η Τράπεζα κρατεί το ποσό που απαιτείται προς ικανοποίηση των ασφαλισμένων απαιτήσεων και φέρει το υπόλοιπο σε πίστωση του οφειλέτη. Πρωτού προχωρήσει σε διαδικασία εκποίησης ή εισπράξης η Τράπεζα πρέπει να έχει ενημερώσει τον οφειλέτη με έγγραφο βεβαίας χρονολογίας.

Τα δικαιώματα της Τράπεζας από τη συμμετοχή της, είτε ως διαχειριστή είτε ως απλού συμμετέχοντος, στα παραπάνω συστήματα επί των κάθε είδους ασφαλειών και εγγυοδοσιών, που έχουν σισταθεί με οποιονδήποτε τρόπο από ή υπέρ επιχείρησης που συμμετέχει στο σύστημα, δεν θίγονται από την πτώχευση της επιχείρησης αυτής. Τα αποτελέσματα της πτώχευσης επιχείρησης επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της εκ της συμμετοχής της στο σύστημα δεν ανατρέχουν σε χρόνο προγενέστερο της δημοσιεύσεως της απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση. Με την πτώχευση εξομοιώνεται κάθε άλλη συλλογική διαδικασία ικανοποίησης πιστωτών.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στην περίπτωση κατά την οποία η Τράπεζα ενεργεί για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή Κεντρικής Τράπεζας μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Άρθρον 58

Εάν μετά την χορήγηση πιστώσεων η αξία της κατεχομένης έναντι αυτής ασφαλείας μειωθεί, ή, εάν, δια την αιτίαν ταύτην, ή άλλην αιτίαν, το χρέος θεωρηθή ως επισφαλές, η Τράπεζα δύναται να δεχθή ως συμπληρωματικήν ασφάλειαν, εν ανάγκη υποθήκην επί της ακινήτου περιουσίας του οφειλέτου, ή οιαδήποτε άλλην ασφάλειαν εγκρινομένην παρά του Γενικού Συμβουλίου.

Εν περιπτώσει μη καταβολής χρέους οφειλομένου εις την Τράπεζαν, πάσα ακίνητος ιδιοκτησία περιελθούσα εις την Τράπεζαν κατά το παρόν άρθρον δέον να εκποιήται το ταχύτερον είτε δια δημοσίου πλειστηριασμού είτε δι' ιδιωτικής πωλήσεως. Η Τράπεζα δεν δύναται να διατηρήση δι' εαυτήν ακίνητον ιδιοκτησίαν, εμή μόνον αν είναι αναγκαία δια την διεξαγωγήν των εργασιών της Τραπεζής.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των σχετικών με τη λήψη ασφαλειών διατάξεων του άρθρου 55 αριθμός 10, καθώς και των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.¹

¹ Η παράγραφος αυτή προκλήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κηρύχθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

Άρθρον 59

Η Τράπεζα δικαιούται να αρνηθή την αποδοχήν αιτήσεως περί ανοίγματος τρεχούμενου λογαριασμού, ή λογαριασμού καταθέσεως, δικαιούται δε να κλείση ανοιχθέντα ήδη λογαριασμόν χωρίς να υποχρεούται να δικαιολογή τούτο.¹

Άρθρον 60²ΤΜΗΜΑ ΧΙ³

**ΚΑΛΥΜΜΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΟΨΕΩΣ**

Άρθρον 61⁴Άρθρον 62⁵Άρθρον 63⁶Άρθρον 64⁷

ΤΜΗΜΑ ΧΙΙ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ⁸

Άρθρον 65⁹

Άρθρον 66

Τα υπό της Τραπεζης της Ελλάδος εκδιδόμενα τραπεζικά γραμμάτια σε δραχμές κυκλοφορούσιν ως νόμιμα χρήματα εντός της Επικρατείας, γίνονται τουτέσταν δεκτά, υπό

¹ Έτσι φέρεται γραμμένο στην Κωδικοποίηση 1931. Στο αρχικό κείμενο (Ν. 3427/1927) αναγράφεται «τούτον».

² Καταργήθηκε με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

^{3,4,5,6,7,9} Καταργήθηκε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998).

⁸ Σύμφωνα με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000) στα άρθρα 66, 67 και 68 μετά τις λέξεις «τραπεζικά γραμμάτια» και «τραπεζικών γραμματίων» τίθενται οι λέξεις «σε δραχμές».

τον περιορισμόν του άρθρου 68, παρά τε του Δημοσίου και παντός νομικού ή φυσικού προσώπου, ως νόμιμον μέσον εξοφλήσεως υποχρεώσεων επί τη ανεγγραφόμενη ονομαστική αξία.

Άρθρον 67

Προ της εκδόσεως νέου τύπου τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές, η Τράπεζα οφείλει να δημοσιεύη εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως περιγραφήν αυτών.

Άρθρον 68

Οσάκις αποσύρεται της κυκλοφορίας σειράς τις τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές, το Γενικόν Συμβούλιον θέλει καθορίζει και γνωστοποιεί δημοσία την προθεσίαν εντός της οποίας τα τραπεζικά ταύτα γραμμάτια δέον να προσάγονται προς ανιαλλαγήν. Μετά την πάροδον της προθεσμίας ταύτης τα αποσυρθέντα τραπεζικά γραμμάτια σε δραχμές δεν θα αποτελώσι νόμιμον χρήμα, πλην μόνον παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος.

Μετά πάροδον διετίας από της λήξεως της τελευταίας δημοσία γνωστοποιηθείσης προθεσμίας προς προσαγωγήν της αποσυρθείσης της κυκλοφορίας σειράς τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές, η Τράπεζα δικαιούται να αφαιρή από του ποσού των εν κυκλοφορία τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές το ποσόν των μη προσαχθέντων και μη πληρωθέντων γραμματίων της σειράς ταύτης, τα γραμμάτια δε ταύτα δεν θα θεωρούνται του λοιπού εν κυκλοφορία. Μετά πάροδον δε δεκαετίας από της λήξεως της αυτής ως άνω προθεσμίας τα τραπεζικά ταύτα γραμμάτια θεωρούνται παραγεγραμμένα και ο κομιστής ουδεμίαν έχει εξ αυτών αξίωσιν.¹

Άρθρον 69

Η Τράπεζα θα ανταλλάσση εν τω Κεντρικώ Καταστήματι και τοις Υποκαταστήματιν αυτής τα τραπεζικά γραμμάτια προς τραπεζικά γραμμάτια άλλης ονομαστικής αξίας ή προς κερματικά νομίσματα μέχρι ποσού, όπερ κατά την κρίσιν της Τραπέζης είναι αναγκαίον δια την κυκλοφορίαν.

Άρθρον 70

Η Τράπεζα θα παρακρατή παν τραπεζικόν γραμμάτιον πλαστογραφηθέν ή ήλλοιωμένον παρέχουσα απόδειξιν.

¹ Όπως η περιγραφή αυτή τροποποιήθηκε με την παρ.2 του άρθρου 1 Ν.5305/1931 (ΦΕΚ Α 431) και αφού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 Ν.Δ. 2106/1943 (ΦΕΚ Α 24) επανήλθε σε ισχύ με την παρ.3 του άρθρου 6 Ν. 2120/1952 (ΦΕΚ Α 132), ο οποίος κατάργησε το Ν.Δ. 2106/1943 και τον σχετικό Α.Ν. 3032/1941.

ΤΜΗΜΑ ΧΙΙ

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΕΡΔΩΝ

Άρθρον 71^{1,2}

1. Μετά τον καταλογισμόν προβλέψεως δια τας άνευ αξίας ή επισφαλείς απαιτήσεις, την υποτίμησιν των στοιχείων του ενεργητικού, τας καταβολάς εις τα Ταμεία Προσωπικού και Συντάξεων και δια πάντα τα ενδεχόμενα εκείνα, δι' α συνήθως γίνεται πρόβλεψις παρά των Τραπεζών και μετά την πληρωμήν εκ των καθαρών κερδών της Τραπεζής μερίσματος προς δώδεκα τοίς εκατόν (12%), ετησίως επί του κεφαλαίου, το ήμισυ του πλεονάσματος διατίθεται υπέρ του τακτικού αποθεματικού μέχρις ου τούτο εξισωθή προς το κεφάλαιον, το δε απομένον ήμισυ καταβάλλεται εις το Δημόσιον. Εφ' όσον το τακτικόν αποθεματικόν είναι έξισωμένον προς το κεφάλαιον, δύναται να καταβληθή εις τους μετόχους από της χρήσεως 1973 και εφεξής, μετ' απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως του έτους 1974 κ.ε., λαμβανομένην απαιτητήτως μετά προτάσιν του Γενικού Συμβουλίου, και ισχύουσιν μόνον διά το έτος εις ο αφορά, ως πρόσθετον μέροςμα, ποσοστόν των καθαρών κερδών, του υπολοίπου αυτών περιερχομένου εις το Δημόσιον. [Το ποσοστόν τούτο, καθοριζόμενον υπό της ως άνω αποφάσεως, ουδέποτε δύναται να είναι ανώτερον του απαιτουμένου, ίνα το συνολικώς παρά των μετόχων λαμβανόμενον μέροςμα ισοϋται προς το 12% του συνόλου των καθαρών κερδών της χρήσεως].³

2. Ως κεφάλαιον εν τη προηγουμένη παραγράφω νοείται το εν άρθρο 8 του Καταστατικού, ως εκάστοτε ισχύει, οριζόμενον.

1 Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 Ν.Δ. 244/1973 (ΦΕΚ Α 328). Προηγουμένως το άρθρο αυτό είχε τροποποιηθεί με τα Ν.Δ. 1303/1949, Ν.Δ. 4022/1959, Α.Ν. 278/1968 (ΦΕΚ Α 31) και Ν.Δ. 513/1970 (ΦΕΚ Α 87).

2 Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ.1 του Ν. 1083/80 (ΦΕΚ Α 252), όπως αυτό συμπληρώθηκε με την παρ.3 άρθρου 9 Ν. 1266/82 (ΦΕΚ Α 81). "Διαφοραί προκύπτουσαι εκ της κατά χρήσιν εσοτήσεως των εις ξένον νόμισμα ή συνάλλαγμα απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Τραπεζής της Ελλάδος και εκ των κατά την διάρκειαν εκάστης χρήσεως συναλλαγών της επί ξένων νομισμάτων ή συναλλάγματος ως και αι προμήθειαι αι καταβαλλόμεναι υπό της Τραπεζής της Ελλάδος επί εργασιών συναλλάγματος όγονται, από της χρήσεως 1980, εις ειδικόν λογαριασμόν μη μεταφερόμενον εις τα αποτελέσματα χρήσεως. Χρεωστικά υπόλοιπα του λογαριασμού τούτου αποσβένονται εκ των καθαρών κερδών της Τραπεζής της Ελλάδος των απομενόντων μετά τας κατά το άρθρον 71 του Καταστατικού απτής προβλέψεις, πληρωμάς μερίσματος, τακτικού και τυχόν προσθέτου και εισφοράς υπέρ του τακτικού αποθεματικού. Πιστωτικά υπόλοιπα του ανωτάτου λογαριασμού παραμένον εις τούτον προς σημερινομάζον τυχόν χρεωστικών διαφορών εσομένων χρήσεων. Στον ειδικό λογαριασμό που προβλέπεται στα προηγούμενα εδάφια μπορούν να φέρονται εν όλω ή εν μέρει από της χρήσεως 1982 και οι τόκοι που καταβάλλει η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνάλλαγμα κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις εισπράξεις της από τόκους σε συνάλλαγμα".

3 Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 71, όπως ίσχυσε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 1 Ν.Δ. 244/1973 καταργήθηκε με την παρ.1 άρθρου 9 Ν. 1266/82 (ΦΕΚ Α 81). Η κατάργηση ίσχυσε και για τη χρήση 1981 (παρ.2 άρθρου 9 Ν. 1266/82).

ΤΜΗΜΑ XIV

ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Άρθρον 72

Αι διατάξεις των περί Ανωνύμων Εταιρειών και Τραπεζών νόμων, δεν έχουν εφαρμογήν επί της Τραπεζής της Ελλάδος, εφ' όσον αντιβαίνουν προς το παρόν Καταστατικόν.

Άρθρον 73¹

1. Η Τράπεζα απαλλάσσεται παντός φόρου ή τέλους. Ιδία απαλλάσσεται της πληρωμής οιοδήποτε φόρου ή τέλους επί των εκδιδόμενων τραπεζικών γραμματίων, [πλην του επιβλητέου φόρου εν ωρισμέναις περιπτώσεσι προβλεπομέναις εν άρθρω 63].²

2.^{3,4} Συμβάσεις δανείου ή παροχής πιστώσεως, συναπτόμεναι μεταξύ της Τραπεζής της Ελλάδος και αλλοδαπού νομικού ή φυσικού προσώπου, απαλλάσσονται παντός τέλους χαρτοσήμου και πάσης εισφοράς ή τέλους υπέρ οιοδήποτε Ασφαλιστικού Ταμείου ή οιοδήποτε τρίτου. Ο καταβαλλόμενος υπό της Τραπεζής της Ελλάδος τόκος εις δανειστάς αυτής, όταν το δάνειον παρεσχέθη υπό αλλοδαπού φυσικού ή νομικού προσώπου, δεν υπόκειται εις φόρον εισοδήματος ούτε εις άλλον φόρον ή τέλος.⁵

ΤΜΗΜΑ XV

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Άρθρον 74

Εν περίπτωσηι ανακλήσεως του εκδοτικού προνομίου της Τραπεζής της Ελλάδος (άρθρον 2), η Τράπεζα διαλύεται, το δε ενεργητικόν και παθητικόν αυτής εκτιμάται υπό

1 Το άρθρο 5 της σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τραπεζής της Ελλάδος που κηρύθηκε με το Ν. 4502/1930 (ΦΕΚ Α 100) ορίζει τα εξής: "Η έννοια του άρθρου 73 του Καταστατικού της Τραπεζής της Ελλάδος είναι ότι η Τράπεζα απαλλάσσεται πάσης τρέστοι ή εμμέστοι φορολογικής επιβαρύνσεως σταβιλλόμενης υπό μορφήν δημοσίου φόρου, ή δασμού, τέλους ή άλλης οιασδήποτε αναγκαστικής εισφοράς συμπεριλαμβανομένων και των τελεσίδικων και τηλεγραφικών τελών (εσοπρωκική). Εις τας ήνω απαλλαγάς δεν περιλαμβάνονται τα εκ της αλλοδαπής εισαγόμενα οικοδομικά υλικά προς χρήση της Τραπεζής. Οπότως κατά διάταξιν νόμου ή κατά την εν ταις συναλλαγαις συνήθειαν ο φόρος ή το τέλος καταμερίζεται μεταξύ πλειόνων μετεχόντων της φορολογητέας συναλλαγής, η Τράπεζα απαλλάσσεται της βεβαιώσεως αυτήν αντιστοίχως". Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.2 περ. 32 του Ν. 896/1937 (ΦΕΚ Α 395) από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού η δικαιολογητική αιτία της Τραπεζής της Ελλάδος υπόκειται στους περιορισμούς των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου.

2 Τα εντός αγκυλών είναι άνευ αντικειμένου μετά την κατάργηση του άρθρου 63.

3 Η παράγραφος αυτή έχει προστεθεί με το άρθρο μόνο του Ν.Δ. 847/1971 (ΦΕΚ Α 44).

4 Βλ. και άρθρο 15 παρ.2 περ.βι του Ν.Δ. 1077/1971 (ΦΕΚ Α 273) που προστέθηκε με το άρθρο μόνο του Ν.Δ. 350/1974 (ΦΕΚ Α 74).

5 Βλ. και άρθρο 12 παρ.1 περ.γ του Ν. 1676/1986 (ΦΕΚ Α 204).

τριών εμπευρογνημόνων. Εις ταύτων διορίζεται υπό της Κυβερνήσεως, εις υπό του Γενικού Συμβουλίου, ο δε τρίτος κοινή συμφωνία Κυβερνήσεως και Γενικού Συμβουλίου. Εν απ συμφωνία ο τρίτος διορίζεται υπό του Προέδρου του Αρείου Πάγου. Το Δημόσιον θα αναλάβη εις ακέραιον πάσις τας ανειλημμένας τότε υποχρεώσεις της Τραπεζης προς το εν ενεργεία και υπό σπίνταξιν προσωπικόν αυτής όσον αφορά πάντα τα δικαιώματά του.

Μετά την ως άνω εξακρίβωσιν της αξίας του ενεργητικού και παθητικού της Τραπεζης, θα καταβληθή πρώτον εις τους μετόχους η ονομαστική αξία των μετοχών, παν δε καθυρόν πλεόνασμα της αξίας ταύτης θα διανεμηθή εξ ημισείας μεταξύ Κυβερνήσεως και μετόχων.

ΤΜΗΜΑ XVI

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 75¹

1 Καταργήθητε με την από 22.12.1997 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν. 2609/1998 (ΦΕΚ Α 101/11.5.1998). Το άρθρο 75 είχε προστεθεί με το άρθρο 5 του Ν. 2120/1952 (ΦΕΚ Α 132). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ίδιου νόμου, οι διατάξεις του άρθρου 75 του Καταστατικού είχαν αρχίσει να ισχύουν αμέσως επικαλεσθήτε από την ΙΔ' Γενική Συνέλευση της Τραπεζης της Ελλάδος, δηλαδή από τις 22 Νοεμβρίου 1947.

– Πριν από την προκήρυξη του άρθρου 75 του Καταστατικού είχε εκδοθεί ο Α.Ν. 233/1945 (ΦΕΚ Α 78) "πράι χρηματοδοτήσεως επιχειρήσεων υπό της Τραπεζης της Ελλάδος" που έχει ως εξής:

Άρθρον 1

- 1 Προς τον σκοπόν της ενισχύσεως της οικονομίας της χώρας επιτρέπεται εις την Τράπεζα της Ελλάδος, όπως μέχρι τέλους του έτους 1946 χορηγή εις βιομηχανικούς, γεωργικούς, τραπεζικούς ή άλλας επιχειρήσεις πιστώσεις, συμφώνως προς τους όρους τους καθοριζόμενους εκάστοτε δι' απόφασίν του Γενικού Συμβουλίου της Τραπεζης κατά τας Διατάξεις του παρόντος.
- 2 Δια της παρ' αφεως του Γενικού Συμβουλίου δύνανται να καθορίζονται και κατά παρέκκλισιν των σχετικών διατάξεων του Καταστατικού:
 - α) Ο τόκος και οι εγγυήσεις των παρεχόμενων πιστώσεων, β) η προθεσμία των πιστώσεων, γ) η προθεσμία και οι όροι ανανέωσι ως των υπό της Τραπεζης δεκτών γινόμενων γραμματίων εις προεξόφλησιν η ακάλλειαν, δ) οι όροι παροχής ειδικών πιστώσεων προς Τράπεζας, ε) το ποσόν των σπιντάξιν των πιστώσεων των χορηγούμενων δια προεξοφλήσεως γεωργικών γραμματίων και ενεχυρογυρίων ή επί εγγυήσει ταύτων.
- 3 Προς εξημερίωσιν της τηρήσεως των όμων της παρ' αφεως των πιστώσεων, το Γενικόν Συμβούλιον της Τραπεζης της Ελλάδος δύναται να μειωρή και ποικίλην ρητήκην υπέρ του Δημοσίου εισπρατιομένην υπό ταύτου ως Δημοσίου εισόδου.

Άρθρον 2

Προς ακάλλειαν πιστώσεων χορηγούμενων υπό της Τραπεζης της Ελλάδος εις την Αγροτικήν Τράπεζαν επιτρέπεται να συμφωνηθή σπιντάξιν ενεχύρου επί κτηναιμένων ή μελλουσιών απαιτήσεων της οφειλιτικής κατά τρίτων άνευ ειδικωτέρας απών μινείας και άνευ παραδόσεως ή σπινθυγραφήσεως των σπινταίων τέλων εις την Τράπεζαν της Ελλάδος.

Άρθρον 3

Η ισχύς του παρόντος ανατρέχει από της 11 Νοεμβρίου 1944.

– Με το άρθρο μόνο του Α.Ν. 1830/1949 (ΦΕΚ Α 330) αφενός παρκατέθηκε η ισχύς του Α.Ν. 233/1945 μέχρι το τέλος του έτους 1950 (π.α.1) και αφεντέρου προστέθηκε στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του νόμου αντιστι διάταξη ισχύουσα από τότε και αρχίσει να ισχύει ο Α.Ν. 233/1945 (11.11.1944) με το ακόλουθο περιεχόμενον:

“Επιτρέπεται ακαίτως εις την Τράπεζαν της Ελλάδος όπως χωρηθή εις το Δημόσιον προκαταβολάς ή ενεργή πρεξοφάσεις συναλλαγματικών ή γραμματίων εις διαταγήν, οπισθογραφήσεως του Δημοσίου, υπό όρους καθοριζομένους δια συμφωνίας μεταξύ Δημοσίου και Τραπεζής”.

– Στη συνέχεια, με το άρθρο 6 παρ.1 του Ν. 2120/1952 κυρώθηκαν οι πιστώσεις που είχαν πληρωθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι τη δημοσίευσή του (12 Μαΐου 1952) βίσει του Α.Ν. 233/1945.

– Η ισχύς του Α.Ν. 233/1945 παραιτήθηκε διαδοχικά με το άρθρο μόνο του Ν. 2134/1952 (ΦΕΚ Α 142) και το άρθρο μόνο του Ν.Δ. 2539/1953 (ΦΕΚ Α 226) μέχρι το τέλος του έτους 1954 και στη συνέχεια με το άρθρο τρίτο του Ν.Δ. 3074/1954 (ΦΕΚ Α 242) για όσο χρόνο διαρκεί η λειτουργία της Νομισματικής Επιτροπής. Σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του άρθρου 8 του Ν. 1266/1982 (ΦΕΚ Α 81) ο Α.Ν. 233/1945 διατηρείται σε ισχύ και μετά την κατάργησή της Νομισματικής Επιτροπής.

Σημειώνουμε σχετικά ότι η Νομισματική Επιτροπή είχε συσταθεί με τον Α.Ν. 1015/1946 (ΦΕΚ Α 90) και η λειτουργία της είχε παύσασθαι με διάφορους νόμους, ο τελευταίος από τους οποίους όριζε ότι η λειτουργία της Νομισματικής Επιτροπής παραιτείται μέχρι την έκδοσή πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου για δικαιοτή της λειτουργίας της (άρθρο μόνο Ν.Δ. 4108/1968).

Με το άρθρο 41 του Ν.Δ. 457/1971 (ΦΕΚ Α 166) καταργήθηκε η Νομισματική Επιτροπή που είχε συσταθεί με το Α.Ν. 1015/1946 και με το άρθρο 6 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος είχε συσταθεί νέα. Το Ν.Δ. 457/1971 καταργήθηκε με το άρθρο 46 του Ν.Δ. 175/1973 (ΦΕΚ Α 230), με το άρθρο 5 του οποίου είχε συσταθεί νέα Νομισματική Επιτροπή. Η τελευταία καταργήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1266/1982, κατά το οποίο οι αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής και των Υποεπιτροπών της, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 του ίδιου νόμου, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην Τράπεζα της Ελλάδος και ασκούνται με πράξεις του Διοικητή της ή οργάνων της, εξουσιοδοτούμενων από το Διοικητή, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

N 2076/1992/A-130 Δραστηριότητες Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά τον παρόντα νόμο νοούνται ως:

"1. Πιστωτικό ίδρυμα είναι:

α) επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της ή

β) ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος, κατά την έννοια της παραγράφου 16".

***Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.14 Ν. 3148/2003, ΦΕΚ Α 136/5.6.2003.

2. Άδεια λειτουργίας: πράξη της Τράπεζας της Ελλάδος από την οποία απορρέει η δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος.

3. Υποκατάστημα: μονάδα εκμετάλλευσης ενός πιστωτικού ιδρύματος η οποία δεν έχει ίδια νομική προσωπικότητα και η οποία διενεργεί απευθείας όλες ή μερικές από τις πράξεις που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος. Περισσότερες της μιας μονάδες εκμετάλλευσης, που λειτουργούν σε άλλο Κράτος-Μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Κ.) θεωρούνται ως ένα μόνο υποκατάστημα.

4. Ίδια κεφάλαια: τα ίδια κεφάλαια κατά την έννοια της πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (Π.Δ./Τ.Ε). 2053/18.3.92 (ΦΕΚ 49 Α').

5. "Αρμόδιες αρχές: οι εθνικές αρχές που είναι εξουσιοδοτημένες βάσει του νόμου ή κανονιστικών διατάξεων να ασκούν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων".

*** Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το την παρ.2 άρθρου 11 ΠΔ 267/1995 (Α 149).

6. Χρηματοδοτικό ίδρυμα: επιχείρηση η οποία δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα και της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται σε τοποθετήσεις σε τίτλους ή στην άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες, που αναφέρονται στα σημεία β'-ιβ' του άρθρου 24 του παρόντος.

***Η ΥΑ 1055905/4654/ΔΕ-Β (ΦΕΚ Β' 1074/15.7.2004) ορίζει ότι:

"Εξαιρούμε τα χρηματοδοτικά ιδρύματα της παραγ. 6 του άρθρου 2 του

N.2076/1992 από την υποχρέωση υποβολής στην αρμόδια ΔΟΥ των συμφωνητικών που καταρτίζουν με τους πελάτες τους".

7. Κράτος-Μέλος καταγωγής: το Κράτος Μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπου έχει χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας.

8. Κράτος-Μέλος υποδοχής: το Κράτος Μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπου ένα πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο εδρεύει και λειτουργεί σε άλλο κράτος μέλος, έχει υποκατάστημα ή παρέχει υπηρεσίες.

9. Έλεγχος: η σχέση που υφίσταται μεταξύ μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 εδάφιο α' του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, ή παρεμφερής σχέση μεταξύ οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και μιας επιχείρησης.

10. Ειδική συμμετοχή: η άμεση ή έμμεση κατοχή τουλάχιστον του 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας επιχείρησης.

Για το σκοπό της εφαρμογής του ορισμού "ειδική συμμετοχή" λαμβάνεται υπόψη και του άρθρου 7 του π.δ. 51/1992 (ΦΕΚ 22 Α')

11. Αρχικό κεφάλαιο: το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά, όπως ορίζονται στην Π.Δ./Τ.Ε. 253/18.3.1992, κεφ. ΙΑ (1 και 2).

12. Μητρική επιχείρηση: η μητρική επιχείρηση κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 42 ε παρ. 5 εδ. α' του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει.

13. Θυγατρική επιχείρηση: η θυγατρική επιχείρηση κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 42 ε παρ. 5 εδ. α' του κ.ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει.

Κάθε θυγατρική επιχείρηση άλλης θυγατρικής θεωρείται επίσης θυγατρική της μητρικής επιχείρησης που είναι επικεφαλής των επιχειρήσεων αυτών.

14. Συντελεστής φερεγγυότητας: Ο συντελεστής φερεγγυότητας κατά την έννοια της Π.Δ./Τ.Ε. 2054/18.3.1992 (ΦΕΚ 49 Α').

"15. "Στενοί δεσμοί: Η κατάσταση κατά την οποία δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα συνδέονται μέσω:

α. συμμετοχής, δηλαδή της άμεσης ή δι' ενός δεσμού ελέγχου κατοχής του είκοσι τοις εκατό (20%) ή άνω των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου μιας επιχείρησης, ή

β. δεσμού ελέγχου, δηλαδή μέσω της μέσης που υπάρχει μεταξύ μιας μητρικής επιχείρησης και μιας θυγατρικής κατά την έννοια του άρθρου 42ε, παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/20 όπως εκάστοτε ισχύει, ή μιας παρεμφερούς σχέσης μεταξύ οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και μιας επιχείρησης. Κάθε θυγατρική επιχείρηση μιας άλλης

θυγατρικής επιχείρησης θεωρείται και αυτή ως θυγατρική της μητρικής επιχείρησης που είναι επικεφαλής των εν λόγω επιχειρήσεων.

Στενός δεσμός μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων δημιουργείται και από μία κατάσταση κατά την οποία τα πρόσωπα αυτά συνδέονται μονίμως με το ίδιο πρόσωπο δια δεσμού ελέγχου".

*** Η παρ.15 προστέθηκε με την παρ.1 το άρθρου 2 του Π.Δ.258/1997 (Α 185/Συμμόρφωση ΟΔ.95/26/ΕΚ)

"16. Ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος: επιχείρηση, εκτός του πιστωτικού ιδρύματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, η οποία εκδίδει μέσα πληρωμής υπό μορφή ηλεκτρονικού χρήματος.

17. Ηλεκτρονικό χρήμα: νομισματική αξία, η οποία αντιστοιχεί σε απαίτηση έναντι του εκδότη και:

α) είναι αποθηκευμένη σε ηλεκτρονικό υπόθεμα,

β) έχει εκδοθεί κατόπιν παραλαβής χρηματικού ποσού και

γ) γίνεται δεκτή ως μέσο πληρωμής από επιχειρήσεις άλλες, πέραν της εκδότριας."

*** Οι παρ.16 και 17 προστέθηκαν με την παρ.3 αρθρ.14 Ν. 3148/2003, ΦΕΚ Α 136/5.6.2003.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την ΠΔΤΕ 2527/2003, ΦΕΚ Α 301, ορίζεται ότι: "1. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται, με ειδική κατά περίπτωση απόφαση της, να εξαιρεί από την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2076/1992, όπως ισχύει, και της παρούσας Πράξης ένα Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος, εφόσον κρίνει ότι εκπληρώνονται τα κριτήρια εξαίρεσης που προβλέπονται από τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 20 στ του ως άνω νόμου. Σε κάθε περίπτωση, η έγκριση εξαίρεσης δεν θα αφορά την εφαρμογή των παρ. 16 και 17 του άρθρου 2 "Ορισμοί», των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 4α, "Περιορισμοί σχετικά με την έκδοση του ηλεκτρονικού χρήματος», του άρθρου 4β, "Δυνατότητα εξαργύρωσης», της παρ. 1 του άρθρου 20α "Όροι και και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος», του άρθρου 20ε "Εξακρίβωση της τήρησης των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος» και της παρ. 3 του άρθρου 20στ, "Εξαιρέσεις» του προαναφερόμενου νόμου¹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα και ανάκληση αυτής.

Άρθρο 5

Όροι και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος.

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α')

"Τα πιστωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα οφείλουν να έχουν και την κεντρική διοίκηση τους στην Ελλάδα".

***Το εντός " " εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 3 του Π.Δ.258/1997 (Α 185/Συμμόρφωση ΟΔ.95/26/ΕΚ)

"Οι αμιγείς πιστωτικοί συνεταιρισμοί, που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος ως πιστωτικά ιδρύματα, δύνανται να χρησιμοποιούν στην επωνυμία τους τον όρο "Συνεταιριστική Τράπεζα".

*** Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ.1 άρθρο 16 του Ν.2601/1998 Α 81/15.4.1998.

2. Για τη χορήγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος απαιτείται η καταβολή αρχικού κεφαλαίου ισότιμου τουλάχιστο δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) Ευρωπαϊκών Νομισματικών Μονάδων (ΕΝΣ/Ε(Ζυ) Κατ' εξαίρεση, για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος σε συνεταιρισμό της ανωτέρω παραγράφου και την υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται η καταβολή αρχικού κεφαλαίου ισότιμου τουλάχιστο δύο εκατομμυρίων (2.000.000) Ευρωπαϊκών Νομισματικών Μονάδων (ΕΝΣ/ΕΟυ). (Ο συνεταιρισμός αυτός συναλλάσσεται μόνο με τα μέλη του).

*** Η εντός () άνω πρόταση της παρ. 2 "ο Συνεταιρισμός αυτός συναλλάσσεται μόνο με τα μέλη του" απαλείφθηκε με την παρ.2 άρθρο 16 του Ν.2601/1998 Α 81/15.4.1998.

" Ο συνεταιρισμός που λαμβάνει άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα συναλλάσσεται με τα μέλη του με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο. Κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τυχόν θέτει κατά περίπτωση, ο συνεταιρισμός μπορεί να συναλλάσσεται και με μη μέλη του μέχρι ποσού που σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει ποσοστό 50% επί των χορηγήσεων του ή των καταθέσεων του. Η δυνατότητα αυτή ισχύει από 1.9.2006.

Κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τυχόν θέτει, στον πιο πάνω περιορισμό δεν υπόκεινται οι συναλλαγές: (i) οποιασδήποτε φύσεως όταν συμμετέχει και μέλος του συνεταιρισμού, καθώς και (ii) αυτές που αφορούν δευτερεύουσες τραπεζικές εργασίες διαμεσολαβητικού χαρακτήρα."

*** Τα τρίτο και τέταρτο εδάφια της παρ.2, τα οποία προστέθηκαν με την παρ.2 άρθρο 16 του Ν.2601/1998 Α 81/15.4.1998, αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 8 Ν.3483/2006, ΦΕΚ Α 169/7-8-2006.

3. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου ως προς την καταβολή μετρητών δεν εφαρμόζεται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για το ύψος του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου και οι κανόνες που ισχύουν σχετικά με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση κινδύνων, τη φερεγγυότητα και γενικά την επάρκεια κεφαλαίων πιστωτικών ιδρυμάτων στις περιπτώσεις:

α) συγχώνευσης πιστωτικών ιδρυμάτων,

β) μετατροπής υποκαταστημάτων αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος σε θυγατρικό του πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα και

γ) μετατροπής υφιστάμενου νομικού προσώπου σε πιστωτικό ίδρυμα

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ποσοστό τουλάχιστον 80% του ενεργητικού του υπό μετατροπή νομικού προσώπου θα πρέπει να είναι συνολικά τοποθετημένο σε μετρητά, σε καταθέσεις, σε τίτλους διαπραγματεύσιμους στη χρηματαγορά ή σε επίσημη κεφαλαιαγορά και σε βραχυπρόθεσμες πιστώσεις, που έχουν χορηγηθεί με τραπεζικά κριτήρια.

4. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ελάχιστο όριο του απαιτούμενου αρχικού κεφαλαίου. Σε κάθε περίπτωση, το αρχικό κεφάλαιο δεν πρέπει να είναι μικρότερο από πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ΕΟυ και στην περίπτωση του πιστωτικού συνεταιρισμού, μικρότερο από ένα εκατομμύριο (1.000.000) ΕΟυ.

5. Το ύψος των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος πρέπει καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του να μην είναι κατώτερο του εκάστοτε απαιτούμενου ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου.

6. Η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει την προθεσμία εντός της οποίας τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να αναπροσαρμόζουν τα ίδια κεφάλαια τους προς το εκάστοτε απαιτούμενο ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριάντα έξι (36) μήνες.

7. Σε περίπτωση μείωσης των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει σύντομη προθεσμία, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες, εντός της οποίας το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να επαφέρει τα ίδια του κεφάλαια στο ύψος, που ορίζει η παράγραφος 5 του παρόντος άρθρου.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.4 αρθρ.16 Ν.2601/1998 Α 81 ορίζεται ότι: " Οι διατάξεις των άρθρων 6-16 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Αύ), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Αύ) και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 5-9 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ), από τον κατά περίπτωση χρόνο έναρξης της λειτουργίας τους".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. σχ.Ν. 3455/2006 (Προσαρμογή με Οδηγία 2002/87/ΕΚ) με τον οποίο καθορίζονται οι κανόνες συμπληρωματικής εποπτείας των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 2α του ν.δ. 400/1970 (ΦΕΚ 10 Α'), το άρθρο 6 της Οδηγίας 73/239/ ΕΟΚ (Ι 228/16.8.1973), το άρθρο 4 της Οδηγίας 2002/83/ΕΚ (ι. 345/19.12.2000), την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 2396/1996 (ΦΕΚ 73 Α'), την παράγραφο 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2004/39/ΕΟΚ (Ι 145/30.4.2004), το άρθρο 5 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α') ή το άρθρο 4 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ (Ι 126/26.5.2000) και οι οποίες ανήκουν σε Όμιλο Ετερογενών Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων (Ο.Ε.Χ.Δ.). Με το νόμο αυτόν τροποποιούνται, επίσης, οι σχετικοί τομεακοί κανόνες για τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις.

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις ιδρυτών πιστωτικών ιδρυμάτων διαδικασία και συναφείς αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.

1. Για τη λήψη άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος οι ενδιαφερόμενοι προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες:

α "Υποβάλλουν σχετική αίτηση και, πριν από τη χορήγηση της άδειας της Τράπεζας της Ελλάδος, καταθέτουν το αρχικό κεφάλαιο σε μετρητά, όπως ορίζεται στα άρθρα 5 και 20α."

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.7 αρθρ. 14 Ν. 3148/2003,ΦΕΚ Α 136/5.6.2003.

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης για ίδρυση πολυμετοχικού πιστωτικού ιδρύματος, την αίτηση υποβάλλει δεόντως εξουσιοδοτημένη ιδρυτική επιτροπή, η οποία και διαλύεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης του νομικού προσώπου του πιστωτικού ιδρύματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται, σε εύλογη προθεσμία μετά την υποβολή της αίτησης, να ζητά την κατάθεση ισόποσης με το μετοχικό κεφάλαιο του υπό ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος, η

οποία θα καταπίπτει υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος, σε πίστωση για λογαριασμό για τη συγκέντρωση του μετοχικού κεφαλαίου του υπό ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος στην περίπτωση που δεν κατατεθεί το μετοχικό κεφάλαιο σε μετρητά στην Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι και την ημερομηνία κοινοποίησης της εγκριτικής απόφασης. Η εγγυητική επιστολή θα είναι μια για το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου του υπό ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των ιδρυτών-μετόχων του και θα επιστρέφεται μετά την κατά τα πιο πάνω κατάθεση μετρητών ή την κοινοποίηση τυχόν απορριπτικής απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Προκειμένου περί αυξήσεως των ιδίων κεφαλαίων πιστωτικών ιδρυμάτων, που ήδη λειτουργούν, επιτρέπεται η κατάθεση σε οποιονδήποτε άλλο πιστωτικό ίδρυμα του ποσού κατά το οποίο αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο ή άλλο στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων τους, εκτός αν η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει στη συγκεκριμένη περίπτωση η κατάθεση των ποσών να γίνει σε αυτήν.

β. Γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος την ταυτότητα των μετόχων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που θα κατέχουν ειδική συμμετοχή στο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και το ποσοστό της συμμετοχής.

Προκειμένου περί νομικών προσώπων, που θα κατέχουν ειδική συμμετοχή σύμφωνα με τα πιο πάνω, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ζητά τη γνωστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων, που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά αυτά πρόσωπα.

Σε περίπτωση κατά την οποία οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή είναι λιγότεροι από δέκα, γνωστοποιείται η ταυτότητα των δέκα μεγαλύτερων μετόχων και το ποσοστό συμμετοχής εκάστου στο πιστωτικό ίδρυμα.

Για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν νομικά πρόσωπα, τα οποία είτε κατέχουν ειδική συμμετοχή σε ένα πιστωτικό ίδρυμα ή είναι μεταξύ των δέκα (10) μεγαλύτερων μετόχων του, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται:

(i) να επιβάλλει την υποχρέωση στα νομικά αυτά πρόσωπα να έχουν ονομαστικές τις μετοχές με δικαίωμα ψήφου.

(ii) να απαιτεί, όπως συγκεκριμένα ποσοστά του συνόλου των πιο πάνω ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου ανήκουν σε ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα, που τυγχάνουν της προηγούμενης έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος.

γ. (i) Γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος δυο τουλάχιστον πρόσωπα, που θα είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος.

(M) Η ύπαρξη δύο τουλάχιστον προσώπων επιφορτισμένων με τις αρμοδιότητες αυτές αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση της λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος.

(ii) Τουλάχιστον το ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στα εδάφια (i) και (M) θα συμμετέχει, ως μέλος, στο διοικητικό συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος.

δ. Υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος, την έκταση των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και για το πλαίσιο της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης του και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.

ε. Υποβάλλουν δήλωση για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετόχων, ως ο νόμος ορίζει.

"2. Πριν από την οριστική της απόφαση για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε πιστωτικό ίδρυμα η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τις Αρμόδιες Αρχές άλλου κράτους - μέλους εάν το πιστωτικό ίδρυμα που πρόκειται να ιδρυθεί:

α. είναι θυγατρική πιστωτικού ιδρύματος, ασφαλιστικής επιχείρησης ή επιχείρησης επενδύσεων με άδεια λειτουργίας σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή

β. είναι θυγατρική της μητρικής επιχείρησης πιστωτικού ιδρύματος, ασφαλιστικής επιχείρησης ή επιχείρησης επενδύσεων με άδεια λειτουργίας σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή

γ. ελέγχεται από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ελέγχει πιστωτικό ίδρυμα, ασφαλιστική επιχείρηση ή επιχείρηση επενδύσεων με άδεια λειτουργίας σε κράτος - μέλος της Ε.Ε.."

Η Τράπεζα της Ελλάδος και οι Αρμόδιες Αρχές άλλου κράτους - μέλους που αναφέρονται στις περιπτώσεις α" και β' της παραγράφου 17 του άρθρου 2 του νόμου με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2002/87/EK, διαβουλεύονται μεταξύ τους, ιδίως όταν αξιολογούν την ποιότητα των μετόχων, καθώς και την εντιμότητα και την ικανότητα των διευθυντικών στελεχών που συμμετέχουν στη διαχείριση άλλης επιχείρησης του ίδιου ομίλου.

Οι εν λόγω Αρμόδιες Αρχές ανταλλάσσουν οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με την ποιότητα των μετόχων και την εντιμότητα και την ικανότητα των διευθυντικών στελεχών, που ενδιαφέρει τις άλλες εμπλεκόμενες Αρμόδιες Αρχές, όταν πρόκειται για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, καθώς και για τον έλεγχο της εφαρμογής των όρων λειτουργίας."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10 αρθρ.23 Ν.3455/2006,ΦΕΚ Α 84/18.4.2006.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να καθορίζει

(α) τα αναγκαία δικαιολογητικά και στοιχεία, καθώς και τις λουπές λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου και

(β) τους ειδικότερους περιορισμούς και όρους ως προς τις δραστηριότητες των φυσικών προσώπων, που αναφέρονται στις παρ. Ιβ' και Ιγ' του παρόντος άρθρου για την αποτροπή ή ελαχιστοποίηση καταστάσεων σημαντικής σύγκρουσης συμφερόντων ή επιρροών, που αποβαίνουν σε βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης του πιστωτικού ιδρύματος.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούνται να καθορίζει με γενικές ή με ειδικές κατά περίπτωση αποφάσεις της ανώτατα όρια, σχετικά με το ύψος των πάσης φύσεως πιστωτικών διευκολύνσεων και συμμετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων στο μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων, που ελέγχονται από τους κύριους ή τους δέκα μεγαλύτερους μετόχους του πιστωτικού ιδρύματος.

Για τους σκοπούς της παραγράφου αυτής στην έννοια του ελέγχου περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις, που ελέγχονται από το ίδιο φυσικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών προσώπων, που συνδέονται μεταξύ τους μέχρι β' βαθμού συγγενείας.

5. Για τη διασφάλιση μεγαλύτερης διασποράς και διαφάνειας η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να θέτει ως όριο στην εγκριτική της απόφαση, για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων, την υποχρέωση υποβολής αίτησης εισαγωγής των μετοχών του πιστωτικού ιδρύματος στο χρηματιστήριο αξιών.

Η προθεσμία υποβολής της αίτησης εισαγωγής των μετοχών στο χρηματιστήριο αξιών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη ή το ελάχιστο διάστημα, που απαιτείται από τις ισχύουσες διατάξεις για τη θεμελίωση δικαιώματος υποβολής αίτησης εισαγωγής μετοχών των επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο αξιών.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.4 αρθρ.16 Ν.2601/1998 Α 81 ορίζεται ότι: " Οι διατάξεις των άρθρων 6-16 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Αύ), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Αύ) και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 5-9 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ), από τον κατά περίπτωση χρόνο έναρξης της λειτουργίας τους".

Άρθρο 9

Ενημέρωση της Επιτροπής για τη χορήγηση άδειας πιστωτικού ιδρύματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει την Επιτροπή των Ε.Κ. για κάθε άδεια λειτουργίας που χορηγεί και ειδικότερα, εφόσον πρόκειται περί μιας άμεσα ή έμμεσα θυγατρικής επιχείρησης, της οποίας η μητρική επιχείρηση ή επιχειρήσεις διέπονται από τη νομοθεσία τρίτης εκτός των Ε.Κ. χώρας.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.4 αρθρ.16 Ν.2601/1998 Α 81 ορίζεται ότι: " Οι διατάξεις των άρθρων 6-16 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Αύ), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Αύ) και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 5-9 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ), από τον κατά περίπτωση χρόνο έναρξης της λειτουργίας τους".

Ν 2076/1992/Α-130; ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ Κ.ΛΠ.

Άρθρο 13

Παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση-Διαφήμιση.

"1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που ιδρύθηκε και λειτουργεί στην Ελλάδα και επιθυμεί να παράσχει υπηρεσίες για πρώτη φορά σε άλλο Κράτος - Μέλος χωρίς να εγκατασταθεί σε αυτό, γνωστοποιεί στην Τράπεζα της Ελλάδος εκείνες από τις δραστηριότητες, που περιλαμβάνονται στο άρθρο 24 στις οποίες αφορούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τη δραστηριότητα έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.10 αρθρ.14 Ν. 3148/2003, ΦΕΚ Α 136/5.6.2003.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους υποδοχής τη γνωστοποίηση της προηγούμενης παραγράφου μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την παραλαβή της.

3. Για την παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από πιστωτικό ίδρυμα άλλου Κράτους-Μέλους πρέπει προηγουμένως να έχει κοινοποιηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, από την αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους καταγωγή του ιδρύματος η αντίστοιχη γνωστοποίηση όπως αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

4. Η άσκηση δραστηριοτήτων εντός Ελλάδος πραγματοποιείται με την επιφύλαξη του άρθρου 19 παρ. 3 του παρόντος νόμου.

5. Τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, που εδρεύουν σε άλλο Κράτος-Μέλος και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είτε μέσω εγκατάστασης είτε μέσω διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, επιτρέπεται να διαφημίζουν τις παρεχόμενες από αυτά υπηρεσίες

υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις ισχύουσες στην Ελλάδα διατάξεις, που διέπουν τον τύπο και το περιεχόμενο της εν λόγω διαφήμισης με στόχο την ορθή πληροφόρηση του κοινού. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απαγορεύει, αφού συμβουλευτεί την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, παραπλανητικές διαφημίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Έννοια και έκταση αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος και των αρμόδιων αρχών για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων

Άρθρο 18

Αρμοδιότητα για την άσκηση εποπτείας

1. α. Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων, που εδρεύουν στην Ελλάδα, περιλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο έλεγχος της φερεγγυότητας, της ρευστότητας με την επιφύλαξη του άρθρου 19, της κεφαλικής επάρκειας και της συγκέντρωσης κινδύνων.

"Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει γενικούς ή ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες."

*** Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 38 Ν.2937/2001 ΦΕΚ Α 169/26.7.2001.

1. β. Κατ' αναλογία τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα Κράτη-Μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπάγονται στην εποπτεία των αρμοδίων αρχών του κράτους καταγωγής.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί από κάθε πιστωτικό ίδρυμα που έχει λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας στην Ελλάδα να έχει καλή διοικητική και λογιστική οργάνωση και προσφορές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει γενικά κριτήρια και κανόνες για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν κωλύουν την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση.

[4. Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων, που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και άρθρου 15, η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία και έλεγχο με τις διατάξεις του ν. 1665/1986 όπως αυτές συμπληρώνονται και διευκρινίζονται κατωτέρω:

α. Το ύψος των ιδίων κεφαλαίων των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να είναι κατώτερο απ' αυτό που προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 2 και 3 του ν. 1665/1986.

β. Στην έννοια της εποπτείας και ελέγχου του άρθρου 2 παρ. 7 και του άρθρου 7 του ν. 1665/1986 περιλαμβάνεται ο καθορισμός γενικών κανόνων και ο έλεγχος τήρησης τους σχετικά με τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις για την παροχή άδειας λειτουργίας, τη φερεγγυότητα, τη ρευστότητα, τη συγκέντρωση κινδύνων, καθώς και τα θέματα που αφορούν την υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος των σχετικών και πληροφοριών].

*** Η παράγραφος 4 καταργήθηκε και η παράγραφος 5 αναριθμήθηκε σε "4" με το άρθρο 2 του Ν.3483/2006, ΦΕΚ Α 169/7.8.2006

4 "5. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θεσπίζει κανόνες σχετικά με τις πληροφορίες και τα στοιχεία που τα εποπτευόμενα από αυτήν πρόσωπα οφείλουν να παρέχουν στους συναλλασσόμενους με αυτά ως προς τους όρους των συναλλαγών τους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να επιβάλλει στα εποπτευόμενα από αυτήν πρόσωπα την υποχρέωση να περιλαμβάνουν είτε στους δημοσιευόμενους ισολογισμούς και αποτελέσματα χρήσεως ή στο προσάρτημα αυτών είτε στις εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση, στοιχεία και πληροφορίες πέραν των προβλεπομένων από τον κ.ν. 2190/1920, η αναφορά των οποίων προάγει κατά την κρίση της τη διαφάνεια μέσω της πληρέστερης ενημέρωσης των συναλλασσομένων και των αγορών για την οικονομική θέση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων και την ακολουθούμενη από αυτά πολιτική ως προς την ανάληψη και διαχείριση κινδύνων. Τα ανωτέρω στοιχεία και πληροφορίες δύναται η Τράπεζα της Ελλάδος να διαφοροποιεί προκειμένου περί εποπτευόμενων προσώπων τα οποία έχουν εκδώσει τίτλους εισηγμένους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να καθορίζει κανόνες λογιστικής παρακολούθησης και αποτίμησης συγκεκριμένων στοιχείων εντός και εκτός ισολογισμού, καθώς και κανόνες λογιτοποίησης εσόδων και εξόδων που υποχρεούνται να τηρούν τα εποπτευόμενα από αυτήν πρόσωπα. Επίσης δύναται να επιβάλλει, στα ίδια πρόσωπα, το άνοιγμα και τον τρόπο λειτουργίας λογαριασμών για τη λογιστική παρακολούθηση συγκεκριμένων μεγεθών εποπτικού ενδιαφέροντος.

Οι ορκωτοί ελεγκτές, οι οποίοι ελέγχουν τις δημοσιευόμενες οικονομικές καταστάσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων, οφείλουν να αναφέρουν στο πιστοποιητικό τους εάν θεωρούν επαρκείς τις σχηματισμένες προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις και, σε αντίθετη περίπτωση, να αναφέρουν το ποσό κατά το οποίο, σύμφωνα με την εκτίμηση τους, οι προβλέψεις υπολείπονται των απαιτούμενων. Στην ετήσια έκθεση των ορκωτών ελεγκτών πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά οι εκτιμήσεις τους ως προς το ύψος των επισφαλειών και την επάρκεια των προβλέψεων, καθώς και οι τυχόν αδυναμίες ή

προβλήματα στο λογιστικό σύστημα ή το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που εντοπίστηκαν κατά τη διεξαγωγή του τακτικού ετήσιου ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων."

*** Η παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 38 Ν.2937/2001 ΦΕΚΑ 169/26.7.2001.

Ν 1665/1951 / Α-31 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Λειτουργία και έλεγχος.

Άρθρ. 1.

1. Η λειτουργία των εν Ελλάδι Τραπεζών διέπεται και υπό των κατωτέρω διατάξεων, ων η εφαρμογή ανατίθεται εις την Νομισματική Επιτροπήν.
2. Υπό τον όρον Τράπεζα του παρόντος νόμου νοούνται αι Τραπεζαι, τα Υποκαταστήματα και Πρακτορεία αυτών, και οι ασκούντες Τραπεζικός εργασίας Οργανισμοί, μόνον εις ότι αφορά εις τας εργασίας ταύτας.

Ν 5076/1931 / Α-186 ;ΠΕΡΙ ΤΡΑΠΕΖΩΝ. ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ειδικαί διατάξεις περί Τραπεζών

Άρθρον 10

1. Τράπεζαι, κατά την έννοιαν του παρόντος νόμου, είναι αι επιχειρήσεις, αίτινες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων η άλλων αξιών.
2. Η επωνυμία της Τραπεζής εγκρίνεται υπό του υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας.

Άρθρον 12

1. Απαγορεύεται υπό ιδιωτών ή ομορρυθμών ή ετεορρυθμών ή άλλης μορφής εταιρειών, ενεργουσών τραπεζιτικός εργασίας, η χρήσις εν τη επωνυμία αυτών των λέξεων "Τράπεζα" ή "τραπεζίτης".
2. Η διάταξις αύτη δεν έχει εφαρμογή επί των, περί ων η παρ.2 του προηγουμένου άρθρου, Τραπεζών, δι' όσον χρονικόν διάστημα δεν υποχρεούνται ούτοι να λειτουργήσωσιν ως ανώνυμοι εταιρείαι.

Άρθρον 16

"1. Απαγορεύεται εις τας Τράπεζας η κατ'επάγγελμα και δι'ίδιον λογαριασμόν άσκησις εμπορίου ή βιομηχανίας. Υφιστάμενοι ήδη Τράπεζαι, ων το καταστατικόν επιτρέπει, πλην των τραπεζικών, και την άσκησιν κλάδων εμπορίου ή βιομηχανίας, υποχρεούνται, όπως

συμμορφωθώσι προς την παρούσαν διάταξιν εντός τριών μηνών από της λήξεως της κατά την δημοσίευσιν του παρόντος τρεχούσης εταιρικής χρήσεως αυτών.

Επί μεταβιβάσεως ή εισφοράς περιουσιακών στοιχείων εις υφιοταμένην, ενεργουμένην η συσταθησομένην ανώνυμον εταιρίαν, ενεργούμενης κατ'εφαρμογήν της παρούσης διατάξεως, ισχύουσιν οι διατάξεις του ν. 5261 περί συγχωνεύσεως ανωνύμων εταιριών ."

*** Η εντός ""παραγρ. 1 αντικατεστάθη ως άνω υπό του άρθρου μόνου του Α.Ν. 259/1936

2. Απαγορεύεται εφεξής εις τας Τράπεζας η χορήγησις δανείων ή πιστώσεων πάσης φύσεως εις το αυτόν πρόσωπον υπερβαινουσων κατά ποσόν το πέμπτον του κεφαλαίου (μετοχικού και αποθεματικού) της Τραπεζής.

"Κατ'εξαιρέσιν επιτρέπεται όπως ο Υπουργός της Εθνικής Οικονομίας διάποφάσεως αυτού, εκδιδομένης μετά σύμφωνον γνώμην της αυτό το αρθρ. 1 του Α.Ν. υπ'αριθ. 685/1945 "περί ελέγχου της πίστεως" Επιτροπής, αυξάνη αιτήσιν της ενδιαφερόμενης Τραπεζής το ανωτέρω όριον χορηγουμένων υπ'αυτής δανείων ή πιστώσεων πάσης φύσεως εις το αυτό πρόσωπον. ΔΓαποφάσεως του αυτού Υπουργού δύνανται να εγκρίνονται και τυχόν υπερβάσεις του ανωτέρω ορίου της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν. 5076, γενόμενοι μετά την ισχύν του νόμου 18/1944 "περί νομισματικής διαρρυθμίσεως".

*** Το εντός ""εδάφιον προσετέθη δια του Α.Ν. 991/1946.

3. Απαγορεύεται εφεξής εις τας Τράπεζας η συμμετοχή αυτών εις άλλας επιχειρήσεις δια ποσού, υπερβαίνοντος του πέμπτου του κεφαλαίου (μετοχικού και αποθεματικού) της Τραπεζής δΓεκάστην επιχειρήσιν "εκτός εάν παρασχεθή προς τούτο η άδεια της Νομισματικής Επιτροπής".

*** Η εντός ""φράσεις προσετέθη δια του αρθρ. 5 Ν.Δ. 4015/1959.

4. Μέχρις ου επιτροπή και πραγματοποιηθή εκτίμησις των κεφαλαίων των τραπεζιτικών εταιρειών, αίτινες αναγράφουσιν εν τω ισολογισμό) αυτών περιουσιακά στοιχεία εις δραχμάς παλαιάς αξίας, ως κεφάλαιον αυτών δια την εφαρμογήν των προηγουμένων παραγράφων θεωρείται το προκύπτον μετά την αναγωγήν των περιουσιακών τούτων στοιχείων εις την τιμήν της σταθεροποιηθείσης δραχμής.

5. Η απαγόρευσις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύει, προκειμένου περί συναλλαγών μεταξύ Τραπεζών του εσωτερικού ή μεταξύ τούτων και Τραπεζών του εξωτερικού. Οσαύτως η απαγόρευσις της παρ. 2 δεν ισχύει, προκειμένου περί παροχής δανείων επί σίτου, καπνού και σταφίδος, καθώς και προκειμένου περί παροχής δανείων εις

το Δημόσιον, δήμους και κοινότητας, άλλα πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή κοινωφελή ιδρύματα.

Η απαγόρευσις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου δεν ισχύει προκειμένου περί συμμετοχής εις εταιρείας, ιδρυθείσας ή ιδρυθησομένας εν τη αλλοδαπή ή οπωσδήποτε εξαρτωμένας εκ Τραπεζών, λειτουργουσών κατά την δημοσιεύσιν του παρόντος νόμου και σκοπούσας την ανάπτυξιν των εργασιών των Ελληνικών τραπεζών.

6. Παροχή πιστώσεων πάσης φύσεως υπό των Τραπεζών εις τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου άνευ των επαρκών εμπραγμάτων ασφαλειών επιτρέπεται μόνον, κατόπιν ειδικής αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, μη δυναμένης να ισχύση πέραν της χρήσεως εντός της οποίας ελήφθη αύτη.

Ν 2074/1992*/ Α-128 Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο καταν.πετρελ/δων

Άρθρο 19 Ρύθμιση θεμάτων Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

1. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθίσταται αυτόνομος πιστωτικός οργανισμός περιφερειακής ανάπτυξης, φύλαξης και διαχείρισης παρακαταθηκών και στήριξης της στεγαστικής πολιτικής, είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, διοικείται από διοικητικό συμβούλιο τριετούς θητείας, η σύνθεση και η συγκρότηση του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος και εποπτεύει τον Οργανισμό αυτόν.

2. Με προεδρικά διατάγματα εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών:

α) Εγκρίνεται το καταστατικό του Οργανισμού, που θα συνταχθεί απο το διοικητικό του συμβούλιο σε προθεσμία δώδεκα μηνών απο τη δημοσίευση του παρόντος. Η ίδια διαδικασία ορίζεται και για τις μελλοντικές τροποποιήσεις του.

β) Επιτρέπεται μετά απο απόφαση του διοικητικού συμβουλίου η σταδιακή ίδρυση υποκαταστημάτων και η σύσταση αντίστοιχων Θέσεων.

γ) Εγκρίνονται κανονισμοί λειτουργίας, που θα συνταχθούν μετά απο απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου, στους οποίους επιτρέπεται να καθορίζονται εξαιρέσεις απο τις διατάξεις του άρθρου 14, του άρθρου 15 παρ. 1, παρ. 3 εδαφ. 2 και παρ. 4, του άρθρου 22 και του άρθρου 24 παρ. 3 και 4 του ν.δ. 496/1974 "περί του λογιστικού του Ν.Π.Δ.Δ."

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού, που εγκρίνεται απο τον Υπουργό Οικονομικών, είναι δυνατή η σύσταση απο αυτόν οποιασδήποτε μορφής εταιρίας σε συνεργασία με οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, ή η συμμετοχή του σε ήδη υφιστάμενη εταιρία.

Σύμφωνα με τις κείμενες περί ανωνύμων εταιριών διατάξεις είναι δυνατή επίσης η ίδρυση ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με βάση καταστατικό που θα συνταχθεί με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου και θα εγκριθεί απο του Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου.

4. Στο συνιστώμενο με το παρόν άρθρο Οργανισμό έχουν εφαρμογή όλες οι ισχύουσες περί Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων διατάξεις υπάγονται αμέσως όλοι οι υπηρετούντες σε αυτό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας υπάλληλοι ενώ κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος διατηρείται το υφιστάμενο διοικητικό συμβούλιο με τηθεία όπως καθορίζεται στην παράγραφο 1 και αρχομένη απο τη δημοσίευση του παρόντος.

Ν 2515/1997 /Α-154 Άδεια λογιστή Φοροτεχνικού-Φορολογικές κλπ διατάξεις

Άρθρο 16 Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ), πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρείας, κατά τους ορισμούς του άρθρου 68 του

κ.ν. 2190/1920. Με τη συγχώνευση με απορρόφηση εξομοιώνονται και οι πράξεις που ορίζονται στο άρθρο 79 του κ.ν. 2190/1920.

2. Στη συγχώνευση της παραγράφου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 69 έως και 80 του κ.ν. 2190/1920, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παρ. 2 και 3 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ) και στα πιστωτικά ιδρύματα που συνιστώνται και λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ).

4. Για την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων πιστωτικών ιδρυμάτων συντάσσεται έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων από την

Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 71 του κ.ν. 2190/1920.

5. Αντί της εκτίμησης της παραγράφου 4 μπορεί να γίνει ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως αυτά εμφανίζονται σε ισολογισμούς τους που συντάσσονται για το σκοπό αυτόν και μεταφέρονται ως στοιχεία του ισολογισμού του πιστωτικού ιδρύματος, απορροφώντας ή νέου. Η ημερομηνία των ισολογισμών αυτών είναι κοινή και μπορεί να ανατρέχει μέχρι και στη ληκτική ημερομηνία της τελευταίας κλεισμένης χρήσης.

Στην περίπτωση αυτή η διενέργεια του ελέγχου για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων των πιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετέχουν στη συγχώνευση πραγματοποιείται από έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή, που ορίζεται για το σκοπό αυτόν από κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στη συγχώνευση και συντάσσει προς το σκοπό αυτόν σχετική έκθεση.

Στις εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών περιλαμβάνεται δήλωση ότι έγινε έλεγχος του σχεδίου συμβάσεως συγχώνευσης, καθώς και διατύπωση γνώμης για το αν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και λογική. Στις ίδιες εκθέσεις πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι εξής πληροφορίες : α) η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών και β) δήλωση για το αν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών. Στην έκθεση αναφέρονται επίσης τυχόν δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εκτίμηση της κατά τα ανωτέρω σχέσης ανταλλαγής.

Ως μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση θεωρείται το άθροισμα των μετοχικών κεφαλαίων των υπό συγχώνευση θεωρείται το άθροισμα των μετοχικών κεφαλαίων των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ολες οι πράξεις που διενεργούνται από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα μετά την ημερομηνία των ισολογισμών συγχώνευσης θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν για λογαριασμό του προερχόμενου από τη συγχώνευση πιστωτικού ιδρύματος και τα ποσά αυτών μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία αυτού.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.5 άρθρ.9 Ν.2992/2002 ορίζεται ότι: "5. Κατά το μετασχηματισμό επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 έως και 5 του Ν. 2166/1993 ή της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Ν. 2515/1997, η μεταφερόμενη στον

ισολογισμό της νέας εταιρείας ζημία, και κατά το ποσό που τυχόν δεν συμψηφίζεται με κέρδη υφιστάμενα κατά το μετασχηματισμό, συμψηφίζεται μετά προκύπτοντα κέρδη αυτής των επόμενων δύο (2) χρήσεων, μόνο κατά το μέρος που αναγνωρίζεται φορολογικώς, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας του εισοδήματος. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση διάσπασης ανωνύμων εταιρειών κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 81 του Κ.Ν. 2190/1920".

6. Εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, το υπόλοιπο αυτό εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό του προερχόμενου από τη συγχώνευση πιστωτικού ιδρύματος. Για το ποσό αυτό των ζημιών δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου

3 του άρθρου 4 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Αύ).

7. Δεν απαιτείται περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων στη σύμβαση της συγχώνευσης ούτε στο καταστατικό.

8. Η μεταγραφή των ακινήτων και εμπραγμάτων δικαιωμάτων γενικώς που μεταβιβάζονται από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα στο όνομα του από τη συγχώνευση προερχόμενου νέου πιστωτικού ιδρύματος ή του απορροφώντος, εφόσον δεν υπάρχει περιγραφή αυτών στη σύμβαση ή το καταστατικό, γίνεται εφαρμοζομένων κατ' αναλογία των διατάξεων του άρθρου 1197 του Αστικού Κώδικα, με καταχώριση στα οικεία βιβλία μεταγραφών αποσπάσματος της σύμβασης ή του καταστατικού, στο οποίο να εμφανίζεται ότι το απορροφόν ή το νέο πιστωτικό ίδρυμα είναι καθολικός διάδοχος των συγχωνευομένων, με έκθεση που περιέχει τα απαιτούμενα από το άρθρο 1194 του Α.Κ. στοιχεία των εμπραγμάτων δικαιωμάτων και την ταυτότητα των ακινήτων που αφορούν.

9. Η σύμβαση συγχώνευσης, το καταστατικό, η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπραγμένου ενοχικού ή άλλου δικαιώματος, οι μετοχές που θα εκδοθούν, οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων, η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο του νέου πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τη συγχώνευση, τη σύσταση και το καταστατικό του νέου πιστωτικού ιδρύματος, η δημοσίευση αυτών στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και

η μεταγραφή στα βιβλία μεταγραφών εμπραγμάτων δικαιωμάτων απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου ή άλλου τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των παγίων και αναλογικών δικαιωμάτων, επιδομάτων ή άλλων τελών υπέρ υποθηκοφυλάκων. Ειδικά :

α) για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Αύ) και της παραγράφου 41 του άρθρου 15 του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Αύ) και β) για το φόρο προστιθέμενης αξίας εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν.1642/1986 (ΦΕΚ 125 Αύ), όπως ισχύει.

10. Τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου για τη σύμβαση της συγχώνευσης και το καταστατικό του τυχόν συνιστώμενου με τη συγχώνευση νέου πιστωτικού ιδρύματος ή την τυχόν συνεπεία της συγχώνευσης τροποποίηση του καταστατικού του απορροφώντος πιστωτικού ιδρύματος ορίζονται σε πάγιο ποσό δραχμών 5.000.000 και δεν οφείλονται αναλογικά δικαιώματα.

11. Ουδεμία φορολογική υποχρέωση δημιουργείται για το νέο πιστωτικό ίδρυμα που συνιστάται με τη συγχώνευση ή για το απορροφόν και το απορροφώμενο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και για τους μετόχους τους, συνεπεία της συγχώνευσης, ιδίως για τυχόν εμφανιζόμενες υπεραξίες που προκύπτουν από τη συγχώνευση, με εξαίρεση το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 18 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Αύ).

12. Ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά εκ των μη διανεμόμενων κερδών ή άλλα αφορολόγητα αποθεματικά ή αφορολόγητες κρατήσεις επί των κερδών που υφίστανται στα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα δεν υπόκεινται σε φορολόγηση κατά το χρόνο της συγχώνευσης, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε αντίστοιχους ειδικούς λογαριασμούς του απορροφώντος ή του νέου πιστωτικού ιδρύματος. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και στην περίπτωση κατά την οποία η συγχώνευση διενεργείται κατά την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

13. Οπου σε νόμο, διάταγμα ή υπουργική απόφαση αναφέρεται κάποιο από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα, νοείται ότι αναφέρεται κατά περίπτωση το απορροφόν ή το νέο πιστωτικό ίδρυμα που συνιστάται με τη συγχώνευση.

14. Κάθε διάταξη νόμου, διατάγματος ή υπουργικής απόφασης υπέρ κάποιου από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα θεωρείται ότι ισχύει, κατά περίπτωση, υπέρ του απορροφώντος ή του νέου.

15. Στην περίπτωση του άρθρου 84 παρ. 3 εδ. γύ του ν. 1969/1991 Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, Αμοιβαία Κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της

Κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 167 Αύ) εφαρμόζονται εφεξής οι παράγραφοι 9 έως και 12 του παρόντος άρθρου.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχ. με κίνητρα συγχωνεύσεων και άρθρο 9 Ν.2992/2002, με το οποίο μεταξύ άλλων ορίζεται ότι:

" 5. Κατά το μετασχηματισμό επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 έως και 5 του Ν. 2166/1993 ή της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Ν. 2515/1997, η μεταφερόμενη στον ισολογισμό της νέας εταιρείας ζημία, και κατά το ποσό που τυχόν δεν συμψηφίζεται με κέρδη υφιστάμενα κατά το μετασχηματισμό, συμψηφίζεται μετά προκύπτοντα κέρδη αυτής των επόμενων δύο (2) χρήσεων, μόνο κατά το μέρος που αναγνωρίζεται φορολογικώς, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας του εισοδήματος. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση διάσπασης ανωνύμων εταιρειών κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 81 του Κ.Ν. 2190/1920".

16. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως και 12 εφαρμόζονται επί διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων (με την επιφύλαξη της παραγράφου 3) κατά τα άρθρα 31 έως και 39 του κ.ν. 2190/1920 όπως ισχύει, καθώς και επί εισφοράς από λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους, τμήματος ή υποκαταστήματος του σε άλλο λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα.

17. Στη μεταβίβαση από πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης του ή υποκαταστήματος του προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Αύ), όπως ισχύει.

"18. α) Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει τη εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την τράπεζα της Ελλάδος.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους, συνοδευόμενες: (I) από το σχέδιο της σύμβασης συγχωνεύσεως και τις επ* αυτού εκθέσεις κατ' άρθρο 69 παράγραφοι 1, 2 και 4 του Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και από τις εκθέσεις των παραγράφων 4 ή 5 του παρόντος άρθρου κατά περίπτωση και (II) από πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, καθώς και για τη διοικητική και λογιστική οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.

Η τράπεζα της Ελλάδος εγκρίνει τη συγχώνευση εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή όλων των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου. Αν η δίμηνη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, θεωρείται ότι η συγχώνευση εγκρίνεται. Εντός του διμήνου, η Τράπεζα της Ελλάδος αρνείται τη συγχώνευση με αιτιολογημένη απόφαση της, εάν, λόγω της συγχωνεύσεως: είτε (I) καθίσταται ανεπαρκής η διοικητική ή και η λογιστική οργάνωση ή οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος, το οποίο προέρχεται από τη συγχώνευση είτε (II) δεν πληρούνται ως προς το πιστωτικό αυτό ίδρυμα οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και ιδίως οι κανόνες που ισχύουν ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων ή την κεφαλαιακή επάρκεια κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επί συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέου πιστωτικού ιδρύματος, η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος χωρεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 8 παράγραφος 2 του Ν. 2076/1992 και επιπροσθέτως επί τη βάση των προβλεπόμενων από το άρθρο 6 του ν. 2076/1992 στοιχείων, ισχύει δε και ως άδεια λειτουργίας του νέου πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου.

Άδειες που είχε χορηγήσει η Τράπεζα της Ελλάδος προς συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα, μεταβιβάζονται δια της συγχωνεύσεως αυτοδικαίως και ισχύουν υπέρ του απορροφώντος ή του εξαγοράζοντος ή του συνιστώμενου νέου πιστωτικού ιδρύματος, κατά περίπτωση, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στην περί εγκρίσεως της συγχωνεύσεως απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος.

β) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και επί διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τα άρθρα 81 έως 89 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εφόσον επέρχεται αύξηση του ενεργητικού του επωφελούμενου πιστωτικού ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του.

γ) Ομοίως, απαιτείται προηγούμενη έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος για την έγκυρη απόκτηση από λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης ή υποκαταστημάτων άλλου λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον η απόκτηση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του ενεργητικού του αποκτώντος πιστωτικού ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή την αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του. Στην περίπτωση αυτή, η γνωστοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται από το αποκτών πιστωτικό ίδρυμα αμέσως μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από το αρμόδιο όργανο του, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

δ) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου υπό στοιχεία α', β και γ' καταλαμβάνουν και τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στην απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών θεμάτων 564/5/23.11.1995 (ΦΕΚ 28 Ν27.2.96), όπως ισχύει, εφόσον, αντιστοίχως:

(I) το απορροφούν ή το εξαγόραζον ή το συνιστώμενο νέο νομικό πρόσωπο, στις περιπτώσεις υπό στοιχείο α',

(II) το επωφελούμενο νομικό πρόσωπο, στην περίπτωση υπό στοιχείο β, (III) το αποκτών νομικό πρόσωπο, στην περίπτωση υπό στοιχείο γ', είναι

πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο χρηματοδοτικό ίδρυμα εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ε) Κατ' απόκλιση των οριζομένων στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί της Ε.Τ.Β.Α., του Ταμείου

Παρακαταθηκών και Δανείων και του Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου, καθώς και επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού.

*** Η νέα παρ. 18 προστέθηκε και οι παρ. 18 και 19 αναριθμήθηκαν σε 19 και 20 αντιστοίχως με το άρθρο 12 Ν.2744/1999 ΦΕΚ Α 222/25.10.1999.

19 (18). Τα άρθρα 1 έως και 15 του ν. 2292/1953 "περί συγχωνεύσεως ανωνύμων τραπεζιτικών εταιρειών" (ΦΕΚ 31 Αύ) καταργούνται, με εξαίρεση το άρθρο 2, όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 7 του άρθρου 26 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Αύ) και το άρθρο 3 αυτού.

20 (19). Διαδικασία συγχωνεύσεως ή διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων ή εισφοράς κλάδου, μέρους, τμήματος ή υποκαταστήματος διεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η οποία έχει αρχίσει σύμφωνα με το περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου αυτού, είναι εξυπαρχής νόμιμη.

"21. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α) έχουν εφαρμογή και σε οποιαδήποτε περίπτωση μετασχηματισμού εγκατεστημένων στη χώρα μας υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων σε ημεδαπή τραπεζική ανώνυμη εταιρεία ή και σε περίπτωση εισφοράς αυτών σε πιστωτικό ίδρυμα με έδρα χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

*** Η παρ.21 προστέθηκε με την παρ.8 άρθρ.9 Ν.2992/2002, ΦΕΚ Α 54/20.3.2002.Με την παρ.9 του αυτού άρθρου και νόμου ορίζεται ότι: " 9. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι κείμενες διατάξεις που ισχύουν και που αφορούν την παροχή επενδυτικών κινήτρων, καθώς και το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων σε

μεγάλες οικονομικές μονάδες. Στην παραπάνω κωδικοποίηση επιτρέπεται η μεταβολή της σειράς των άρθρων, των παραγράφων και των εδαφίων, η σύμπτυξη και κάθε αναγκαία φραστική μεταβολή, χωρίς να αλλοιώνεται η έννοια των διατάξεων που ισχύουν, καθώς και η απόλειψη των μεταβατικών διατάξεων που δεν ισχύουν".

Ν2832/2000 Α-141 Τράπεζα της Ελλάδος: Κωδ/ση
διατάξεων,συμπλήρωση Καταστατικού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Σκοπός

Με το παρόν κεφάλαιο σκοπείται η τροποποίηση, κωδικοποίηση και αντικατάσταση των άρθρων 40 έως και 56 του ν. 2324/1995 (ΦΕΚ 146 Α'), με τα οποία ενσωματώθηκαν στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 94/19/ΕΟΚ Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τίτλο " περί των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων ", που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ι 135/1.5.94, σελ. 5) και ρυθμίσθηκαν συναφή θέματα.

Άρθρο 2 Ίδρυση Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων (Τ.Ε.Κ.)

1. Ίδρύεται Ταμείο με την επωνυμία " Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ", εφεξής Τ.Ε.Κ., το οποίο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Το Ταμείο αυτό εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Το Τ.Ε.Κ. δεν αποτελεί δημόσιο νομικό πρόσωπο ή δημόσιο οργανισμό ούτε υπάγεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Για τις σχέσεις του με την αλλοδαπή το Τ.Ε.Κ. θα χρησιμοποιεί την επωνυμία " ΗεΠεπίο ύθροδιί Ου3Γ3ηίεε Ρυπά ".

2. Σκοπός του Τ.Ε.Κ. είναι η καταβολή αποζημίωσης στους καταθέτες των πιστωτικών ιδρυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και τα οποία ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους και η ενίσχυση της σταθερότητας του πιστωτικού συστήματος. Ειδικά προκειμένου περί των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα το Τ.Ε.Κ. καλύπτει και τις καταθέσεις των υποκαταστημάτων τους

σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των υποκαταστημάτων τους σε τρίτες χώρες, εφόσον αυτές δεν καλύπτονται από ισοδύναμο σύστημα εγγύησης στις χώρες

υποδοχής. Περί του ισοδυνάμου ή μη της καλύψεως κρίνει το διοικητικό συμβούλιο του Τ.Ε.Κ., καθορίζον εκάστοτε τις προϋποθέσεις και τους όρους της καλύψεως από το Τ.Ε.Κ..

3. Το ιδρυτικό κεφάλαιο του Τ.Ε.Κ. ανέρχεται στο ποσό των 3.000 εκατ. δρχ. και καλύπτεται ως εξής :

- α) κατά έξι δέκατα (6/10) από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- β) κατά τέσσερα δέκατα (4/10) από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών.